

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

**XXXII International Science Conference
«Actual problems of professional education:
experience and prospects»**

August 12-14, 2024

Munich, Germany

ACTUAL PROBLEMS OF PROFESSIONAL EDUCATION: EXPERIENCE AND PROSPECTS

Abstracts of XXXII International Scientific and Practical Conference

Munich, Germany
(August 12-14, 2024)

UDC 01.1

ISBN – 9-789-40375-714-8

The XXXII International Scientific and Practical Conference «Actual problems of professional education: experience and prospects», August 12-14, 2024, Munich, Germany. 163 p.

Text Copyright © 2024 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2024 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Melikova Z.G. Karabakh fauna. Abstracts of XXXII International Scientific and Practical Conference. Munich, Germany. Pp. 11-12.

URL: <https://eu-conf.com/en/events/actual-problems-of-professional-education-experience-and-prospects/>

TABLE OF CONTENTS

ART HISTORY		
1.	Ніколенко Р.В. СПЕЦИФІКА МИСТЕЦЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ПІАНІСТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	7
BIOLOGY		
2.	Melikova Z.G. KARABAKH FAUNA	11
ECONOMY		
3.	Fisunenکو P., Pisklov O. MODERN TOOLS FOR ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF A PROJECT-ORIENTED CONSTRUCTION ORGANIZATION: MODERN ANALYSIS AND ASSESSMENT OF PROSPECTS	13
GEOLOGY		
4.	Ішков В.В., Березняк О.О., Чечель П.О. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ЗАХІДНО- ХАРКІВЦІВСЬКОГО НАФТОГАЗОКОНДЕНСАТНОГО РОДОВИЩА (УКРАЇНА)	15
5.	Ішков В.В., Дрешпак О.С., Пащенко П.С. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ВМІСТАМИ ФТОРУ ТА СІРКИ ЗАГАЛЬНОЇ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С5 ШАХТИ "ПАВЛОГРАДСЬКА" (УКРАЇНА)	48
JURISPRUDENCE		
6.	Вереша Р.В. НАПРЯМИ РЕКОДИФІКАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	80
MANAGEMENT, MARKETING		
7.	Данилюк О.Г., Семенюк Р.В. ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРЯМОЇ ТА ЗВОРОТНОЇ РЕЛОКАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	84

MEDICINE		
8.	Ignatieva A., Byshovets S., Yurchyshyn S. USE OF THE CERVICAL COLLAR TO STABILIZE THE CERVICAL SPINE IN MAMMOPLASTY IN THE "SITTING" POSITION	89
9.	Єна М.С., Асадов Ш.А.О. ОЧІКУВАНА ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ	91
10.	Кириченко А.Г., Тітов Г.І., Широков О.В. ЄДИНИЙ МЕДИЧНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ: СУЧАСНА МОДЕЛЬ ТА ВЗЄМОДІЯ ЙОГО СКЛАДОВИХ	96
11.	Островська Д.А., Деєва Ю.В. ММП-7 ТА ММП-9 - ДІАГНОСТИЧНО-ПРОГНОСТИЧНІ МАРКЕРИ ХРОНІЧНОГО РИНОСИНУСИТА?	99
PEDAGOGY		
12.	Nurzhan A., Ivatov S. THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN DEVELOPING SENIOR SCHOOL STUDENTS' ACADEMIC WRITING SKILLS	102
13.	Panchyshyn S., Opyr M., Dobrovolska S. TEACHING ENGLISH THROUGH BLENDED LEARNING IN THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION	109
14.	Yu Qiutong CRITERIA APPARATUS FOR THE STATE OF FORMATION OF POLYCOMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE TEACHER-CHOIR MASTER	114
15.	Нагорна Г.О. МЕТОДОЛОГІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МУЗИКАНТА	118
16.	Жигора І.В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	121

17.	Мартін А.М. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ЕФЕКТИВНИХ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІНОЇ КУЛЬТУРИ У ДОШКІЛЬНИКІВ	128
PHILOLOGY		
18.	Kiyko S. GRUNDLAGEN DER ERSTELLUNG DES „MATHEMATISCHEN FACHWÖRBERBUCHS DEUTSCH-UKRAINISCH“	131
19.	Писаченко Д.Л. ПРОБЛЕМА СТАНОВЛЕННЯ ІНТРЕМЕДІАЛЬНИХ СТУДІЙ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	137
PHILOSOPHY		
20.	Pedchenko M. NAVIGATING AXIOLOGICAL SHIFTS IN EDUCATION: THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES AND POSTMODERN TRANSFORMATIONS	139
21.	Horianskyi S. INTERDISCIPLINARY APPROACH TO THE STUDY AND DEVELOPMENT OF IT EDUCATION: THEORETICAL FOUNDATIONS AND PRACTICAL IMPLICATIONS	142
22.	Zaichko V. THE ROLE OF LANGUAGE IN THE NATIONAL DEVELOPMENT OF UKRAINIAN SOCIETY: A COGNITIVE PERSPECTIVE	145
23.	Мартиненко О.П. ВЗАЄМИНИ НАУКИ І РЕЛІГІЇ У ПАРАДИГМІ ПІДОЗРИ	148
POLITICS		
24.	Priymych A. A SYNERGISTIC APPROACH TO THE ANALYSIS OF BLACK PR OF ELECTION CAMPAIGNS	151
PSYCHOLOGY		
25.	Бойко Я.М., Сербін Ю.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТЬОГО ПСИХОЛОГА ПІД ВПЛИВОМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ	153

TECHNICAL SCIENCES		
26.	Дацишин С.Б., Мічута О.Р. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОМИСЛОВОГО РОЗВЕДЕННЯ РИБИ	156
27.	Довгань І.А. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ РОБОТИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ	158
28.	Дрозд В.В., Мічута О.Р. АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ	160
29.	Сатановський Р.Є. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРО ЕНЕРГІЄЮ ПІДРОЗДІЛІВ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО НАКОПИЧУВАЧА ЕЛЕКТРО ЕНЕРГІЇ, ЩО ДОЗВОЛИТЬ ПІДВИЩИТИ БОЙОВУ ГОТОВНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК	162

СПЕЦИФІКА МИСТЕЦЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ПІАНІСТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Ніколенко Роксана Вікторівна
PhD (музичне мистецтво),
старший викладач кафедри фортепіано
Харківська державна академія культури

Однією із тенденцій сучасної освіти загалом та мистецької освіти зокрема є активне звернення до дистанційних технологій навчання. Вони відкривають перед освітянами як нові перспективи, так і створюють певні виклики. У цьому контексті актуальним видається питання про особливості професійного розвитку та особистісно-творчого становлення студентів мистецьких вищих навчальних закладів. Це обумовлене тим, що окремі мистецькі спеціалізації, зокрема пов'язані з музичним мистецтвом, передбачають досить специфічні умови навчання, які на перший погляд доволі складно забезпечити шляхом використання ІКТ. До таких спеціалізацій відноситься «фортепіано», освоєння якої в умовах традиційної організації освітнього процесу (віч-на-віч із викладачем) донедавна вважалось єдиним продуктивним методом формування на високому рівні необхідних професійних навичок та компетентностей.

Питання про доцільність і можливість застосування технологій дистанційного навчання для студентів-піаністів досі є дискусійним і потребує більш глибокого наукового та методичного осмислення. Проте варто зауважити, що на сьогоднішній момент вже існують дослідження українських та зарубіжних науковців, присвячені цій проблематиці. Зупинимось на деяких із них, які на наш погляд є найбільш дотичними до тематики тез. Т. Дорош розглядає специфіку взаємодії викладача та здобувача в процесі дистанційного навчання, зосереджуючи увагу як на міжособистісному взаємовпливі цих учасників освітнього процесу, так і на перевагах та перспективності застосування ІКТ у науково-дослідній (можливість для здобувачів вищої освіти представити результати власних наукових пошуків на міжнародних конференціях) і виконавській (участь у міжнародних музичних конкурсах та фестивалях) діяльності (Дорош, 2020). У дослідженні В. Замороцької втілено досвід організації дистанційного освітнього курсу «Основний музичний інструмент (фортепіано)». На думку науковиці цей курс «має зі обов'язковістю поєднуватися з аудиторними заняттями, практикою гри на фортепіано, консультуванням із викладачем у безпосередньому спілкуванні» (Замороцька, 2019, с. 72). На доцільності створення онлайн-курсів для якісного навчання студентів-піаністів в сучасних освітніх умовах наголошує О. Соколова, пропонуючи під час їх проходження такі методи роботи як «творчі проекти», «художньо-педагогічний аналіз», «самопрезентація» (Соколова, 2022, с. 38).

Наступні дослідження, які також варто назвати у контексті розглядуваної нами теми, це робота С. Юшкевича (2021) та С. Кулікової (2022) в котрих наведено різні погляди на переваги та недоліки дистанційного навчання у класі спеціального фортепіано. Інший аспект дистанційного навчання гри на фортепіано розглядається в роботі А. Карахана, в якому викладені результати експериментального дослідження якості асинхронного способу роботи зі студентами. Науковець доходить висновку, що такий спосіб засвоєння навчального матеріалу нічим не поступається традиційному, та навіть дозволяє отримати кращі навчальні результати (Karahana, 2015, p. 1095-1096). Однак, як бачимо, питання професійного та мистецького становлення піаністів під час дистанційного навчання залишилося поза увагою науковців.

Важливим аспектом професійного та мистецького зростання студентів-піаністів вищих навчальних закладів є якість засвоєння виконавських навичок в процесі роботи над індивідуальним репертуаром. Адже саме при вивченні знакових творів світової фортепіанної літератури набувається вміння створювати переконливу, художньо-ціннісну інтерпретацію та доносити до слухацької аудиторії довершений музичний образ виконуваної п'єси. В умовах дистанційної освіти означений процес може дещо ускладнюватися. При проведенні синхронних онлайн-занять через платформи зв'язку (*Skype, Zoom, Google Classroom* тощо) інколи виникає втрата якості відображення звуку та відео-трансляції, а асинхронний спосіб роботи виключає безпосередній контакт із викладачем, робить його опосередкованим. Отже, за умови цілком дистанційної освіти, без можливості особистої зустрічі та комунікації викладача зі студентом, варто звернути увагу на позитивні риси синхронного та асинхронного способів взаємодії та використовувати їх в процесі навчання. При цьому також необхідно враховувати навчальні та мистецько-художні вимоги, які виникають при роботі над музичними творами, представленими в репертуарі студента.

В українській фортепіанній освіті сформувався певний стандартизований підхід до складання навчального репертуару. Згідно до нього студент має проходити протягом кожного семестру твори композиторів, які представляють різні історичні та стилістичні напрямки музичного мистецтва. Іншим важливим аспектом складання репертуару є включення у нього різноманітних музичних жанрів і форм: поліфонічний твір, твір великої форми (соната, варіації, цикл фортепіанних мініатюр), п'єса та етюд. Враховуючи все вищезазначене, розглянемо провідні творчі та виконавські завдання, які виникають перед студентом при роботі над кожним твором в процесі дистанційного навчання та можуть бути вирішені засобами ІКТ.

Для прикладу візьмемо гіпотетичний репертуар, який зазвичай проходять студенти піаністи у мистецькому ВНЗ:

- Поліфонічний твір – Й. С. Бах Прелюдія та фуга №10, «Добре темперований клавір» 1 том;
- Твір великої форми – В. А. Моцарт Соната для фортепіано № 13 К. 333;
- П'єса – К. Дебюссі Прелюдія № 7 «Тераса, осяяна місячним сяйвом» (із другого зошиту);

- Етюд – Ф. Шопен Етюд ор. 25 №1.

При роботі над поліфонічним твором першочерговим завданням є набуття навичок виразного голосоведення, що передбачає диференціювання провідного голосу і супроводжуючих. Для досягнення цієї мети доречно використовувати поєднання асинхронного та синхронного методів роботи: прослуховування сумісно із викладачем попередньо створеного студентом відеозапису твору під час онлайн-заняття з метою аналізу та корекції виконання. У такій ситуації студент має можливість отримати безпосередній кваліфікований відгук та оцінку своєї праці, намітити разом із викладачем план подальших дій для удосконалення виконання та навіть спробувати втілити певні виконавські прийоми, які допоможуть покращити результат, в синхронному режимі роботи. Іншими способами опрацювання поліфонічного твору, що можуть бути віднесені до асинхронних, є запис та аналіз студентом власного виконання під час домашньої роботи; залучення (за технічної наявності) можливостей цифрового фортепіано, яке завдяки вбудованим функціям запису дозволяє працювати в уявному ансамблі із самим собою (зокрема, записувати окремий голос або декілька голосів поліфонічної фактури, а потім накладати на живе виконання іншого голосу чи групи голосів). Також перевагою цифрового інструменту є можливість надання певного тембрального забарвлення виконуваним голосам. Це підштовхне творчу ініціативу та змусить студента в подальшому сприймати фактуру поліфонічного твору більш диференційовано.

Під час опанування творів великої форми (в даному випадку Сонати В. А. Моцарта) одним із провідних виконавських завдань є віднайдення та збереження темпової єдності протягом розвитку та становлення музичної драматургії, яка зазвичай засновується на контрастному співставленні і взаємодії музичних образів. Тут також доцільно використовувати поєднання асинхронного та синхронного методів роботи. Окрім вже описаного методу сумісного прослуховування попередньо створеного запису, варто додати можливість студенту самостійно покращувати відчуття метроритмічної основи завдяки роботі із метрономом, (як окремим пристроєм, так і вбудованим у цифрове фортепіано). Доречним є аналіз студентом власного виконання окремих музичних фрагментів, або ж твору в цілому, що дозволить скласти враження про рівень досягнення поставленої художньої та виконавської мети. Варто зауважити, що при роботі над Сонатою також можна застосовувати зміну тембрового забарвлення звучання інструменту, котра доступна на цифровому фортепіано. Наприклад, зіграти цей твір, використовуючи тембр клавесину, що дозволить по-іншому поглянути на темброво-виражальний потенціал виконуваної музики.

Освоєння означеної нами в репертуарі п'єси – К. Дебюссі Прелюдія № 7 «Тераса, осяяна місячним сяйвом» в умовах дистанційного навчання передбачає ретельну роботу над педалізацією, за допомогою якої відбувається пошук і увиразнення тембрально-обертонних барв звучання фортепіано, важливих для стилістично вірної інтерпретації музики композиторів-імпресіоністів, та гнучкої агогіки. Для цього студенту, окрім синхронної роботи із викладачем під час онлайн уроку, варто проводити ретельну самостійну роботу – записувати та

аналізувати власне виконання, коригуючи отриманий результат. Дещо подібний спосіб роботи, зосереджений на опрацюванні відеозаписів власної гри, може бути використаний і при вивченні Етюдів оп. 25 №1 Ф. Шопена, який потребує філігранної педалізації, пошуку виразного туше та інтонування. Окрім того варто вказати на інші універсальні в умовах дистанційного навчання методи роботи із музичним твором: прослуховування п'єс, що виконує студент, в інтерпретації відомих піаністів минулого та сучасності; надсилання викладачем зворотного відеозапису, в якому надаються необхідні для подальшої роботи студента коментарі, поєднані із виконавським показом методів та способів подолання виконавських та технічних труднощів, які виникли при опануванні конкретного музичного твору.

Таким чином, комбінування в процесі дистанційного навчання в класі спеціального фортепіано елементів синхронного та асинхронного методів, а також залучення студента до активної самостійної роботи, сприятиме продуктивності й високій якості занять, стимулюватиме професійний розвиток та становлення творчої ініціативи.

Список літератури

1. Karahan, A. S. (2015). The Arrangement of Students' Extracurricular Piano Practice Process with the Asynchronous Distance Piano Teaching Method. *Educational Research and Reviews*, 10(8), 1088–1096. <https://doi.org/10.5897/ERR2015.2126>
2. Дорош, Т. (2020). Особливості взаємодії викладача та здобувача вищої освіти мистецького спрямування в дистанційному процесі. *Наукові записки кафедри педагогіки*, (47). <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2020-47-02>
3. Замороцька, В. (2019). Дистанційне навчання у формуванні інструментально-виконавської компетентності майбутніх учителів музики. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, 45(2), 70–74. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2019.45.70-74>
4. Кулікова, С. В. (2022). Дистанційна форма навчання в класі основного музичного інструменту (фортепіано). *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 20(4), 158-161. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-204-158-161>
5. Соколова, О. (2022). Особливості організації онлайн-занять зі студентами-піаністами в класі основного музичного інструменту. *Мистецька освіта в онлайн-просторі : пошуки та перспективи* (с. 36–38).
6. Юшкевич, С. (2021). Про деякі особливості дистанційного навчання індивідуальних занять у класі спеціального фортепіано. *Музика в системі мистецької освіти: взаємини та протидії* (с. 300–302).

KARABAKH FAUNA

Melikova Zemina Gismet

Azerbaijan State Pedagogical University, Faculty of Chemistry and Biology, teacher

The charming and fascinating corner of Azerbaijan, the Karabakh lands with a very rare and unrepeatable climate, flora and fauna, were under the enemy's footsteps for many years. Finally, during the Second Karabakh War, these lands were liberated from occupation. As a result of the Patriotic War, simultaneously, many species of animals, native only to Azerbaijan and not found naturally anywhere else in the world, were also liberated from enemy captivity. Karabakh was distinguished by its diversity of fauna before the occupation of Armenia. Among the fauna species living in these areas, terrestrial vertebrates were particularly dominant. Here wolf, jackal, wild boar, badger, bezoar goat, hedgehog, roe deer, leopard, Caucasian wildcat, lynx, brown bear, rabbit, bearded vulture, griffon vulture, quail, falcon, pigeon, partridge, francolin and insects with the most widespread and rich species composition of invertebrates lived. Armenian invaders deliberately set fire to our territories. As a result of deliberate fires, forest areas were burned and ruined, the top fertile layer of the soil became unusable, and the environment and living nature were seriously damaged. Our natural water sources Okchu and Aghstafa, Bargushad, Hekari and other rivers passing through these areas were polluted by Armenia severely and consequently, the living world of these rivers was ruined. The Bargushad River was polluted by industrial and domestic sewage from large settlements located in the Armenian territory, and the rich fish species of the river were plundered by Armenians and destroyed with chemical substances. Totally, more than 400 species of terrestrial vertebrates are distributed in the Karabakh territory, of which 84 species are included in the Red Book of the Azerbaijan Republic. Terrestrial vertebrates include the classes of mammals, birds, amphibians, and reptiles. Totally, 26 species of mammals are included in the Red Book, including 2 species of insectivores, 10 of bats, 1 of lagomorphs, 2 of rodents, 6 of predators, and 4 species of artiodactyls living in these areas. 50 of the 72 bird species listed in the Red Book are distributed in the Karabakh region. 4 of the 11 amphibian species found in our country are found in the Karabakh territory. Considering the reptile class, 63 reptile species are distributed in our country, 32 species were recorded in the Karabakh region. However, these are pre-occupation information. For about thirty years, these areas were under the enemy foothold and gathering new information about the animal world of that region was impossible. The malicious enemy ruined these beauties by starting forest fires, spoiling meadows and other biotopes, cutting down trees and using them as raw materials, and maybe caused the extinction of species in the region. Armenians created major problems for the fauna in the territories liberated. Research should be conducted to solve the problems in the fauna of Karabakh territory. For this, attention should be paid to certain issues: The species composition of terrestrial vertebrates in the Karabakh territory should be determined. Therefore, the application of new methods (cytogenetics, molecular-genetics) is important. These methods are important for studying genetic processes within a population, determining

differences between populations, and discovering new species. In turn, it may help to determine the number of species of terrestrial vertebrates in Karabakh, and to study the ecological problems (structure, age characteristics, sex composition, habitable area and microevolution) of the populations of each species. In each landscape, species to be included in the Red Book, Caucasian endemics, Azerbaijani endemics should be determined and protection measures developed.

References:

1. Eyvazov, A.G. Fauna of Karabakh and liberated territories and prospects of reintroduction of some largest mammals. *Journal of Life Sciences & Biomedicine*, vol. 3(76), No 2, p. 33-40 (2021)
2. Najafova, A.F., Mammadova, L.H. Study and use of flora and fauna of Karabakh. *Ecoenergetics*, №1, pp.12-14, 2024

MODERN TOOLS FOR ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF A PROJECT-ORIENTED CONSTRUCTION ORGANIZATION: MODERN ANALYSIS AND ASSESSMENT OF PROSPECTS

Fisunenko Pavlo,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Dean of Faculty of Economics, Professor of the Department of Real Estate
Development, Finance, Accounting and Marketing,
Prydniprovskaya State Academy of Civil Engineering and Architecture,
Dnipro, Ukraine

Pisklov Oleg,

Graduate student of the Department of Real Estate Development, Finance,
Accounting and Marketing,
Prydniprovskaya State Academy of Civil Engineering and Architecture,
Dnipro, Ukraine

In the current conditions of active hostilities on the territory of Ukraine, ensuring economic security is one of the key issues of the macroeconomic spectrum. Especially in this format, it is necessary to ensure the stabilization and steady gradual development of the construction sector of the national economic system, because it uses the products of all sectors of the state economy. At the same time, the formation of economic security of a project-oriented construction organization is one of the main problematic aspects of the state's economy in the medium and long-term perspectives. The effective development of construction organizations requires the creation and use of a management system that is relevant in today's extremely complex economic conditions and allows the use of all available resources at the most efficient level, ensuring the adoption of quick management decisions and the reproduction of appropriate operation strategies. Thus, the development of project-oriented construction organizations requires the availability of all types of resources: financial, labor, energy, technological, information, and others [1, 2].

Taking into account the peculiarities of the activities of enterprises in the field of construction, the system of economic security of a construction enterprise will be understood as the interaction of the elements of activity, which allows the efficient operation of the construction enterprise by reducing the impact of threats.

Therefore, the system of ensuring economic security of project-oriented construction organizations covers various functional components that directly form its main toolkit. In turn, accurate assessment of threats to economic security, development of methods of minimizing negative impact require the formation of tools for managing economic security of project-oriented construction organizations, which covers the following processes: planning, regulation, monitoring and stimulation (Fig. 1).

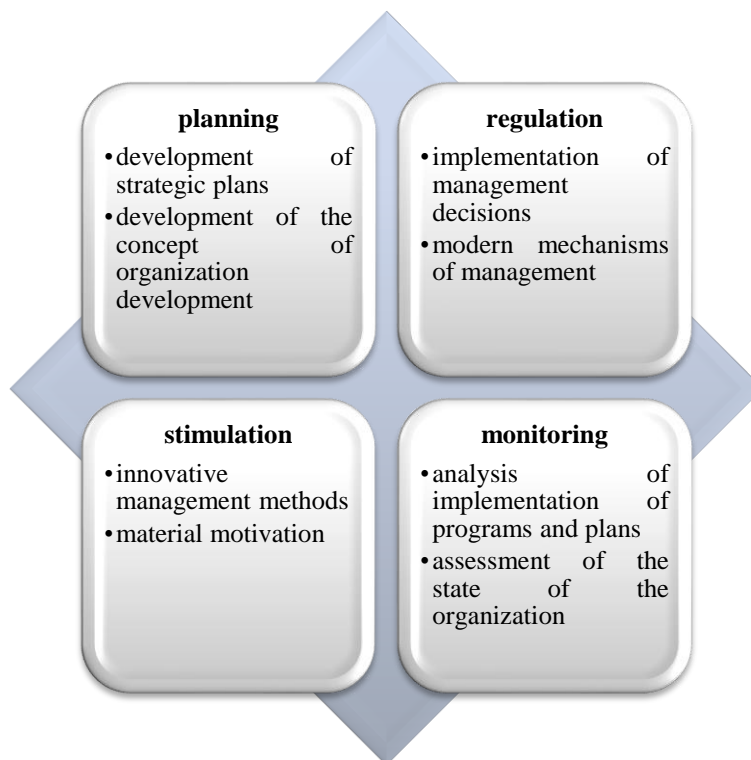

Figure 1. Toolkit for managing the economic security of project-oriented construction organizations

*analyzed and summarized by the authors

Summing up, it can be stated that project-oriented construction organizations need to use modern tools of economic security management. The combination of management tools is a promising solution in the aspect of innovation to ensure the successful functioning of project-oriented construction organizations.

At the same time, it should be noted the urgent need to carry out additional research aimed at revealing the essence and features of the formation of the anti-crisis potential of construction enterprises. In particular, the issue of developing a toolkit for determining internal and external threats to the stable operation of the construction business, as well as assessing the degree of resilience of enterprises to their influence.

References:

1. Bolila N.Y., Husarova L.V., Classification and systematization of threats to the economic security of construction enterprises. Ways to increase the efficiency of construction in the conditions of the formation of market relations. Kyiv. 40. 2019. <https://core.ac.uk/download/pdf/322454275>
2. Dmytrenko V., Threats to the development of enterprises in the construction industry: theoretical aspect. Agromir. 11, 2020. Doi: 10.32702/2306-6792.2020.11.136.

ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ЗАХІДНО-ХАРКІВЦІВСЬКОГО НАФТОГАЗОКОНДЕНСАТНОГО РОДОВИЩА (УКРАЇНА)

Ішков Валерій Валерійович

кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент
Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна
старший науковий співробітник
інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України, Україна

Березняк Олександр Олександрович

кандидат технічних наук, доцент, старший науковий співробітник
Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна

Чечель Павло Олегович

інженер, Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна

Родовище розташоване в Галицькому районі Полтавської області за 20 км від м. Гадяч. У геолого-промисловому плані родовище відноситься до Глинсько-Солохівського газонафтоносного району Східного нафтогазоносного регіону України. У тектонічному відношенні воно знаходиться в центральній частині приосьової зони Дніпровсько-Донецької западини і входить до складу Глинсько-Розбишівського структурного валу.

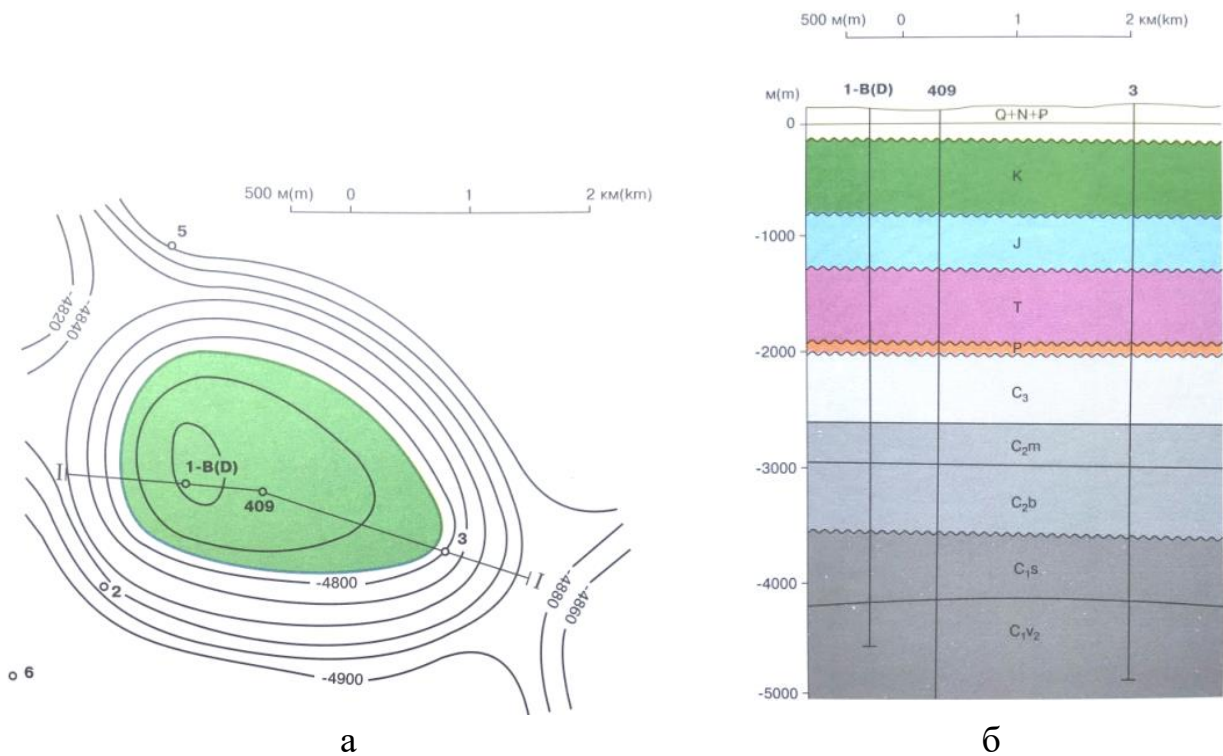
Підняття виявлене у 1954 р. сейсмічними дослідженнями та структурно-картувальним бурінням в утвореннях кайнозою. В 1959 р. на площі проведене структурно-пошукове буріння з метою детального вивчення геологічної будови мезозойських відкладів. Геофізичними дослідженнями 1964-1979 рр. структура підготовлена до глибокого буріння по сейсмічному горизонту V_{b2} (башкирський ярус) для оцінки промислової нафтогазоносності відкладів середнього карбону. В 1970 р. при випробуванні свердловини 1, розміщеної в апікальній частині підняття, з продуктивних горизонтів В-17 і В-18 (інт. 4590-4800 м) отримано фонтан нафти дебітом 76 т/добу. У цьому ж році родовище включене до Державного балансу. Подальшими сейсмічними роботами 1972 і 1979 рр. встановлено, що Західно-Харківцівське підняття є окремим склепінням Харківцівської антиклінальної структури. У 1983 р. в апікальній частині складки пробурена параметрична свердловина 409, яка встановила промислову нафтогазоносність горизонтів В-17, В-18, В-19в, В-19н, В-21н, В-22в і В-23 верхнього візе. Всього на площі пробурені п'ять свердловин.

В геологічній будові структури беруть участь карбонатно-теригенні утворення від четвертинних до нижньокам'яновугільних (верхньовізейський під'ярус).

По покрівлі горизонту В-19н структура є брахіантиклінальною північно-західного простягання, її розміри в межах замкнутої ізогіпси -4840 м 3,6х2,5км, амплітуда 90 м.

Промислові скупчення вуглеводнів виявлені в горизонтах В-17, В-18, В-19в (нафтові), В-19н, В-21н, В-22в, В-23 (газоконденсатні). Поклади пластові склепінні. Основні запаси вуглеводнів містяться в горизонтах В-19в і В-19н. Колектори представлені пісковиками.

Видобуток нафти з покладів горизонтів В-17, В-18, В-19в розпочався у 1971 р. Режим їх роботи газоводонапірний. В 1985 р. почалась розробка газоконденсатних покладів горизонтів В-19н, В-21н, В-22в, В-23 в газовому режимі. На 1.01 1994 р. експлуатаційний фонд нафтових свердловин складав дві одиниці, газових - одну. Видобуто 4% нафти та 9% газу від початкових видобувних запасів. На 1.01. 2022 р. родовище знаходилося в розвідці з одночасною дослідно-промисловою експлуатацією.

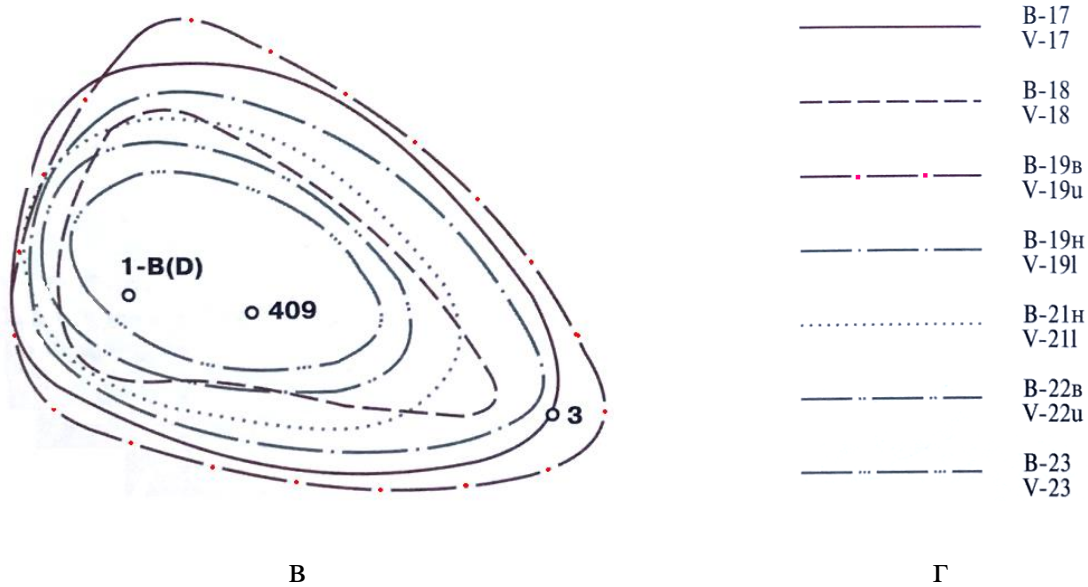

Рис. 1 Особливості геологічної будови Західно-Харківцівського родовища: а – структурна карта покрівлі продуктивного горизонту В-19н, б – геологічний розріз по лінії І – І, в – схема зіставлення контурів продуктивних покладів, г – умовні позначення контурів продуктивних покладів

Список літератури

1. Березняк О.О. (2019) Визначення частоти розмагнічування тонких феромагнітних частинок / О.О. Березняк, І.К. Младецький // Збагачення корисних копалин: Наук.-техн. зб. – Вип. 73(114). – С. 106-111.
2. Mladetskyi I., Beshta O., Berezniak O., Kuvaieva T. (2019) Improving cost efficiency of iron ore preparation by means of concentrate yield maximization. Sustainable development of resource-saving technologies in mineral mining and processing. Multi-authored monograph, Petrosani, Romania: UNIVERSITAS Publishing, pp. 174–193.
3. Куваєв В.М. (2021) Гідравлічна класифікація в спіральних класифікаторах. Частина 2. Методика розрахунку технологічних показників зливу спірального класифікатора / В.М. Куваєв, І.К. Младецький, М.В. Куваєв, О.О. Березняк // Національний гірничий університет. Збірник наукових праць. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка». – № 67. – С. 15-28. - <https://doi.org/10.33271/crpnmu/67.015>
4. Куваєв В.М. (2021) Гідравлічна класифікація в спіральних класифікаторах. Частина 1. Теоретичне обґрунтування до складання математичної моделі / В.М. Куваєв, І.К. Младецький, М.В.Куваєв, О.О. Березняк // Національний гірничий університет. Збірник наукових праць. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка». – № 66. – С. 38-48. - <https://doi.org/10.33271/crpnmu/66.038>
5. Березняк О.О. (2024) Оцінка питомого пиловиносу із золосховища Придніпровської ТЕС. «Наукова весна» 2024: матеріали XIV Міжнародної науково-технічної конференції аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 27–29 березня 2024 року / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», - С. 85-86.

6. Березняк О.О. (2024) Оцінка реологічних властивостей важких суспензій на основі залізовмісної фракції золи виносу ТЕС. «Наукова весна» 2024: матеріали XIV Міжнародної науково-технічної конференції аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 27–29 березня 2024 року / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», - С. 87-88.

7. Dreshpak O., Berezniak O., Berezniak O. (2023) Wet high gradient magnetic separation of kaolin clay. 6th International Scientific and Technical Internet Conference "Innovative development of resource-saving technologies and sustainable use of natural resources". Book of Abstracts. - Petrosani, Romania: UNIVERSITAS Publishing. - pp. 157-159.

8. Dreshpak O., Berezniak O., Berezniak O., Chechel P. (2023) The latest technologies for reuse of sludge of metallurgical enterprises in Ukraine. International scientific-technical conference MININGMETALTECH 2023 - The mining and metal sector: integration of business, technology and education. Vol. 2. - pp. 185- 188. – <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-361-3-140>

9. Mladetskyi I.K., Kuvaiev V.M., Berezniak O.O. (2018) Demagnetization of fine ferromagnetic materials. Topical issues of resource-saving technologies in mineral mining and processing. Multi-authored monograph, Petrosani, Romania, UNIVERSITAS Publishing, pp. 90-110.

10. Berezniak O., Berezniak O. (2015) Pulse method of magnetite demagnetizing. Theoretical and Practical Solutions of Mineral Resources Mining, Leiden, CRC Press/Balkema, pp. 547-550. – <https://doi.org/10.1201/b19901-93>

11. Hlukhoveria M., Mladetskyi I., Levchenko K., Berezniak O. (2022) Beneficiation properties of ash-and-slag dumps. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. – No. 1, pp. 46-50. – <https://doi.org/10.33271/nvngu/2022-1/046>

12. Berezniak, O. & Berezniak, O. (2022). Classification of demagnized magnetite in an upward laminar flow. Scientific Collection «InterConf+», 25(125), 168-176. - <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.09.2022.016>

11.. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Талалаївського газоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Modern technologies among us in the environment : with the Abstracts of the XXIV International Scientific and Practical Conference, June 17-19, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 112-143.– Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167174>.

12.. Ішков В. В. Про геолого-технологічні особливості Східно-Харківцівського газоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олена Олександрівна, Чечель Павло Олегович // The current state of the organization of scientific activity in the world : with the Abstracts of the XXIII International Scientific and Practical Conference, June 10-12, 2024, Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Pp. 134-165. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167107>

13. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і арсена у вугіллі пласта с7н поля шахти "Тернівська". The IX

International Scientific and Practical Conference «Promising ways of solving scientific problems», December 26 – 28, Belgium, Brussels, pp.67-74.

14. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Мандрікевич В.М., Владик Д.В. (2022). Зв'язок германію і свинцю у вугільному пласті с7н поля шахти «Тернівська», Україна. The 14th International scientific and practical conference “Modern stages of scientific research development” (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic, pp.132-142.

15. Kozii Ye.S., Ishkov V.V. (2022). Nickel in the oils of the Dnipro-Donetsk basin of Ukraine. Молодь: наука та інновації: матеріали X Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпро: НТУ «ДП». С. 190-191.

16. Kozii Ye.S., Ishkov V.V. (2022). Germanium in c6 coal seam of Dniprovsk mine of Western Donbas of Ukraine. Молодь: наука та інновації: матеріали X Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпро: НТУ «ДП». С. 188-189.

17. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Аналіз зв'язку германію і ванадію у вугільному пласті с10в поля шахти «Дніпровська». Сучасні проблеми гірничої геології та геоєкології: збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 29 – 30 листопада 2022 р.). ДУ НЦГГГРІ НАН України, С. 35-40.

18. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між концентраціями германію і кобальту у вугільному пласті с8н поля шахти «Дніпровська». Сучасні проблеми гірничої геології та геоєкології: збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 29 – 30 листопада 2022 р.). ДУ НЦГГГРІ НАН України, С. 29-34.

19. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Дрешпак О.С., Чечель П.О. (2022). Про зв'язок германію і сірки загальної у вугільному пласті с7н поля шахти «Тернівська», Україна. The 13th International scientific and practical conference “Implementation of modern technologies in science” (December 20 - 23, 2022) Varna, Bulgaria, pp.143-152.

20. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і меркурію у вугіллі пласта с7н поля шахти «Тернівська», Україна. The VIII International Scientific and Practical Conference «Science, trends and development methods», December 19 – 21, Tokyo, Japan, pp.88-95.

21. Yerofieiev A.M., Ishkov V.V., Kozii Ye.S., Bartashevskiy S.Ye. (2022). Geochemical features of nickel in the oils of the Dnipro-Donetsk basin. Collection of scientific works "Geotechnical Mechanics". No. 160, pp. 17-28.

22. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і сірки загальної у вугіллі пласта с1 поля шахти «Самарська», Україна. The VII International Scientific and Practical Conference «Theoretical methods and improvement of science», December 12 – 14, Bordeaux, France. pp. 81-88.

23. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Козар М.А., Пащенко П.С. (2022). Про просторовий зв'язок германію і мангану у вугільному пласті с1 поля шахти «Самарська», Україна. The 12th International scientific and practical conference

“Current challenges, trends and transformations” (December 13 - 16, 2022) Boston, USA. pp. 169-179.

24. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Козар М.А., Стрілець О.П. (2022). Про зв'язок германію і фтору у вугільному пласті с1 поля шахти "Самарська", Україна. Proceedings of the XI International scientific and practical conference “Actual problems of learning and teaching methods”, December 06 - 09, Vienna, Austria. pp. 142-151.

25. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і глибиною залягання вугільного пласті с1 поля шахти "Самарська", Україна. The VI International Scientific and Practical Conference «Scientific discussions and solution development», December 05 – 07, Graz, Austria. pp. 103-109.

26. Yerofieiev, A.M., Ishkov, V.V., Kozii, Ye.S., & Bartashevskiy, S.Ye. (2021). Geochemical features of nickel in the oils of the Dnipro-Donetsk basin. Collection of scientific works "Geotechnical Mechanics", 160, 17-30.

27. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2020). Деякі особливості розподілу берилію у вугільному пласті k5 шахти «Капітальна» Красноармійського геолого-промислового району Донбасу. Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки, 25 (1(36)), 214-227.

28. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2017). Про розподіл токсичних і потенційно токсичних елементів у вугіллі пласта с7н шахти "Павлоградська" Павлоградсько-Петропавлівського геолого-промислового району. Вісн. Київ. нац. ун-ту. Геологія, 79 (4). 59-66.

29. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2017). Про розподіл токсичних і потенційно токсичних елементів у вугіллі пласта с10в шахти «Дніпровська» Павлоградсько-Петропавлівського геолого-промислового району Донбасу. Збірник наукових праць «Геотехнічна механіка», 133, 213-227.

30. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2021). Розподіл арсену та ртуті у вугільному пласті k5 шахти "Капітальна", Донбас. Мінералогічний журнал, 43 (4), 73-86.

31. Ішков, В.В., & Козій, Е.С. (2013). Новые данные о распределении токсичных и потенциально токсичных элементов в угле пласта с6н шахты "Терновская" Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 41, С. 201-208.

32. Ішков, В.В., & Козій, Е.С. (2014). О распределении золы, серы, марганца в угле пласта с4 шахты "Самарская" Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 44. С. 178-186.

33. Ішков, В.В., & Козій, Е.С. (2014). О классификации угольных пластов по содержанию токсичных элементов с помощью кластерного анализа. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 45, 209-221.

34. Козій, Є.С., & Ішков, В.В. (2017). Класифікація вугілля основних робочих пластів Павлоградсько-Петропавлівського геолого-промислового району по вмісту токсичних і потенційно токсичних елементів. Зб. наукових праць «Геотехнічна механіка», 136, 74-86.

35. Ishkov, V. V., Kozii Ye. S., & Lozovoi A. L. (2013). Definite peculiarities of toxic and potentially toxic elements distribution in coal seams of Pavlograd-Petrovavlovka region. *Збірник наукових праць Національного гірничого університету*, 42, С. 18-23.

36. Kozar, M.A., Ishkov, V.V., Kozii, Ye.S., & Pashchenko, P.S. (2020). New data about the distribution of nickel, lead and chromium in the coal seams of the Donetsk-Makiivka geological and industrial district of the Donbas. *Journ. Geol. Geograph. Geoecology*, 29(4), 722-730.

37. Ишков В.В. Некоторые особенности распределения свинца и хрома в угле основных рабочих пластов Алмазно-Марьевского геолого-промышленного района. *Збірник наукових праць Національного гірничого університету*. 2012. № 37. С. 321 - 332.

38. Ишков В.В. Ванадий, хром и никель в угольных пластах Донецко-Макеевского геолого-промышленного района Донбасса. *Збірник наукових праць національного гірничого університету*. 2010. № 35. С. 17 - 31.

39. Ishkov, V. V. Kozii, Ye. S. (2019). Analysis of the distribution of chrome and mercury in the main coals of the Krasnoarmiiskyi geological and industrial area. *Tectonics and Stratigraphy*. № 46. pp. 96-104.

40. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2021). Distribution of arsene and mercury in the coal seam k5 of the Kapitalna mine, Donbas. *Mineralogical Journal*. № 43(4), pp. 73-86.

41. Ishkov, V.V., Kozar, M.A., Kozii, Ye.S., Bartashevskiy, S.Ye. (2022). Nickel in oil deposits of the Dnipro-Donetsk depression (Ukraine). *Problems of science and practice, tasks and ways to solve them. Proceedings of the XXVI International Scientific and Practical Conference*. Helsinki, Finland. pp. 25-26

42. Ишков В.В., Козій Є.С., Труфанова М.О. Особливості онтогенезу уролітів жителів Дніпропетровської області. *Мінерал. журн.* 2020. 42, № 4. С. 50 - 59.

43. Козар М.А., Ишков В.В., Козій Є.С. (2021). Мінеральний склад уролітів мешканців Придніпров'я. *Геологічна наука в незалежній Україні: Збірник тез наукової конференції (Київ, 8 - 9 вересня 2021 р.)*. / НАН України, Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. Київ. С.52 - 55.

44. Barannik S., Ishkov V., Barannik S. Peculiarities of structure and morphogenesis of ureatic stones in residents of developed industrial region. *The XX International Scientific and Practical Conference «Problems of science and practice, tasks and ways to solve them»*, May 24 – 27, 2022, Warsaw, Poland. 874 p. P. 350 - 354.

45. Barannik S., Ichkov V., Molchanov R., Barannik S. Signification pratique des caractéristiques de la composition et de la structure des pierres d'urée chez les résidents de la région industrielle développée. *The XXI International Scientific and Practical Conference «Actual priorities of modern science, education and practice»*, May 31 – 03 June, 2022, Paris, France. 873 p. P. 410 - 414.

46. Ишков В. В., Светличный Э. А., Труфанова М. А. О минеральном составе уролитов жителей города Днепропетровска // *Збірник наукових праць НГУ*. – 2015. – № 47. – С. 5 – 14.

47. Ишков В. В., Светличный Э. А., Труфанова М. А. Особенности морфологии уролитов жителей города Днепропетровска // Збірник наукових праць Національного гірничого університету. – 2015. – №. 46. – С. 5-10.

48. Козий Є.С., Ішков В.В. (2017). Класифікація вугілля основних робочих пластів Павлоград-Петропавлівського геолого-промислового району за вмістом токсичних та потенційно токсичних елементів. Збірник наукових праць «Геотехнічна механіка». (136), 74 – 86.

49. Ишков, В. В., Сердюк, Е. А., & Слипенький, Е. В. (2003). Особенности применения методов кластерного анализа для классификации угольных пластов по содержанию токсичных и потенциально токсичных элементов (на примере Красноармейского геолого-промышленного района). Сборник научных трудов НГУ, (19), 5-16.

50. Ishkov V.V., Koziy E.S., Lozovoi A.L. (2013). Definite peculiarities of toxic and potentially toxic elements distribution in coal seams of Pavlograd-Petropavlovka region. Collection of scientific works of NMU, (42), 18-23.

51. Ишков В.В., Козий Е.С. (2013). Новые данные о распределении токсичных и потенциально токсичных элементов в угле пласта с_{бн} шахты «Терновская» Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць НГУ. (41), 201-208.

52. Ишков В.В., Козий Е.С. (2014). О распределении золы, серы, марганца в угле пласта с₄ шахты «Самарская» Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць НГУ. (44), 178-186.

53. Ишков В.В., Козий Е.С. (2014). О классификации угольных пластов по содержанию токсичных элементов с помощью кластерного анализа. Збірник наукових праць НГУ. (45), 209-221.

54. Ишков, В. В. (2009). Кобальт и ванадий в угле основных рабочих пластов Алмазно-Марьевского геолого-промышленного района Донбасса. Науковий вісник НГУ, (10), 48-53.

55. Ишков В.В., Нагорный В.Н. (2005). О закономерностях накопления ртути в угольных пластах Красноармейского геолого-промышленного района. Науковий вісник Національної гірничої академії України, (2), 84-88.

56. Ишков В.В. Мышьяк и фтор в угольных пластах Лисичанского геолого-промышленного района // Збірник наукових праць Національного гірничого університету № 33, т. 1. - Днепропетровск, 2009. – С. 5 - 16.

57. Ішков В.В., Козий Є.С. Розподіл ртуті у вугільному пласті с_{7н} поля шахти «Павлоградська» / Наукові праці Донецького національного технічного університету, Серія: «Гірничо-геологічна». 2020. №1 (23) - 2(24). – С. 26 - 33.

58. Козар М.А., Ішков В.В., Козий Є.С., Стрельник Ю.В. Токсичні елементи мінеральної та органічної складової вугілля нижнього карбону Західного Донбасу / Геологічна наука в незалежній Україні: Збірник тез наукової конференції Ін-ту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. 2021. – С.55 - 58.

59. Ишков В.В., Козий Е.С. Накопление Со и Мп на примере пласта С₅ Западного Донбасса как результат их миграции из кор выветривания

Українського кристалічного щита / Матеріали XVI Міжнародного совещання по геології россыпей и месторождений кор выветривания «Россыпи и месторождения кор выветривания XXI века: задачи, проблемы, решения». 2021. – С. 160 - 162.

60. Ішков В.В., Козій Є.С., Стрельник Ю.В. Результати досліджень розподілу кобальту у вугільному пласті k5 поля ВП «шахта «Капітальна» / Збірник праць Всеукраїнської конференції «Від мінералогії і геогнозії до геохімії, петрології, геології та геофізики: фундаментальні і прикладні тренди XXI століття» (MinGeoIntegration XXI). 2021. – С. 178 - 181.

61. Ішков В.В., Козій Є.С. Аналіз поширення хрому і ртуті в основних вугільних пластах Красноармійського геолого-промислового району / Вид-во ІГН НАН України. Серія тектоніка і стратиграфія. 2019. № 46. – С. 96 - 104.

62. Ішков В.В., Козій Є.С. Деякі особливості розподілу берилію у вугільному пласті k5 шахти «Капітальна» Красноармійського геолого-промислового району Донбасу / Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. 2020. Т. 25, вип. 1(36). – С. 214 - 227.

63. New data about the distribution of nickel, lead and chromium in the coal seams of the Donetsk - Makiivka geological and industrial district of the Donbas / Kozar M.A., Ishkov V.V., Kozii Ye.S., Pashchenko P.S. / Journ. Geol. Geograph. Geocology. 2020. № 29(4). pp. 722 - 730.

64. Ішков В.В., Козій Є.С. Особливості розподілу свинцю у вугільних пластах Донецько-Макіївського геолого-промислового району Донбасу / Вид-во ІГН НАН України, Серія тектоніка і стратиграфія. 2020. № 47. – С. 77 - 90.

65. Ішков, В.В., Козій, Є.С. Розподіл арсену та ртуті у вугільному пласті k5 шахти "Капітальна", Донбас / Мінерал. журн. 2021. Вип. 43, № 4. – С. 73 - 86.

66. Ішков В. В. Проблеми геохімії «малих» і токсичних елементів у вугіллі України // Наук. вісник НГА України. - № 1. – Дніпропетровськ, НГАУ, 1999. – С. 128 – 132.

67. Ишков В.В., Лозовой А.Л. О закономерностях распределения токсичных и потенциально токсичных элементов в угольных пластах Павлоград – Петропавловского района // Наук. вісник НГА України. - № 2. –Дніпропетровськ, НГАУ, 2001. – С. 57 – 61.

68. Ishkov V., Kozii Ye. (2020). Distribution of mercury in coal seam c7H of Pavlohradskaya mine field. Scientific Papers of DONNTU Series: "The Mining and Geology". № 1(23)-2(24), pp. 26-33.

69. Ishkov V.V., Koziy E.S. (2017). About peculiarities of distribution of toxic and potentially toxic elements in the coal of the layer c10B of the Dneprovskaya mine of Pavlogradsko-Petropavlovskiy geological and industrial district of Donbas. Collection of scientific works "Geotechnical Mechanics". № 133, pp. 213-227.

70. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2020). Peculiarities of lead distribution in coal seams of Donetsk-Makiivka geological and industrial area of Donbas. Tectonics and Stratigraphy. № 47, pp. 77 - 90.

71. Ishkov, V. V. Kozii, Ye. S. (2019). Analysis of the distribution of chrome and mercury in the main coals of the Krasnoarmiiskyi geological and industrial area. *Tectonics and Stratigraphy*. No. 46. pp. 96-104.

72. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2021). Distribution of arsene and mercury in the coal seam k5 of the Kapitalna mine, Donbas. *Mineralogical Journal*. № 43(4), pp. 73-86.

73. Ishkov, V.V., Kozar, M.A., Kozii, Ye.S., Bartashevskiy, S.Ye. (2022). Nickel in oil deposits of the Dnipro-Donetsk depression (Ukraine). *Problems of science and practice, tasks and ways to solve them. Proceedings of the XXVI International Scientific and Practical Conference*. Helsinki, Finland. pp. 25-26.

74. Ишков В. В., Чернобук А. И., Михальчонок Д. Я. О распределении бериллия, фтора, ванадия, свинца и хрома в продуктах и отходах обогащения Краснолиманской ЦОФ // *Науковий вісник НГАУ*. – 2001. – №. 4. – С. 89-90.

75. Ишков В.В. Некоторые особенности распределения свинца и хрома в угле основных рабочих пластов Алмазно-Марьевского геолого-промышленного района. *Збірник наукових праць Національного гірничого університету*. 2012. № 37. С. 321 - 332.

76. Ишков В.В., Козій Є.С., Клименко А.Г. (2021). Особенности розподілу германію у вугільному пласті с1 шахти «Дніпровська». *Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали IV-ї міжнародної науково-технічної конференції*. ДонНТУ. С. 42 – 50.

77. Єрофеев А.М., Ишков В.В., Козій Є.С. (2021). Застосування методів кластеризації до родовищ нафти за вмістом ванадію. *Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали IV-ї міжнародної науково-технічної конференції*. ДонНТУ. С. 23 - 28.

78. Широков О.З., Сафронов І.Л. Ишков В.В., Козій Є.С. (2020). Основы методики прогнозу стійкості вуглевміщуючих порід по комплексу геолого-геофізичних методів. *Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали II-ї міжнародної науково-технічної конференції*. ДонНТУ. С. 16 – 24.

79. Ишков В.В., Козій Є.С., Найден К.В., Сливний С.О. (2020). Деякі особливості розподілу миш'яку у вугільному пласті с8в поля шахти «Західно-Донбаська». *Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали II-ї міжнародної науково-технічної конференції*. ДонНТУ. – С. 91 – 94.

80. Ишков В.В., Козій Є.С., Івінська В.О., Снігур А.Д. (2020). Про розподіл берилію у вугільному пласті k5 поля шахти «Капітальна» *Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали II-ї міжнародної науково-технічної конференції*. ДонНТУ. – С. 73 – 77.

81. Ишков В. В. Новые данные о мышьяке в угольных пластах Лисичанского геолого-промышленного района Донбасса // *Збірник наукових праць Національного гірничого університету*. – 2013. – №. 40. – С. 19-25.

82. Ишков В. В. Особенности распределения свинца, хрома и никеля в углях основных рабочих пластов Донецко-Макеевского геолого-промышленного района Донбасса // *Збірник наукових праць Національного гірничого університету*. – 2012. – №. 39. – С. 276-282.

83. Ишков В. В. Новые данные о распределении ртути, мышьяка, берилля и фтора в угле основных рабочих пластов Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района // Збірник наукових праць Національного гірничого університету. – 2012. – №. 38. – С. 19-27.

84. Ишков, В. В. (2010). Мышьяк в углях Лисичанского и Красноармейского геолого-промышленных районов Донбасса. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, (35 (2)), 261-271.

85. Нагорный Ю. Н., Сафронов И. Л., Ишков В. В. Оценка и подсчет запасов угля в расщепляющихся и весьма сближенных пластах Львовско-Волынского бассейна // Горный информационно-аналитический бюллетень (научно-технический журнал). – 1999. – №. 7. – С. 174.

86. Нагорный Ю. Н., Сафронов И. Л., Ишков В. В. Закономерности угленакопления в карбоне юго-восточной части Днепровско-Донецкой впадины // Горный информационно-аналитический бюллетень (научно-технический журнал). – 1999. – №. 7. – С. 175-179.

87. Кореляційно-регресійний аналіз вмісту германію з хромом у вугільному пласта с8н шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Application of knowledge for the development of science : with the Proceedings of the 7th International scientific and practical conference (February 21 – 24, 2023) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – Pp. 96 - 106.

88. Complex determination of the identification of urinary stones in patients residents of the industrial region / Barannyk Kostyantyn, Balalaeв Oleksandr, Ishkov Valeriy, Molchanov Robert, Barannyk Serhiy // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»: за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities» (ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна), ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія), 17 лютого 2023 р.). – Вінниця, Відень, 2023. – №24. – С. 669-676.

89. Козій Є. С. Особливості зв'язку між вмістом кобальту і германію у вугільному пласті с8н шахти «Дніпровська» Західного Донбасу / Є.С. Козій, В.В. Ішков, О.І. Чернобук // Гірнична геологія та геоекологія. – Київ, 2022. – №1 (4). – С. 16-23.

90. Зв'язок вмістів германію та берилію у вугільному пласті с8в шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern methods of applying scientific theories : with the Proceedings of the 10th International scientific and practical conference (March 14 – 17, 2023) Lisbon, Portugal. – . Lisbon, 2023. – Pp. 95-104.

91. Ішков В.В. Аналіз взаємозв'язку концентрацій ванадію і германію у вугільному пласті С10В шахти «Дніпровська» Західного Донбасу / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук // Гірнична геологія та геоекологія. – 2022. – №2 (5). – С. 19-26.

92. Зв'язок вмістів германію та мангану у вугільному пласті с10в шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Могиленець Валерія Сергіївна // Basics of learning the latest theories and methods : with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference, (March 07 – 10, 2023) Boston, USA. – Boston, 2023. – P. 107-117.

93. Ішков В. В. Зв'язок між концентраціями ванадію та вмістом сірки у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької западини / Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович // Analysis of the problems of science and modern education : with the Proceedings of the IX International Scientific and Practical Conference, March 06 – 08, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – P. 65-71.

94. Зв'язок вмістів германію та берилію у вугільному пласті С8в шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern methods of applying scientific theories : with the Proceedings of the 10th International scientific and practical conference (March 14 – 17, 2023) Lisbon, Portugal. – Lisbon, 2023. – Pp. 95-104.

95. Чернобук О.І. Про особливості зв'язку між концентраціями германію та свинцю у вугільному пласті с8н шахти «Дніпровська» / Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Лобода А.Ю., Нечепорук К.С. // Theoretical aspects of education development : the 3th International scientific and practical conference (January 24 - 27, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 119 - 129.

96. Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. (2023). Розробка класифікацій родовищ нафти за вмістом металів (на прикладі Дніпровсько-Донецької западини). Мінеральні ресурси України. № 1. С. 23-34.

97. Ішков В. В. Про зв'язок між загальним вмістом металів і парафінів у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької западини / Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. // Goal and the role of world science in life : with the Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference, March 27 – 29, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – P. 52-61.

98. Features of the structure of urate urolithiasis in inhabitants of an industrially developed region / Barannyk Kostyantyn, Ishkov Valeriy, Molchanov Robert, Barannyk Serhiy // Current issues of science, prospects and challenges: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, May 5, 2023, Sydney, Australia. – Sydney, 2023. – Pp. 171-174.

99. Про зв'язок між германієм та кобальтом у вугільному пласті с8н шахти «Тернівська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // System analysis and intelligent systems for management : with the Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Conference, (May 02 – 05, 2023) Ankara, Turkey. – Ankara, 2023. – Pp. 99 – 111.

100. Про зв'язок між германієм та миш'яку у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // The influence of society on the development of science and the invention of new methods : with the Proceedings of the 23th International Scientific and Practical Conference, (June 13 – 16, 2023) Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 103 – 115.

101. Зв'язок між германієм та берилієм у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А., Дрешпак О. С. // Modern theories and improvement of world methods : with the Proceedings of the 22th International Scientific and Practical Conference, (June 06 – 09, 2023) Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 116 – 129. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163537>

102. Про зв'язок між концентрацією германію і вмістом токсичних елементів та сірки загальної у вугільному пласті с8н шахти «Дніпровська» / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук, М. А. Козар, О. С. Дрешпак // Національний гірничий університет. Збірник наукових праць. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. – № 71. – С. 145-159. – URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163619>

103. Про зв'язок між германієм та сіркою у вугільному пласті с7н шахти «Тернівська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А., Дрешпак О. С. // Theoretical foundations of scientists and modern opinions regarding the implementation of modern trends : with the Proceedings of the 25th International Scientific and Practical Conference, (June 27-30, 2023) San Francisco, USA. – San Francisco, 2023. – Pp. 102 – 114. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163797>

104. Про зв'язок між германієм та зольністю у вугільному пласті с7н шахти «Тернівська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А., Дрешпак О. С. // Scientific trends and ways of solving modern problems : with the Proceedings of the 26th International Scientific and Practical Conference, (July 04-07, 2023) La Rochelle, France. – La Rochelle, 2023. – Pp. 74 – 87. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163995>

105. Пащенко П. С. Про особливості гірничо-геологічної будови Львівсько-Волинського вугільного басейну / Пащенко П. С., Ішков В. В., Дрешпак О. С. // Modernity and scientific youth trends : with the Abstracts of XXVI International Scientific and Practical Conference, July 03-05, Hamburg, Germany. – Hamburg, 2023. – Pp. 47-58. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163996>

106. Особливості зв'язку концентрацій германію із вмістом токсичних елементів й сірки загальної у вугільному пласті с5в шахти «Тернівська» / О. І. Чернобук, В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар, О. С. Дрешпак // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: «Гірничо-геологічна». – Покровськ, 2023. – №1 (29). – С. 14-23. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163998>

107. Пащенко П. С. Прогноз малоамплітудної дислокованості вугільних пластів за допомогою карт локальних структур / Пащенко Павло Сергійович,

Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Promising ways of improving science and scientific solutions : with the Proceedings of the XXV International Scientific and Practical Conference, June 26-28, Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 47-58. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163794>

108. Про зв'язок між германієм та ртуттю у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Trends of young scientists regarding the development of science : with the Proceedings of the 27th International Scientific and Practical Conference, (July 11-14, 2023) Edmonton, Canada. – Edmonton, 2023. – Pp. 61-74. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164142>

109. Пащенко П. С. Про експрес метод напівкількісної оцінки загальної тріщинуватості вуглевмісних порід / Пащенко Павло Сергійович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Current, modern and new ways of improving scientific solutions : with the Abstracts of XXVII International Scientific and Practical Conference, July 10-12, Florence, Italy. – Florence, 2023. – Pp. 38-49. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164145>

110. Ішков В.В., Козій Є.С. Розподіл арсену та ртуті у вугільному пласті k5 шахти «Капітальна», Донбас. Мінералогічний журнал, 2021. Том 43, №4. С. 73 – 86. – URL: <https://doi.org/10.15407/mineraljournal.43.04.073>

111. Про зв'язок між германієм та сіркою у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Information and innovative technologies in education in modern conditions : with the Proceedings of the 24th International Scientific and Practical Conference, (June 20 – 23, 2023) Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 91 – 103. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163719>

112. Зв'язок між германієм та берилієм у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern theories and improvement of world methods : with the Proceedings of the 22th International Scientific and Practical Conference, (June 06 – 09, 2023) Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 116 – 129. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163537>

113. Дрешпак О. С. Деякі актуальні питання розвитку вугезбагачовальної галузі України / Дрешпак Олександр Станіславович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович // Unusual methods of development of science and thoughts : with the Proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference, July 17 – 19, Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 49-60. URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164236>

114. Ішков , В., Козій, Є. С. ., & Козар, М. А. . (2023). ОСОБЛИВОСТІ ГЕОХІМІЇ АЛЮМІНІЮ У НАФТАХ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ РОДОВИЩ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ ЗА ЙОГО ВМІСТОМ. Вісник

Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки, 28 (1 (42), 131 – 147. URL: <https://visgeo.onu.edu.ua/article/view/282244>

115. Козар М. А. Основні фактори, що впливають на стійкість капітальних гірничих виробок вугільних шахт Західного Донбасу / Козар Микола Антонович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // The role of society in the development of scientific ideas : with the Abstracts of XXIX International Scientific and Practical Conference, July 24 – 26, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 45-57. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164406>

116. Залежність між германієм та хромом у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern scientific trends and youth development : with the Proceedings of the 28th International Scientific and Practical Conference, (July 25 – 28, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 100-114. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164408>

117. Зв'язок між вмістами германію та свинцю вугільного пласту с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович // Modern scientific technologies and solutions of scientists to create the latest ideas : with the Proceedings of the 33th International Scientific and Practical Conference, (August 22-25, 2023) London, Great Britain. – London, 2023. – Pp. 101-115. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164427>

118. Деякі особливості геологічної структури Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки надр (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Modern scientific technologies and solutions of scientists to create the latest ideas : with the Proceedings of the 33th International Scientific and Practical Conference, (August 22-25, 2023) London, Great Britain. – London, 2023. – Pp. 85-100. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164426>

119. Ішков В. В. Деякі основні особливості складу та будови залізістих кварцитів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки(Україна)/ Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // World trends, realities and modern problems: with the Abstracts of XXXIII International Scientific and Practical Conference, August 21-23, 2023, Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 33-46. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164424>

120. Козар М. А. Особливості ендегенної тріщинуватості вапняків вугленосної товщі Донбасу / Козар Микола Антонович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modernity and current problems of society regarding the development of science : with the Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference, July 31-August 02, Graz, Austria. – Graz, 2023. – Pp. 56-68. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164409>

121. Про залежність між германієм та нікелем у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій

Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Trends and modern methods of improving scientific ideas : with the Proceedings of the 30th International Scientific and Practical Conference, (August 01-04, 2023) Melbourne, Australia. – Melbourne, 2023. – Pp. 41-55. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164411>

122. Ішков В. В. Особливості ендегенної тріщинуватості пісковиків вугленосної товщі Донбасу / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Technologies, ideas and ways of learning development in modern conditions : with the Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference, August 07-09, 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 55-68. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164413>

123. Про статистичну залежність між германієм та кобальтом у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Science, worldview and modern youth : with the Proceedings of the 31th International Scientific and Practical Conference, (August 08-11, 2023) San Francisco, USA. – San Francisco, 2023. – Pp. 57-71. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164412>

124. Особливості загального вмісту металів у нафтах родовищ Дніпровсько-Донецької западини / В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар, А. М. Єрофєєв, С. Є. Барташевський, О. С. Дрешпак // Національний гірничий університет. Збірник наукових праць. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. – № 72. – С. 98-114. – URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164419>

125. Ішков В. В. Особливості геохімії алюмінію у нафтах та класифікація родовищ Дніпровсько-Донецької западини за його вмістом / В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар // Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. – 2023. – Т. 28. – Вип. 1 (42). – С. 131-147. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164422>

126. Про зв'язок між вмістами германію та потужністю вугільного пласту с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Мандрікевич Василь Миколаєвич // Technologies for the development of modern ideas and opinions regarding world trends : with the Proceedings of the 32th International Scientific and Practical Conference, (August 15-18, 2023) Vancouver, Canada. – Vancouver, 2023. – Pp. 78-92. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164421>

127. Ішков В. В. Особливості ендегенної тріщинуватості алевролітів вугленосної товщі Донбасу / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Science, modern trends and society : with the Abstracts of XXXII International Scientific and Practical Conference, August 14-16, 2023, Bilbao, Spain. – Bilbao, 2023. – Pp. 45-58. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164416>

128. Особливості гранітоїдів demuриньського комплексу західній частині Середньопридніпровського мегаблока (Україна) / Ішков Валерій Валерійович,

Дрешпак Олександр Станіславович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович, Чечель Павло Олегович // *Modern methods of solving scientific problems of reality : with the Proceedings of the 35th International Scientific and Practical Conference, (September 05-08, 2023) Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 21-37. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164437>*

129. Зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // *Modern methods of solving scientific problems of reality : with the Proceedings of the 35th International Scientific and Practical Conference, (September 05-08, 2023) Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 38-53. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164439>*

130. Ішков В. В. Особливості будови кори вивітрювання кристалічних порід в межах Горішне-Плавнинсько-Лавриківського родовища залізистих кварцитів / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Scientists and modern theoretical ideas : with the Abstracts of XXXV International Scientific and Practical Conference, September 04-06, 2023, Haifa, Israel. – Haifa, 2023. – Pp. 32-45. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164440>*

131. Ішков В. В. Особливості регіонального метаморфізму порід криворізької серії у Кременчуцькому районі Криворізько-Кременчуцької структурно-формаційної зони / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Current and youth ways of solving the problems of world science: with the Abstracts of XXXIV International Scientific and Practical Conference, August 28-30, 2023, Florence, Italy. – Florence, 2023. – Pp. 29-42. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164428>*

132. Ішков В. В. Деякі особливості первинної (ендогенної) тріщинуватості аргілітів вугленосної товщі Донбасу / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // *Current and youth ways of solving the problems of world science: with the Abstracts of XXXIV International Scientific and Practical Conference, August 28-30, 2023, Florence, Italy. – Florence, 2023. – Pp. 43-55. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164429>*

133. Петрографічні особливості підсвіти К22 Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки надр (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Козар Микола Антонович, Чечель Павло Олегович, Пащенко Павло Сергійович // *Science, latest trends, modern problems and improvement of theories : with the Proceedings of the 34th International Scientific and Practical Conference, (August 29 – September 01, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 54-69. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164433>*

134. Зв'язок між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович // *Science, latest trends, modern problems and improvement of theories : with the Proceedings of the 34th International Scientific and Practical*

Conference, (August 29 – September 01, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 70-84. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164435>

135. Ішков В. В. Деякі особливості складу та будови неoarхеїського дайкового комплексу Середньопридніпровського мегаблоку / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Modern problems and the latest theories of development : with the Abstracts of XXXVI International Scientific and Practical Conference, September 11-13, 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 72-86. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164477>

136. Ішков В. В. Деякі особливості будови та складу порід кіровоградського комплексу (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern problems and the latest theories of development : with the Abstracts of XXXVI International Scientific and Practical Conference, September 11-13, 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 57-71. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164464>

137. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // Current trends in the development of youth theories : with the Proceedings of the 36th International Scientific and Practical Conference, (September 12-15, 2023) Ankara, Turkey. – Ankara, 2023. – Pp. 63-81. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164488>

138. Деякі особливості мінералоутворення у залізістих породах надрудної товщі Горішне-Плавнинсько-Лавриківського родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович, Чечель Павло Олегович // Current trends in the development of youth theories : with the Proceedings of the 36th International Scientific and Practical Conference, (September 12 – 15, 2023) Ankara, Turkey. – Ankara, 2023. – Pp. 44-62. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164484>

139. Зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // Distance learning in modern conditions and new technologies with the Proceedings of the Ist International Scientific and Practical Conference, (September 19-22, 2023) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – Pp. 78-97. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164863>

140. Якісна характеристика гранітів та мігматитів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович, Чечель Павло Олегович // Distance learning in modern conditions and new technologies with the Proceedings of the Ist International Scientific and Practical Conference, (September 19-22, 2023) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – Pp. 58-77. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164821>

141. Ішков В. В. Якісна характеристика амфіболітів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Пащенко Павло Сергійович, Лозовий Андрій Леонідович // *New ways of creating scientific ideas for implementation : with the Abstracts of I International Scientific and Practical Conference, September 18-20, 2023, Varna, Bulgaria.* – Varna, 2023. – Pp. 49-65. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164645>

142. Про особливості розподілу та зв'язку германію з нікелем та берилієм у вугільному пласті с1 шахти «Дніпровська» / О. І. Чернобук, В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. С. Дрешпак, М. А. Козар // *Технології і процеси в гірництві та будівництві : збірка тез науково-практичної конференції.* – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2023. – С. 74-80. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164616>

143. Ішков В. В. Водоносний горизонт четвертинних відкладів Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // *Scientific opinions on modern methods of solving problems : with the Abstracts of III International Scientific and Practical Conference, October 02-04, 2023, Prague, Czech Republic.* – Prague, 2023. – Pp. 63-79. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165009>

144. Ішков В. В. Водоносний горизонт пліоценових відкладів Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Scientific opinions on modern methods of solving problems : with the Abstracts of III International Scientific and Practical Conference, October 02-04, 2023, Prague, Czech Republic.* – Prague, 2023. – Pp. 46-62. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165008>

145. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с7н шахти «Павлоградська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Барташевський Станіслав Євгенович, Чечель Павло Олегович // *Problems of creating scientific ideas about world development : with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference, (October 03-06, 2023) Ottawa, Canada.* – Ottawa, 2023. – Pp. 58-77. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164992>

146. Ішков В. В. Деякі геоструктурні особливості району розташування унікального Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Creation of new ideas of learning in modern conditions : with the Abstracts of the II International Scientific and Practical Conference, September 25-27, 2023, Bordeaux, France.* – Bordeaux, 2023. – Pp. 53-69. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164950>

147. Ішков В. В. Про значення буровугільних родовищ України генетично пов'язаних зі соляними діапировими структурами / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // *Creation of new ideas of learning in modern conditions : with the Abstracts of the II International Scientific and Practical Conference, September 25-27, 2023, Bordeaux, France.* – Bordeaux, 2023. – Pp. 36-52. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164949>

148. Статистичний зв'язок між вмістами германію та марганцю у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // *Young scientists and methods of improving modern theories : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (September 26-29, 2023) Milan, Italy.* – Milan, 2023. – Pp. 36-55. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164912>

149. Деякі особливості формування буровугільних родовищ північно-західних околиць Донбасу, що структурно та генетично пов'язані із соляними діапірами / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович, Чечель Павло Олегович // *Young scientists and methods of improving modern theories : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (September 26-29, 2023) Milan, Italy.* – Milan, 2023. – Pp. 16-35. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164911>

150. Ішков В. В. Загальні відомості про буровугільні горизонти Ново-Дмитрівського родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // *Science, people and the latest technologies : with the Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference, October 09-11, 2023, Sofia, Bulgaria.* – Sofia, 2023. – Pp. 65-83. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165193>

151. Ішков В. В. Геоструктурна характеристика пласта ПІ2 Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Science, people and the latest technologies : with the Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference, October 09-11, 2023, Sofia, Bulgaria.* – Sofia, 2023. – Pp. 47-64. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165191>

152. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с7н шахти «Павлоградська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Стрілець Олександр Петрович, Чечель Павло Олегович // *The world of modern technologies and inventions : with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference, (October 10-13, 2023) Vienna, Austria.* – Vienna, 2023. – Pp. 83-104. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165204>

153. Зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с7н шахти «Павлоградська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Scientific projects on improving the environment : with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference, (October 17-20, 2023) Brussels, Belgium.* – Brussels, 2023. – Pp. 48-69. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165205>

154. Деякі структурні та мінеральні особливості великих уролітів мешканців міста Павлоград / В. В. Ішков, Є. С. Козій, К. С. Баранник, Д. В. Владик // *Сучасні проблеми гірничої геології та геоєкології : збірник матеріалів III Міжнародної*

наукової конференції (Київ, 28-29 листопада 2023 р.). – Київ, 2023. – С. 45-49. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165338>

155. Ішков В. В. Особливості розподілу та зв'язку германію та кобальту у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук // Сучасні проблеми гірничої геології та геоєкології : збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 28-29 листопада 2023 р.). – Київ, 2023. – С. 18-22. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165339>

156. Про зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с8н шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Integration of science as a mechanism of effective development : with the Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference, (November 28 - December 01, 2023) Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Рр. 74 - 96. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165340>

157. Нові дані про зв'язок вмістів германію із концентраціями токсичних елементів увугільному пласті с5в шахти «Тернівська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Пащенко П. С. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 21-26. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165352>

158. Основні геолого-структурні закономірності у формуванні буровугільних родовищ північно-західних околиць Донбасу та їх класифікація / Ішков В. В., Козій Є. С., Пащенко П. С., Чернобук О. І., Малюга В. Д. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 34-38. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165353>

159. Аналітичний огляд впливу геоструктурних особливостей зарубіжних вугільних родовищ на прояви гірських ударів / Ішков В. В., Пащенко П. С., Козій Є. С., Лазарев Р. П. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 75-79. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165354>

160. Будова та мінеральний склад залізістих кварцитів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки / Ішков В. В., Дрешпак О. С., Березняк О. О., Козій Є. С., Пащенко П. С., Чечель П. О. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 84-88. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165355>

161. Основні особливості гранітоїдів Демуриного комплексу та плагіогранітоїдів Саксаганського комплексу в районі Горішне-Плавнинсько-Лавриківського родовища залізістих кварцитів / Ішков В. В., Дрешпак О. С., Березняк О. О., Козій Є. С., Пащенко П. С., Чечель П. О. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26

жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 90-95. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165356>

162. Про особливості мінерального складу дрібних сечевих конкрементів мешканців міста Нікополь / Ішков В. В., Бараннік К. С., Козій Є. С., Владик Д. В. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 176-178. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165357>

163. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Development trends and improvement of old methods : with the Proceedings of the 13th International Scientific and Practical Conference, (December 12-15, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp.154-177. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165437>

164. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с8н шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // New integrations of modern education in universities : with the Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference, (December 05-08, 2023) Amsterdam, Netherlands. – Amsterdam, 2023. – Pp. 92-115. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165438>

165. Ішков В. В. Про особливості формування пісковикових уранових родовищ Малі-Нігерської синеклізи / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern ways of development of science and the latest theories : with the Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference, December 11-13, 2023, Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 96-115. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165439>

166. Ішков В. В. Про особливості формування пластово-ролових уранових родовищ Чехії та Румунії / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Youth, education and science through today's challenges : with the Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference, November 04-06, 2023, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2023. – Pp. 88-107. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165441>

167. Альохін В. І. Особливості складу і деформацій пісковиків поля шахти «Капітальна» (Донбас) / Альохін Віктор Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Лисенко Сергій // Youth, education and science through today's challenges : with the Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference, November 04-06, 2023, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2023. – Pp. 108-114. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165442>

168. Особливості зв'язку між вмістами германію та фтору у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // World trends, realities and accompanying problems of

development : with the Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference, (December 19-22, 2023) Copenhagen, Denmark. – Copenhagen, 2023. – Pp. 108-131. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165477>

169. Ішков В. В. Дякі особливості металогенії Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // People and the world: global problems of human development : with the Abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference, December 18-20, 2023, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 78-99. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165478>

170. Ішков В. В., Козій Є. С., Бараннік С. І. Деякі морфоструктурні та мінеральні особливості дрібних уролітів мешканців Кривого Рогу //Геолого-мінералогічний вісник Криворізького національного університету. – 2022. – Т. 24. – №. 2. – С. 5-17. – Режим доступу : <http://repo.dma.dp.ua/id/eprint/8678>

171. Ішков В. В. Особливості евлізитова формація Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Distance learning: problems, ways of development and the latest technologies : with the Abstracts of the XV International Scientific and Practical Conference, December 25-27 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 88-109. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165573>

172. Трофименко Л. П. Мінеральний склад та будова патогенного біомінерального утворення – уроліту одинадцятирічного хлопчика зміста Дніпро / Трофименко Любов Петрівна, Ішков Валерій Валерійович, Агафонов Ілля Сергійович // Distance education as the main problem of young people : with the Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference, (December 26-29, 2023) Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 62-72. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165578>

173. Особливості статистичного зв'язку між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Distance education as the main problem of young people : with the Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference, (December 26-29, 2023) Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 73-97. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165579>

174. Чернобук, О. І., Ішков, В. В., Козій, Є. С., & Козар, М. А. (2023). ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКУ ВМІСТУ ГЕРМАНІЮ ІЗ КОНЦЕНТРАЦІЯМИ ТОКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА ЇХ РОЗПОДІЛ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С5 ШАХТИ «БЛАГОДАТНА». Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки, 28(2(43)), 184–195. [https://doi.org/10.18524/2303-9914.2023.2\(43\).292747](https://doi.org/10.18524/2303-9914.2023.2(43).292747)

175. Про особливості статистичного зв'язку між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Advanced technologies for the implementation of new ideas : with the Proceedings of the 1st International

Scientific and Practical Conference, (January 09-12, 2024) Brussels, Belgium. – Brussels, 2024. – Pp. 50-74. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165745>

176. Ішков В. В. Особливості кондалитової та мармур-кальцифірованої формації Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Current methods of improving outdated technologies and methods : with the Abstracts of the I International Scientific and Practical Conference, January 08-10, 2024, Bilbao, Spain. – Bilbao, 2024. – Pp. 119-141. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165746>

177. Ішков В. В. Про деякі особливості формації кварцитів та високоглиноземистих порід Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Research work in the system of training teachers in technological fields : with the Abstracts of II International Scientific and Practical Conference, January 15-17, 2024, Berlin, Germany. – Berlin, 2024. – Pp. 105-127. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165956>

178. Західно-Харківцівське нафтогазоконденсатне родовище (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович, Пащенко Олександр Анатолійович, Пащенко Павло Сергійович // Innovations in education: prospects and challenges of today : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (January 16-19, 2024) Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 51-78. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165960>

179. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Innovations in education: prospects and challenges of today : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (January 16-19, 2024) Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 79-104. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165963>

180. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень metabазальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Intellectual education of students and schoolchildren of the new generation : with the Abstracts of the III International Scientific and Practical Conference, January 22-24, 2024, Paris, France. – Paris, 2024. – Pp. 53-75. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166054>

181. Зв'язок між вмістами германію та потужністю вугільного пласту с42 шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Technologies in education in schools and universities : with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical

Conference (January 23-26, 2024) Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 111-136. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166053>

182. Геолого-технологічні особливості Малосорочинського нафтогазового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович, Пащенко Олександр Анатолійович, Пащенко Павло Сергійович // *Technologies in education in schools and universities : with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (January 23-26, 2024) Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 78-110. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166025>*

183. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Качалівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // *Problems of integration of education, science and business in globalization : with the Abstracts of the V International Scientific and Practical Conference, February 05-07, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 89-119. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166115>*

184. Зв'язок між вмістами германію та марганцю у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Modern technologies and processes of implementation of new methods : with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference (February 06 - 09, 2024) Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Pp. 92-118. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166113>*

185. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких олівінових мета базальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Problems of integration of education, science and business in globalization : with the Abstracts of the V International Scientific and Practical Conference, February 05-07, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 66-88. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166114>*

186. Зв'язок між вмістами германію та свинцю у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Old and new technologies of learning development in modern conditions : with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference (February 13-16, 2024) Berlin, Germany. – Berlin, 2024. – Pp. 78-104. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166159>*

187. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких серіцитових кристалосланців Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Theory and practice of the development of technical sciences : with the Abstracts of the VI International Scientific and Practical Conference, February 12-14, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 70-93. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166160>*

188. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Кибинцівського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Theory and practice of the development of technical sciences : with the Abstracts of the VI International Scientific and Practical Conference, February 12-14, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Рр. 94-125. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166161>

189. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Professional development: theoretical basis and innovative technologies : with the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference (February 20-23, 2024) Paris, France. – Paris, 2024. – Рр. 97-123. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166277>

190. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких піроксен-амфіболових кристалосланців Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Information technologies in education, technology and industry : with the Abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference, February 19-21, 2024, Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Рр. 45-68. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166292>

191. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Матлахівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Information technologies in education, technology and industry : with the Abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference, February 19-21, 2024, Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Рр. 69-100. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166295>

192. Зв'язок германію із зольністю та «токсичними» елементами у вугіллі на прикладі пласта с5 поля шахти Благодатна Західного Донбасу / О. І. Чернобук, В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар, П. С. Пащенко, О. С. Дрешпак // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер.: Гірничо-геологічна. – 2023. – Вип. 2 (30). – С. 68-79. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166297>

193. Зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Priority areas of research in the scientific activity of teachers: with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference (February 27 – March 01, 2024) Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Рр. 30-57. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166311>

194. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких карбонатизованих олівінових metabasaltів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло

Олегович // Information technologies and automation of learning in modern conditions : with the Abstracts of the VIII International Scientific and Practical Conference, February 26-28, 2024, Munich, Germany. – Munich, 2024. – Pp. 50-74. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166312>

195. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Монастирищенського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Information technologies and automation of learning in modern conditions : with the Abstracts of the VIII International Scientific and Practical Conference, February 26-28, 2024, Munich, Germany. – Munich, 2024. – Pp. 75-108. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166313>

196. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович Theoretical and practical aspects of the development of science and education : with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference (March 05-08, 2024) Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 51-79. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166372>

197. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких кумінгтонітових кристалосланців Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Questions regarding the problems of higher education : with the Abstracts of the IX International Scientific and Practical Conference, March 04-06, 2024, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2024. – Pp. 81-105. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166373>

198. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Новомиколаївського (Мовчанівського) нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Questions regarding the problems of higher education : with the Abstracts of the IX International Scientific and Practical Conference, March 04-06, 2024, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2024. – Pp. 106-139. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166374>

199. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Problems and prospects of modern science and education : with the Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference (March 12-15, 2024) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Pp. 76-104. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166408>

200. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких карбонатизованих піроксен-олівінових метабазальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Global achievements and current trends

in the development of science : with the Abstracts of the X International Scientific and Practical Conference, March 11-13, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 53-77. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166409>

201. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Advanced technologies for the implementation of educational initiatives : with the Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference (March 19-22, 2024) Boston, USA. – Boston, 2024. – Pp. 50-79. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166464>

202. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких серпінизованих піроксен-олівінових metabazaltів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Quality management in education and industry: experience, problems and prospects : with the Abstracts of the XI International Scientific and Practical Conference, March 18-20, 2024, Florence, Italy. – Florence, 2024. – Pp. 69-94. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166465>

203. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern thoughts on the development of science: ideas, technologies and theories : with the Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference (March 26-29, 2024) Amsterdam, Netherlands. – Amsterdam, 2024. – Pp. 38-67. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166500>

204. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких метадіабазів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern education – accessibility, quality, recognition and problems : with the Abstracts of the XI International Scientific and Practical Conference, March 25-27, 2024, Helsinki, Finland. – Helsinki, 2024. – Pp. 63-88. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166502>

205. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2024). Geochemistry features of mercury in oils from the deposits of the Dnipro-Donetsk depth. Mining Machines. Vol. 42. Issue 1. pp. 12-29. <https://doi.org/10.32056/КОМАГ2024.1.2>

206. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А., Пащенко П.С., Дрешпак О.С. (2023). Зв'язок германію із зольністю та «токсичними» елементами у вугіллі на прикладі пласта с5 поля шахти Благодатна Західного Донбасу. Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: «Гірничо-геологічна». 2(30). С. 68-79. <https://doi.org/10.31474/2073-9575-2023-2-30-68-79>

207. Трофименко Л. П. Дослідження стану вивітрювання гірських порід укш на відслоненнях правого берега р. Дніпро та Монастирського острова (м. Дніпро) / Трофименко Любов Петрівна, Ішкова Євгенія Валеріївна, Ішков Валерій Валерійович // Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education : with the Abstracts of the XIII International Scientific and Practical Conference, April 01-03, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 162-168. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166601>

208. Ішков В. В. Про зв'язок між германієм та меркурієм у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Коваль Світлана Олександрівна // Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education : with the Abstracts of the XIII International Scientific and Practical Conference, April 01-03, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 135-161. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166600>

209. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких хлоритизованих базальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education : with the Abstracts of the XIII International Scientific and Practical Conference, April 01-03, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 108-134. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166598>

210. Зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович

211. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Actual problems of personality psychology in the modern world : with the Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference (April 09-12, 2024) Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 65-95. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166619>

212. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Перекопівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // The latest opportunities for learning, broadcasting and social developmen : with the Abstracts of the XIV International Scientific and Practical Conference, April 08-10, 2024, Graz, Austria. – Graz, 2024. – Pp. 72-100. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166620>

213. Чернобук О. І. Про статистичний зв'язок між германієм та арсеном у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович // The latest opportunities for learning, broadcasting and social developmen : with the Abstracts of the XIV International Scientific and Practical Conference, April 08-10, 2024, Graz, Austria. –

Graz, 2024. – Рр. 101-127. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166621>

214. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Прокопенківського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Trends in the development of science and teaching methods : with the Abstracts of the XVI International Scientific and Practical Conference, April 22-24, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Рр. 61-88. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166739>

215. Чернобук О. І. Зв'язок між германієм та марганцем у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович // Trends in the development of science and teaching methods : with the Abstracts of the XVI International Scientific and Practical Conference, April 22-24, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Рр. 89-116. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166740>

216. Про зв'язок між вмістами германію та сірки загальної у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Innovations in education: problems, prospects and answers to today's challenges : with the Proceedings of the 16th International Scientific and Practical Conference (April 23-26, 2024) Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Рр. 82-113. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166735>

217. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та свинцю у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // New knowledge: strategies and technologies for teaching young people : with the Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference (April 16-19, 2024) Lisbon, Portugal. – Lisbon, 2024. – Рр. 95-126. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166747>

218. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Прилуцького нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Innovative technologies in the field of human services : with the Abstracts of the XV International Scientific and Practical Conference, April 15-17, 2024, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Рр. 67-95. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166748>

219. Чернобук О. І. Зв'язок між германієм та марганцем у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович // Innovative technologies in the field of human services : with the Abstracts of the XV International Scientific and Practical Conference, April 15-17, 2024, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Рр. 96-123. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166749>

220. Про зв'язок між вмістами германію та марганцю у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр

Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // The latest technologies in the development of science, business and education : with the Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Conference (April 30-May 03, 2024) London, Great Britain. – London, 2024. – Pp. 97-128. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166809>

221. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Радченківського нафтогазового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern problems of the environment, youth and the new generation : with the Abstracts of the XVII International Scientific and Practical Conference, April 29-May 01, 2024, Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Pp. 102-131. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166810>

222. Чернобук О. І. Про зв'язок між германієм та потужністю у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Мандрікевич Василь Миколайович // Modern problems of the environment, youth and the new generation : with the Abstracts of the XVII International Scientific and Practical Conference, April 29-May 01, 2024, Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Pp. 132-160. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166812>

223. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern challenges: trends, problems and prospects development : with the Proceedings of the 18th International Scientific and Practical Conference (May 07-10, 2024) Copenhagen, Denmark. – Copenhagen, 2024. – Pp. 78-110. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166852>

224. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Розпашнівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Actual scientific ideas of the development of the latest technologies : with the Abstracts of the XVIII International Scientific and Practical Conference, May 06-08, 2024, Lisbon, Portugal. –Lisbon, 2024. – Pp. 68-97. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166853>

225. Чернобук О. І. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та меркурію у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Пащенко Павло Сергійович // Actual scientific ideas of the development of the latest technologies : with the Abstracts of the XVIII International Scientific and Practical Conference, May 06-08, 2024, Lisbon, Portugal. –Lisbon, 2024. – Pp. 98-126. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166854>

226. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Середняківського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Introduction of new technologies to improve education : with the Abstracts of the XIX International

Scientific and Practical Conference, May 13-15, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 89-119. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166865>

227. Зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Creative business management and implementation of new ideas : with the Proceedings of the 19th International Scientific and Practical Conference (May 14- 17, 2024) Tallinn, Estonia. – Tallinn, 2024. – Pp. 74-106. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166864>

228. Чернобук О. І. Про зв'язок між вмістами германію та фтору у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Пащенко Павло Сергійович // Introduction of new technologies to improve education : with the Abstracts of the XIX International Scientific and Practical Conference, May 13-15, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 120-149. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166866>

229. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Trends in the development of quality training of future specialists : with the Proceedings of the 20th International Scientific and Practical Conference (May 21-24, 2024) Oslo, Norway. – Oslo, 2024. – Pp. 79-112. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166930>

230. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Солохівського газоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Problems of solving global problems of humanity : with the Abstracts of the XX International Scientific and Practical Conference, May 20-22, 2024, Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 120-150. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166934>

231. Ішков В. В. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та берилію у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Пащенко Павло Сергійович // Problems of solving global problems of humanity : with the Abstracts of the XX International Scientific and Practical Conference, May 20-22, 2024, Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 151-180. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166938>

232. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Тростянецького нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Problems with distance learning and ways to solve them : with the Abstracts of the XXV International Scientific and Practical Conference, June 24-26, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 89-120. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167221>

233. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Турутинського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр

Олександрович, Чечель Павло Олегович // Innovations in modern education: local and global context : with the Abstracts of the XXVI International Scientific and Practical Conference, July 01-03, 2024, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Pp. 37-68. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167226>

234. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Хухрянського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олена Олександрівна, Чечель Павло Олегович // Scientific research: a paradigm of innovative development of society : with the Abstracts of the XXVII International Scientific and Practical Conference, July 08-10, 2024, Lisbon, Portugal. – Lisbon, 2024. – Pp. 30-61. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167297>

235. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Червонозаярського газового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Development of science in the conditions of deepening European integration processes : with the Abstracts of the XXVIII International Scientific and Practical Conference, July 15-17, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 78-108. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167336>

236. Ішков В.В., Баскевич О.С., Козій Є.С., Дрешпак О.С., Пащенко П.С., Козар М.А., Кас'яненко Т.М. (2024). Особливості зміни тонкої кристалічної структури кварцу Синявського родовища гранітів під впливом буровибухових робіт. Збірник наукових праць НГУ. № 76. С. 142-157. <https://doi.org/10.33271/crpnmu/76.142>

237. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Пащенко П.С., Козар М.А., Дрешпак О.С. (2024). Просторовий розподіл германію у вугільному пласті с7н поля шахти «Павлоградська». Збірник наукових праць НГУ. № 76. С. 158-172. <https://doi.org/10.33271/crpnmu/76.158>

238. Особливості розподілу та зв'язку германію, зольності та берилію у вугіллі пласта с5 поля шахти «Благодатна» / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук, М.А. Козар, П. С. Пащенко, О. С. Дрешпак // Технології і процеси у гірництві та будівництві : збірка тез науково-практичної конференції. – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2024. – С. 9-17. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167503>

239. Вплив буровибухових робіт на розміри елементарної комірки кристалічної ґратки кварцу Синявського родовища гранітів / В. В. Ішков, О. С. Баскевич, Є. С. Козій, О. С. Дрешпак, Т. М. Кас'яненко // Технології і процеси у гірництві та будівництві : збірка тез науково-практичної конференції. – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2024. – С. 22-31. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167504>

ЗВ'ЯЗОК МІЖ ВМІСТАМИ ФТОРУ ТА СІРКИ ЗАГАЛЬНОЇ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С₅ ШАХТИ «ПАВЛОГРАДСЬКА» (УКРАЇНА)

Ішков Валерій Валерійович

кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент
Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна
старший науковий співробітник
інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України, Україна

Дрешпак Олександр Станіславович

кандидат технічних наук, доцент,
Національний ТУ «Дніпровська політехніка», Україна

Пащенко Павло Сергійович

старший науковий співробітник
інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України, Україна

Вступ. Загальна актуальність дослідження вмісту F у вугільних пластах обумовлена його відношенням до переліку «токсичних» елементів у вугіллі, які згідно нормативним документам повинні обов'язково досліджуватись.

Останні досягнення. Раніше у вугільних пластах різних геолого-промислових районів Донбасу переважно досліджувалися токсичні та потенційно токсичні елементи [1 - 239]. У той же час, дослідження зв'язку між вмістами F та сірки загальної ($S_{\text{заг.}}$) у вугільному пласті с₅ поля шахти «Павлоградська» раніше не виконувалися.

Мета роботи: полягає у дослідженні особливостей зв'язку концентрацій F та значень $S_{\text{заг.}}$ у вугільному пласті с₅ поля шахти «Павлоградська».

Методика досліджень. Фактологічною основою роботи були результати 83 кількісних спектральних аналізів F та визначень $S_{\text{заг.}}$ виконаних після 1981р. в центральних сертифікованих лабораторіях виробничих геологорозвідувальних організацій України з матеріалу пластових проб отриманих виробничими і науково-дослідницькими підприємствами і організаціями та особисто авторами.

Результати досліджень. Було виконано аналітичні розрахунки відповідності емпіричних розподілів досліджуваних компонентів розподілу Гауса. С цією метою були розраховані критерії Ліллієфорса, Шапіро-Уїлка, Колмогорова – Смірнова та згоди хі-квадрат Пірсона. У всіх випадках результати розрахунків підтвердили невідповідність досліджуваних вибірок нормальному або логнормальному закону розподілу. Таким чином, для більш реалістичної оцінки центральної тенденції вмістів F та значень $S_{\text{заг.}}$ замість значень середнього арифметичного необхідно використовувати медіанні значення. За результатами кореляційного аналізу встановлено слабкий прямий зв'язок між концентраціями

F та визначеннями $S_{\text{заг.}}$, при цьому коефіцієнт кореляції Пірсона дорівнює 0,24. За результатами регресійного аналізу розраховане лінійне рівняння регресії:

$$F = 0,1872 + 0,2887 \cdot S_{\text{заг.}}$$

Висновки. Аналіз виконаних досліджень свідчить про: 1) невідповідність емпіричних вибірок розглянутих характеристик нормальному або логнормальному закону розподілу; 2) фіксується полімодальність розподілу F та $S_{\text{заг.}}$; 3) встановлено слабкий та прямий зв'язок між концентраціями F та $S_{\text{заг.}}$; 4) розраховане рівняння регресії дозволяє прогнозувати лише тенденції концентрації F у вугільному пласті c_5 поля шахти «Павлоградська».

Список літератури

1. Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. (2023). Зв'язок між вмістом сірки і меркурію у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької нафтогазоносної області. The XI International Scientific and Practical Conference «Implementation of modern scientific opinions in practice», March 20 – 21, Bilbao, Spain, pp. 86-93.
2. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А., Стрілець О.П. (2023). Зв'язок між германієм та ванадієм у вугільному пласті $c_{8в}$ шахти "Дніпровська". The 11th International scientific and practical conference “Problems of the development of science and the view of society” (March 21 – 24, 2023) Graz, Austria, pp. 93-104.
3. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Пащенко П.С., Дрешпак О.С. (2023). Зв'язок вмістів германію та берилію у вугільному пласті $c_{8в}$ шахти "Дніпровська". The 10th International scientific and practical conference “Modern methods of applying scientific theories” (March 14 – 17, 2023) Lisbon, pp. 95-104.
4. Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. (2023). Про зв'язок між вмістом сірки і ванадію у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької западини. The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of learning development», March 13 – 15, Varna, Bulgaria, pp. 56-63.
5. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Пащенко П.С., Могиленець В.С. (2023). Зв'язок вмістів германію та мангану у вугільному пласті $c_{10в}$ шахти «Дніпровська». The 9th International scientific and practical conference “Basics of learning the latest theories and methods” (March 07 – 10, 2023) Boston, USA, pp. 107-117.
6. Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. (2023). Зв'язок між концентраціями ванадію та вмістом сірки у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької западини. The IX International Scientific and Practical Conference «Analysis of the problems of science and modern education», March 06 – 08, Prague, Czech Republic, pp. 65-71.
7. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Пащенко П.С., Дрешпак О.С. (2023). Кореляційно-регресійний аналіз вмісту германію з хромом у вугільному пласта $c_{8н}$ шахти "Дніпровська". The 7th International scientific and practical conference “Application of knowledge for the development of science” (February 21 – 24, 2023) Stockholm, Sweden. 2023, pp. 96-106.
8. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Васильченко Н.В., Кузнецова С.С. (2023). Особливості зв'язку між концентраціями германію та нікелю у

вугільному пласті с8н шахти "Дніпровська". The 5th International scientific and practical conference "Prospects of modern science and education" (February 07 – 10, 2023) Stockholm, Sweden. 2023, pp. 129-139.

9. Ішков В.В., Козій Є.С., Озерянська К.Т. (2023). Мінеральний склад дрібних уролітів із колекції професора Баранника С.І. The V International Scientific and Practical Conference «Priority directions of science development», February 06 – 08, Hamburg, Germany, pp. 99-106.

10. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Лобода А.Ю., Нечепорук К.С. (2023). Про особливості зв'язку між концентраціями германію та свинцю у вугільному пласті с8н шахти "Дніпровська". The 3th International scientific and practical conference "Theoretical aspects of education development" (January 24 - 27, 2023) Warsaw, Poland, pp. 119-129.

11.. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Талалаївського газоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Modern technologies among us in the environment : with the Abstracts of the XXIV International Scientific and Practical Conference, June 17-19, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Рр. 112-143.– Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167174>.

12.. Ішков В. В. Про геолого-технологічні особливості Східно-Харківцівського газоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олена Олександрівна, Чечель Павло Олегович // The current state of the organization of scientific activity in the world : with the Abstracts of the XXIII International Scientific and Practical Conference, June 10-12, 2024, Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Рр. 134-165.– Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167107>

13. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і арсена у вугіллі пласта с7н поля шахти "Тернівська". The IX International Scientific and Practical Conference «Promising ways of solving scientific problems», December 26 – 28, Belgium, Brussels, pp.67-74.

14. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Мандрікевич В.М., Владик Д.В. (2022). Зв'язок германію і свинцю у вугільному пласті с7н поля шахти «Тернівська», Україна. The 14th International scientific and practical conference "Modern stages of scientific research development" (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic, pp.132-142.

15. Kozii Ye.S., Ishkov V.V. (2022). Nickel in the oils of the Dnipro-Donetsk basin of Ukraine. Молодь: наука та інновації: матеріали X Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпро: НТУ «ДП». С. 190-191.

16. Kozii Ye.S., Ishkov V.V. (2022). Germanium in с6 coal seam of Dniprovsk mine of Western Donbas of Ukraine. Молодь: наука та інновації: матеріали X Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпро: НТУ «ДП». С. 188-189.

17. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Аналіз зв'язку германію і ванадію у вугільному пласті с10в поля шахти «Дніпровська». Сучасні проблеми

гірничої геології та геоекології: збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 29 – 30 листопада 2022 р.). ДУ НЦГГГРІ НАН України, С. 35-40.

18. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між концентраціями германію і кобальту у вугільному пласті с8н поля шахти «Дніпровська». Сучасні проблеми гірничої геології та геоекології: збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 29 – 30 листопада 2022 р.). ДУ НЦГГГРІ НАН України, С. 29-34.

19. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Дрешпак О.С., Чечель П.О. (2022). Про зв'язок германію і сірки загальної у вугільному пласті с7н поля шахти «Тернівська», Україна. The 13th International scientific and practical conference “Implementation of modern technologies in science” (December 20 - 23, 2022) Varna, Bulgaria, pp.143-152.

20. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і меркурію у вугіллі пласта с7н поля шахти «Тернівська», Україна. The VIII International Scientific and Practical Conference «Science, trends and development methods», December 19 – 21, Tokyo, Japan, pp.88-95.

21. Yerofieiev A.M., Ishkov V.V., Kozii Ye.S., Bartashevskiy S.Ye. (2022). Geochemical features of nickel in the oils of the Dnipro-Donetsk basin. Collection of scientific works "Geotechnical Mechanics". No. 160, pp. 17-28.

22. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і сірки загальної у вугіллі пласта с1 поля шахти «Самарська», Україна. The VII International Scientific and Practical Conference «Theoretical methods and improvement of science», December 12 – 14, Bordeaux, France. pp. 81-88.

23. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Козар М.А., Пашенко П.С. (2022). Про просторовий зв'язок германію і мангану у вугільному пласті с1 поля шахти «Самарська», Україна. The 12th International scientific and practical conference “Current challenges, trends and transformations” (December 13 - 16, 2022) Boston, USA. pp. 169-179.

24. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Козар М.А., Стрілець О.П. (2022). Про зв'язок германію і фтору у вугільному пласті с1 поля шахти "Самарська", Україна. Proceedings of the XI International scientific and practical conference “Actual problems of learning and teaching methods”, December 06 - 09, Vienna, Austria. pp. 142-151.

25. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І. (2022). Зв'язок між вмістом германію і глибиною залягання вугільного пласта с1 поля шахти "Самарська", Україна. The VI International Scientific and Practical Conference «Scientific discussions and solution development», December 05 – 07, Graz, Austria. pp. 103-109.

26. Yerofieiev, A.M., Ishkov, V.V., Kozii, Ye.S., & Bartashevskiy, S.Ye. (2021). Geochemical features of nickel in the oils of the Dnipro-Donetsk basin. Collection of scientific works "Geotechnical Mechanics", 160, 17-30.

27. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2020). Деякі особливості розподілу берилію у вугільному пласті k5 шахти «Капітальна» Красноармійського геолого-

промислового району Донбасу. Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки, 25 (1(36)), 214-227.

28. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2017). Про розподіл токсичних і потенційно токсичних елементів у вугіллі пласта с7н шахти "Павлоградська" Павлоградсько-Петропавлівського геолого-промислового району. Вісн. Київ. нац. ун-ту. Геологія, 79 (4). 59-66.

29. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2017). Про розподіл токсичних і потенційно токсичних елементів у вугіллі пласта с10в шахти «Дніпровська» Павлоградсько-Петропавлівського геолого-промислового району Донбасу. Збірник наукових праць «Геотехнічна механіка», 133, 213-227.

30. Ішков, В.В., & Козій, Є.С. (2021). Розподіл арсену та ртуті у вугільному пласті k5 шахти "Капітальна", Донбас. Мінералогічний журнал, 43 (4), 73-86.

31. Ішков, В.В., & Козий, Е.С. (2013). Новые данные о распределении токсичных и потенциально токсичных элементов в угле пласта с8н шахты "Терновская" Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 41, С. 201-208.

32. Ішков, В.В., & Козий, Е.С. (2014). О распределении золы, серы, марганца в угле пласта с4 шахты "Самарская" Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 44. С. 178-186.

33. Ішков, В.В., & Козий, Е.С. (2014). О классификации угольных пластов по содержанию токсичных элементов с помощью кластерного анализа. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 45, 209-221.

34. Козій, Є.С., & Ішков, В.В. (2017). Класифікація вугілля основних робочих пластів Павлоградсько-Петропавлівського геолого-промислового району по вмісту токсичних і потенційно токсичних елементів. Зб. наукових праць «Геотехнічна механіка», 136, 74-86.

35. Ishkov, V. V., Kozii Ye. S., & Lozovoi A. L. (2013). Definite peculiarities of toxic and potentially toxic elements distribution in coal seams of Pavlograd-Petropravlovka region. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, 42, С. 18-23.

36. Kozar, M.A., Ishkov, V.V., Kozii, Ye.S., & Pashchenko, P.S. (2020). New data about the distribution of nickel, lead and chromium in the coal seams of the Donetsk-Makiivka geological and industrial district of the Donbas. Journ. Geol. Geograph. Geoecology, 29(4), 722-730.

37. Ішков В.В. Некоторые особенности распределения свинца и хрома в угле основных рабочих пластов Алмазно-Марьевского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць Національного гірничого університету. 2012. № 37. С. 321 - 332.

38. Ішков В.В. Ванадий, хром и никель в угольных пластах Донецко-Макеевского геолого-промышленного района Донбасса. Збірник наукових праць національного гірничого університету. 2010. № 35. С. 17 - 31.

39. Ishkov, V. V. Kozii, Ye. S. (2019). Analysis of the distribution of chrome and mercury in the main coals of the Krasnoarmiiskyi geological and industrial area. *Tectonics and Stratigraphy*. № 46. pp. 96-104.

40. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2021). Distribution of arsene and mercury in the coal seam k5 of the Kapitalna mine, Donbas. *Mineralogical Journal*. № 43(4), pp. 73-86.

41. Ishkov, V.V., Kozar, M.A., Kozii, Ye.S., Bartashevskiy, S.Ye. (2022). Nickel in oil deposits of the Dnipro-Donetsk depression (Ukraine). *Problems of science and practice, tasks and ways to solve them. Proceedings of the XXVI International Scientific and Practical Conference*. Helsinki, Finland. pp. 25-26

42. Ішків В.В., Козій Є.С., Труфанова М.О. Особливості онтогенезу уролітів жителів Дніпропетровської області. *Мінерал. журн.* 2020. 42, № 4. С. 50 - 59.

43. Козар М.А., Ішків В.В., Козій Є.С. (2021). Мінеральний склад уролітів мешканців Придніпров'я. *Геологічна наука в незалежній Україні: Збірник тез наукової конференції (Київ, 8 - 9 вересня 2021 р.)*. / НАН України, Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. Київ. С.52 - 55.

44. Barannik C., Ishkov V., Barannik S. Peculiarities of structure and morphogenesis of ureatic stones in residents of developed industrial region. *The XX International Scientific and Practical Conference «Problems of science and practice, tasks and ways to solve them»*, May 24 – 27, 2022, Warsaw, Poland. 874 p. P. 350 - 354.

45. Barannik C., Ichkov V., Molchanov R., Barannik S. Signification pratique des caractéristiques de la composition et de la structure des pierres d'urée chez les résidents de la région industrielle développée. *The XXI International Scientific and Practical Conference «Actual priorities of modern science, education and practice»*, May 31 – 03 June, 2022, Paris, France. 873 p. P. 410 - 414.

46. Ишков В. В., Светличный Э. А., Труфанова М. А. О минеральном составе уролитов жителей города Днепропетровска // *Збірник наукових праць НГУ*. – 2015. – № 47. – С. 5 – 14.

47. Ишков В. В., Светличный Э. А., Труфанова М. А. Особенности морфологии уролитов жителей города Днепропетровска // *Збірник наукових праць Національного гірничого університету*. – 2015. – №. 46. – С. 5-10.

48. Козій Є.С., Ішків В.В. (2017). Класифікація вугілля основних робочих пластів Павлоград-Петропавлівського геолого-промислового району за вмістом токсичних та потенційно токсичних елементів. *Збірник наукових праць «Геотехнічна механіка»*. (136), 74 – 86.

49. Ишков, В. В., Сердюк, Е. А., & Слипенький, Е. В. (2003). Особенности применения методов кластерного анализа для классификации угольных пластов по содержанию токсичных и потенциально токсичных элементов (на примере Красноармейского геолого-промышленного района). *Сборник научных трудов НГУ*, (19), 5-16.

50. Ishkov V.V., Koziy E.S., Lozovoi A.L. (2013). Definite peculiarities of toxic and potentially toxic elements distribution in coal seams of Pavlograd-Petropavlovka region. *Collection of scientific works of NMU*, (42), 18-23.

51. Ишков В.В., Козий Е.С. (2013). Новые данные о распределении токсичных и потенциально токсичных элементов в угле пласта с_{бн} шахты «Терновская» Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць НГУ. (41), 201-208.

52. Ишков В.В., Козий Е.С. (2014). О распределении золы, серы, марганца в угле пласта с₄ шахты «Самарская» Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць НГУ. (44), 178-186.

53. Ишков В.В., Козий Е.С. (2014). О классификации угольных пластов по содержанию токсичных элементов с помощью кластерного анализа. Збірник наукових праць НГУ. (45), 209-221.

54. Ишков, В. В. (2009). Кобальт и ванадий в угле основных рабочих пластов Алмазно-Марьевского геолого-промышленного района Донбасса. Науковий вісник НГУ, (10), 48-53.

55. Ишков В.В., Нагорный В.Н. (2005). О закономерностях накопления ртути в угольных пластах Красноармейского геолого-промышленного района. Науковий вісник Національної гірничої академії України, (2), 84-88.

56. Ишков В.В. Мышьяк и фтор в угольных пластах Лисичанского геолого-промышленного района // Збірник наукових праць Національного гірничого університету № 33, т. 1. - Днепропетровск, 2009. – С. 5 - 16.

57. Ишков В.В., Козий Е.С. Розподіл ртуті у вугільному пласті с_{7н} поля шахти «Павлоградська» / Наукові праці Донецького національного технічного університету, Серія: «Гірничо-геологічна». 2020. №1 (23) - 2(24). – С. 26 - 33.

58. Козар М.А., Ишков В.В., Козий Е.С., Стрельник Ю.В. Токсичні елементи мінеральної та органічної складової вугілля нижнього карбону Західного Донбасу / Геологічна наука в незалежній Україні: Збірник тез наукової конференції Ін-ту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України. 2021. – С.55 - 58.

59. Ишков В.В., Козий Е.С. Накопление Со и Mn на примере пласта С₅ Западного Донбасса как результат их миграции из кор выветривания Украинского кристаллического щита / Материалы XVI Международного совещания по геологии россыпей и месторождений кор выветривания «Россыпи и месторождения кор выветривания XXI века: задачи, проблемы, решения». 2021. – С. 160 - 162.

60. Ишков В.В., Козий Е.С., Стрельник Ю.В. Результати досліджень розподілу кобальту у вугільному пласті к₅ поля ВП «шахта «Капітальна» / Збірник праць Всеукраїнської конференції «Від мінералогії і геогнозії до геохімії, петрології, геології та геофізики: фундаментальні і прикладні тренди XXI століття» (MinGeoIntegration XXI). 2021. – С. 178 - 181.

61. Ишков В.В., Козий Е.С. Аналіз поширення хрому і ртуті в основних вугільних пластах Красноармійського геолого-промислового району / Вид-во ІГН НАН України. Серія тектоніка і стратиграфія. 2019. № 46. – С. 96 - 104.

62. Ишков В.В., Козий Е.С. Деякі особливості розподілу берилію у вугільному пласті к₅ шахти «Капітальна» Красноармійського геолого-промислового району

Донбасу / Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. 2020. Т. 25, вип. 1(36). – С. 214 - 227.

63. New data about the distribution of nickel, lead and chromium in the coal seams of the Donetsk - Makiivka geological and industrial district of the Donbas / Kozar M.A., Ishkov V.V., Kozii Ye.S., Pashchenko P.S. / Journ. Geol. Geograph. Geoecology. 2020. № 29(4). pp. 722 - 730.

64. Ішков В.В., Козій Є.С. Особливості розподілу свинцю у вугільних пластах Донецько-Макіївського геолого-промислового району Донбасу / Вид-во ІГН НАН України, Серія тектоніка і стратиграфія. 2020. № 47. – С. 77 - 90.

65. Ішков, В.В., Козій, Є.С. Розподіл арсену та ртуті у вугільному пласті k5 шахти "Капітальна", Донбас / Мінерал. журн. 2021. Вип. 43, № 4. – С. 73 - 86.

66. Ішков В. В. Проблеми геохімії «малих» і токсичних елементів у вугіллі України // Наук. вісник НГА України. - № 1. – Дніпропетровськ, НГАУ, 1999. – С. 128 – 132.

67. Ишков В.В., Лозовой А.Л. О закономерностях распределения токсичных и потенциально токсичных элементов в угольных пластах Павлоград – Петропавловского района // Наук. вісник НГА України. - № 2. – Дніпропетровськ, НГАУ, 2001. – С. 57 – 61.

68. Ishkov V., Kozii Ye. (2020). Distribution of mercury in coal seam c7H of Pavlohradaska mine field. Scientific Papers of DONNTU Series: "The Mining and Geology". № 1(23)-2(24), pp. 26-33.

69. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2017). About peculiarities of distribution of toxic and potentially toxic elements in the coal of the layer c10B of the Dneprovskaya mine of Pavlogradsko-Petropavlovskiy geological and industrial district of Donbas. Collection of scientific works "Geotechnical Mechanics". № 133, pp. 213-227.

70. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2020). Peculiarities of lead distribution in coal seams of Donetsk-Makiivka geological and industrial area of Donbas. Tectonics and Stratigraphy. № 47, pp. 77 - 90.

71. Ishkov, V. V. Kozii, Ye. S. (2019). Analysis of the distribution of chrome and mercury in the main coals of the Krasnoarmiiskyi geological and industrial area. Tectonics and Stratigraphy. No. 46. pp. 96-104.

72. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2021). Distribution of arsene and mercury in the coal seam k5 of the Kapitalna mine, Donbas. Mineralogical Journal. № 43(4), pp. 73-86.

73. Ishkov, V.V., Kozar, M.A., Kozii, Ye.S., Bartashevskiy, S.Ye. (2022). Nickel in oil deposits of the Dnipro-Donetsk depression (Ukraine). Problems of science and practice, tasks and ways to solve them. Proceedings of the XXVI International Scientific and Practical Conference. Helsinki, Finland. pp. 25-26.

74. Ишков В. В., Чернобук А. И., Михальчонок Д. Я. О распределении бериллия, фтора, ванадия, свинца и хрома в продуктах и отходах обогащения Краснолиманской ЦОФ // Науковий вісник НГАУ. – 2001. – №. 4. – С. 89-90.

75. Ишков В.В. Некоторые особенности распределения свинца и хрома в угле основных рабочих пластов Алмазно-Марьевского геолого-промышленного района. Збірник наукових праць Національного гірничого університету. 2012. № 37. С. 321 - 332.

76. Ішков В.В., Козій Є.С., Клименко А.Г. (2021). Особливості розподілу германію у вугільному пласті с1 шахти «Дніпровська». Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали IV-ї міжнародної науково-технічної конференції. ДонНТУ. С. 42 – 50.

77. Єрофєєв А.М., Ішков В.В., Козій Є.С. (2021). Застосування методів кластеризації до родовищ нафти за вмістом ванадію. Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали IV-ї міжнародної науково-технічної конференції. ДонНТУ. С. 23 - 28.

78. Широков О.З., Сафронов І.Л. Ішков В.В., Козій Є.С. (2020). Основи методики прогнозу стійкості вуглевміщуючих порід по комплексу геолого-геофізичних методів. Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали II-ї міжнародної науково-технічної конференції. ДонНТУ. С. 16 – 24.

79. Ішков В.В., Козій Є.С., Найден К.В., Сливний С.О. (2020). Деякі особливості розподілу миш'яку у вугільному пласті с8в поля шахти «Західно-Донбаська». Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали II-ї міжнародної науково-технічної конференції. ДонНТУ. – С. 91 – 94.

80. Ішков В.В., Козій Є.С., Івінська В.О., Снігур А.Д. (2020). Про розподіл берилію у вугільному пласті k5 поля шахти «Капітальна» Проблеми розвитку гірничо-промислових районів: матеріали II-ї міжнародної науково-технічної конференції. ДонНТУ. – С. 73 – 77.

81. Ішков В. В. Новые данные о мышьяке в угольных пластах Лисичанского геолого-промышленного района Донбасса // Збірник наукових праць Національного гірничого університету. – 2013. – №. 40. – С. 19-25.

82. Ішков В. В. Особенности распределения свинца, хрома и никеля в углях основных рабочих пластов Донецко-Макеевского геолого-промышленного района Донбасса // Збірник наукових праць Національного гірничого університету. – 2012. – №. 39. – С. 276-282.

83. Ішков В. В. Новые данные о распределении ртути, мышьяка, бериллия и фтора в угле основных рабочих пластов Павлоград-Петропавловского геолого-промышленного района // Збірник наукових праць Національного гірничого університету. – 2012. – №. 38. – С. 19-27.

84. Ішков, В. В. (2010). Мышьяк в углях Лисичанского и Красноармейского геолого-промышленных районов Донбасса. Збірник наукових праць Національного гірничого університету, (35 (2)), 261-271.

85. Нагорный Ю. Н., Сафронов И. Л., Ішков В. В. Оценка и подсчет запасов угля в расщепляющихся и весьма сближенных пластах Львовско-Волынского бассейна // Горный информационно-аналитический бюллетень (научно-технический журнал). – 1999. – №. 7. – С. 174.

86. Нагорный Ю. Н., Сафронов И. Л., Ішков В. В. Закономерности угленакопления в карбоне юго-восточной части Днепровско-Донецкой впадины // Горный информационно-аналитический бюллетень (научно-технический журнал). – 1999. – №. 7. – С. 175-179.

87. Кореляційно-регресійний аналіз вмісту германію з хромом у вугільному пласта с8н шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій

Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Application of knowledge for the development of science : with the Proceedings of the 7th International scientific and practical conference (February 21 – 24, 2023) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – Pp. 96 - 106.

88. Complex determination of the identification of urinary stones in patients residents of the industrial region / Baranyuk Kostyantyn, Balalaev Oleksandr, Ishkov Valeriy, Molchanov Robert, Baranyuk Serhiy // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»: за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities» (ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна), ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія), 17 лютого 2023 р.). – Вінниця, Відень, 2023. – №24. – С. 669-676.

89. Козій Є. С. Особливості зв'язку між вмістом кобальту і германію у вугільному пласті с8н шахти «Дніпровська» Західного Донбасу / Є.С. Козій, В.В. Ішков, О.І. Чернобук // Гірнична геологія та геоекологія. – Київ, 2022. – №1 (4). – С. 16-23.

90. Зв'язок вмістів германію та берилію у вугільному пласті с8в шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern methods of applying scientific theories : with the Proceedings of the 10th International scientific and practical conference (March 14 – 17, 2023) Lisbon, Portugal. – . Lisbon, 2023. – Pp. 95-104.

91. Ішков В.В. Аналіз взаємозв'язку концентрацій ванадію і германію у вугільному пласті С10В шахти «Дніпровська» Західного Донбасу / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук // Гірнична геологія та геоекологія. – 2022. – №2 (5). – С. 19-26.

92. Зв'язок вмістів германію та мангану у вугільному пласті с10в шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Могиленець Валерія Сергіївна // Basics of learning the latest theories and methods : with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference, (March 07 – 10, 2023) Boston, USA. – Boston, 2023. – P. 107-117.

93. Ішков В. В. Зв'язок між концентраціями ванадію та вмістом сірки у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької западини / Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович // Analysis of the problems of science and modern education : with the Proceedings of the IX International Scientific and Practical Conference, March 06 – 08, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – P. 65-71.

94. Зв'язок вмістів германію та берилію у вугільному пласті С8в шахти «Дніпровська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Пащенко Павло Сергійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern methods of applying scientific theories : with the

Proceedings of the 10th International scientific and practical conference (March 14 – 17, 2023) Lisbon, Portugal. – Lisbon, 2023. – Pp. 95-104.

95. Чернобук О.І. Про особливості зв'язку між концентраціями германію та свинцю у вугільному пласті с8н шахти «Дніпровська» / Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Лобода А.Ю., Нечепорук К.С. // Theoretical aspects of education development : the 3th International scientific and practical conference (January 24 - 27, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 119 - 129.

96. Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. (2023). Розробка класифікацій родовищ нафти за вмістом металів (на прикладі Дніпровсько-Донецької западини). Мінеральні ресурси України. № 1. С. 23-34.

97. Ішков В. В. Про зв'язок між загальним вмістом металів і парафінів у нафтах з родовищ Дніпровсько-Донецької западини / Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А. // Goal and the role of world science in life : with the Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference, March 27 – 29, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – P. 52-61.

98. Features of the structure of urate urolithiasis in inhabitants of an industrially developed region / Baranyk Kostyantyn, Ishkov Valeriy, Molchanov Robert, Baranyk Serhiy // Current issues of science, prospects and challenges: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the IV International Scientific and Theoretical Conference, May 5, 2023, Sydney, Australia. – Sydney, 2023. – Pp. 171-174.

99. Про зв'язок між германієм та кобальтом у вугільному пласті с8н шахти «Тернівська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // System analysis and intelligent systems for management : with the Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Conference, (May 02 – 05, 2023) Ankara, Turkey. – Ankara, 2023. – Pp. 99 – 111.

100. Про зв'язок між германієм та миш'яку у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // The influence of society on the development of science and the invention of new methods : with the Proceedings of the 23th International Scientific and Practical Conference, (June 13 – 16, 2023) Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 103 – 115.

101. Зв'язок між германієм та берилієм у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А., Дрешпак О. С. // Modern theories and improvement of world methods : with the Proceedings of the 22th International Scientific and Practical Conference, (June 06 – 09, 2023) Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 116 – 129. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163537>

102. Про зв'язок між концентрацією германію і вмістом токсичних елементів та сірки загальної у вугільному пласті с8н шахти «Дніпровська» / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук, М. А. Козар, О. С. Дрешпак // Національний гірничий

університет. Збірник наукових праць. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. – № 71. – С. 145-159. – URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163619>

103. Про зв'язок між германієм та сіркою у вугільному пласті с7н шахти «Тернівська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А., Дрешпак О. С. // Theoretical foundations of scientists and modern opinions regarding the implementation of modern trends : with the Proceedings of the 25th International Scientific and Practical Conference, (June 27-30, 2023) San Francisco, USA. – San Francisco, 2023. – Pp. 102 – 114. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163797>

104. Про зв'язок між германієм та зольністю у вугільному пласті с7н шахти «Тернівська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А., Дрешпак О. С. // Scientific trends and ways of solving modern problems : with the Proceedings of the 26th International Scientific and Practical Conference, (July 04-07, 2023) La Rochelle, France. – La Rochelle, 2023. – Pp. 74 – 87. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163995>

105. Пащенко П. С. Про особливості гірничо-геологічної будови Львівсько-Волинського вугільного басейну / Пащенко П. С., Ішков В. В., Дрешпак О. С. // Modernity and scientific youth trends : with the Abstracts of XXVI International Scientific and Practical Conference, July 03-05, Hamburg, Germany. – Hamburg, 2023. – Pp. 47-58. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163996>

106. Особливості зв'язку концентрацій германію із вмістом токсичних елементів й сірки загальної у вугільному пласті с5в шахти «Тернівська» / О. І. Чернобук, В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар, О. С. Дрешпак // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: «Гірничо-геологічна». – Покровськ, 2023. – №1 (29). – С. 14-23. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163998>

107. Пащенко П. С. Прогноз малоамплітудної дислокованості вугільних пластів за допомогою карт локальних структур / Пащенко Павло Сергійович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Promising ways of improving science and scientific solutions : with the Proceedings of the XXV International Scientific and Practical Conference, June 26-28, Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 47-58. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163794>

108. Про зв'язок між германієм та ртуттю у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Trends of young scientists regarding the development of science : with the Proceedings of the 27th International Scientific and Practical Conference, (July 11-14, 2023) Edmonton, Canada. – Edmonton, 2023. – Pp. 61-74. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164142>

109. Пащенко П. С. Про експрес метод напівкількісної оцінки загальної тріщинуватості вуглевмісних порід / Пащенко Павло Сергійович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Current, modern and new ways of improving scientific solutions : with the Abstracts of XXVII International Scientific

and Practical Conference, July 10-12, Florence, Italy. – Florence, 2023. – Pp. 38-49. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164145>

110. Ішков В.В., Козій Є.С. Розподіл арсену та ртуті у вугільному пласті k5 шахти «Капітальна», Донбас. Мінералогічний журнал, 2021. Том 43, №4. С. 73 – 86. – URL: <https://doi.org/10.15407/mineraljournal.43.04.073>

111. Про зв'язок між германієм та сіркою у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Information and innovative technologies in education in modern conditions : with the Proceedings of the 24th International Scientific and Practical Conference, (June 20 – 23, 2023) Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 91 – 103. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163719>

112. Зв'язок між германієм та берилієм у вугільному пласті с4 шахти «Самарська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern theories and improvement of world methods : with the Proceedings of the 22th International Scientific and Practical Conference, (June 06 – 09, 2023) Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 116 – 129. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163537>

113. Дрешпак О. С. Деякі актуальні питання розвитку вугезбагачовальної галузі України / Дрешпак Олександр Станіславович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович // Unusual methods of development of science and thoughts : with the Proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference, July 17 – 19, Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 49-60. URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164236>

114. Ішков , В., Козій, Є. С. ., & Козар, М. А. . (2023). ОСОБЛИВОСТІ ГЕОХІМІЇ АЛЮМІНІЮ У НАФТАХ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ РОДОВИЩ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ ЗА ЙОГО ВМІСТОМ. Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки, 28 (1 (42), 131 – 147. URL: <https://visgeo.onu.edu.ua/article/view/282244>

115. Козар М. А. Основні фактори, що впливають на стійкість капітальних гірничих виробок вугільних шахт Західного Донбасу / Козар Микола Антонович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // The role of society in the development of scientific ideas : with the Abstracts of XXIX International Scientific and Practical Conference, July 24 – 26, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 45-57. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164406>

116. Залежність між германієм та хромом у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modern scientific trends and youth development : with the Proceedings of the 28th International Scientific and Practical Conference, (July 25 – 28, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 100-114. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164408>

117. Зв'язок між вмістами германію та свинцю вугільного пласту с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович // Modern scientific technologies and solutions of scientists to create the latest ideas : with the Proceedings of the 33th International Scientific and Practical Conference, (August 22-25, 2023) London, Great Britain. – London, 2023. – Pp. 101-115. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164427>

118. Деякі особливості геологічної структури Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки надр (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Modern scientific technologies and solutions of scientists to create the latest ideas : with the Proceedings of the 33th International Scientific and Practical Conference, (August 22-25, 2023) London, Great Britain. – London, 2023. – Pp. 85-100. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164426>

119. Ішков В. В. Деякі основні особливості складу та будови залізістих кварцитів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки(Україна)/ Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // World trends, realities and modern problems: with the Abstracts of XXXIII International Scientific and Practical Conference, August 21-23, 2023, Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 33-46. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164424>

120. Козар М. А. Особливості ендегенної тріщинуватості вапняків вугленосної товщі Донбасу / Козар Микола Антонович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович // Modernity and current problems of society regarding the development of science : with the Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference, July 31-August 02, Graz, Austria. – Graz, 2023. – Pp. 56-68. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164409>

121. Про залежність між германієм та нікелем у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козій Євген Сергійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Trends and modern methods of improving scientific ideas : with the Proceedings of the 30th International Scientific and Practical Conference, (August 01-04, 2023) Melbourne, Australia. – Melbourne, 2023. – Pp. 41-55. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164411>

122. Ішков В. В. Особливості ендегенної тріщинуватості пісковиків вугленосної товщі Донбасу / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Technologies, ideas and ways of learning development in modern conditions : with the Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference, August 07-09, 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 55-68. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164413>

123. Про статистичну залежність між германієм та кобальтом у вугільному пласті с5 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Science, worldview and modern youth : with the

Proceedings of the 31th International Scientific and Practical Conference, (August 08-11, 2023) San Francisco, USA. – San Francisco, 2023. – Pp. 57-71. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164412>

124. Особливості загального вмісту металів у нафтах родовищ Дніпровсько-Донецької западини / В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар, А. М. Єрофєєв, С. Є. Барташевський, О. С. Дрешпак // Національний гірничий університет. Збірник наукових праць. – Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. – № 72. – С. 98-114. – URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164419>

125. Ішков В. В. Особливості геохімії алюмінію у нафтах та класифікація родовищ Дніпровсько-Донецької западини за його вмістом / В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар // Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки. – 2023. – Т. 28. – Вип. 1 (42). – С. 131-147. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164422>

126. Про зв'язок між вмістами германію та потужністю вугільного пласту с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Мандрікевич Василь Миколаєвич // Technologies for the development of modern ideas and opinions regarding world trends : with the Proceedings of the 32th International Scientific and Practical Conference, (August 15-18, 2023) Vancouver, Canada. – Vancouver, 2023. – Pp. 78-92. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164421>

127. Ішков В. В. Особливості ендегенної тріщинуватості алевролітів вугленосної товщі Донбасу / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович // Science, modern trends and society : with the Abstracts of XXXII International Scientific and Practical Conference, August 14-16, 2023, Bilbao, Spain. – Bilbao, 2023. – Pp. 45-58. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164416>

128. Особливості гранітоїдів демуринського комплексу західній частині Середньопридніпровського мегаблока (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович, Чечель Павло Олегович // Modern methods of solving scientific problems of reality : with the Proceedings of the 35th International Scientific and Practical Conference, (September 05-08, 2023) Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 21-37. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164437>

129. Зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // Modern methods of solving scientific problems of reality : with the Proceedings of the 35th International Scientific and Practical Conference, (September 05-08, 2023) Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 38-53. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164439>

130. Ішков В. В. Особливості будови кори вивітрювання кристалічних порід в межах Горішне-Плавнинсько-Лавриківського родовища залізистих кварцитів / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло

Олегович // Scientists and modern theoretical ideas : with the Abstracts of XXXV International Scientific and Practical Conference, September 04-06, 2023, Haifa, Israel. – Haifa, 2023. – Pp. 32-45. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164440>

131. Ішков В. В. Особливості регіонального метаморфізму порід криворізької серії у Кременчуцькому районі Криворізько-Кременчуцької структурно-формаційної зони / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Current and youth ways of solving the problems of world science: with the Abstracts of XXXIV International Scientific and Practical Conference, August 28-30, 2023, Florence, Italy. – Florence, 2023. – Pp. 29-42. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164428>

132. Ішков В. В. Деякі особливості первинної (ендогенної) тріщинуватості аргілітів вугленосної товщі Донбасу / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Current and youth ways of solving the problems of world science: with the Abstracts of XXXIV International Scientific and Practical Conference, August 28-30, 2023, Florence, Italy. – Florence, 2023. – Pp. 43-55. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164429>

133. Петрографічні особливості підсвіти К22 Горішнє-Плавнинсько-Лавриківської ділянки надр (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Козар Микола Антонович, Чечель Павло Олегович, Пащенко Павло Сергійович // Science, latest trends, modern problems and improvement of theories : with the Proceedings of the 34th International Scientific and Practical Conference, (August 29 – September 01, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 54-69. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164433>

134. Зв'язок міжмістами германію та хрому у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович // Science, latest trends, modern problems and improvement of theories : with the Proceedings of the 34th International Scientific and Practical Conference, (August 29 – September 01, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp. 70-84. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164435>

135. Ішков В. В. Деякі особливості складу та будови неoarхеїського дайкового комплексу Середньопридніпровського мегаблоку / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Modern problems and the latest theories of development : with the Abstracts of XXXVI International Scientific and Practical Conference, September 11-13, 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 72-86. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164477>

136. Ішков В. В. Деякі особливості будови та складу порід кіровоградського комплексу (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern problems and the latest theories of development : with the Abstracts of XXXVI International Scientific and Practical Conference, September 11-13, 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 57-71. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164464>

137. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // Current trends in the development of youth theories : with the Proceedings of the 36th International Scientific and Practical Conference, (September 12-15, 2023) Ankara, Turkey. – Ankara, 2023. – Pp. 63-81. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164488>

138. Деякі особливості мінералоутворення у залізістих породах надрудної товщі Горішне-Плавнинсько-Лавриківського родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович, Чечель Павло Олегович // Current trends in the development of youth theories : with the Proceedings of the 36th International Scientific and Practical Conference, (September 12 – 15, 2023) Ankara, Turkey. – Ankara, 2023. – Pp. 44-62. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164484>

139. Зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // Distance learning in modern conditions and new technologies with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, (September 19-22, 2023) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – Pp. 78-97. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164863>

140. Якісна характеристика гранітів та мігматитів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович, Чечель Павло Олегович // Distance learning in modern conditions and new technologies with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, (September 19-22, 2023) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2023. – Pp. 58-77. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164821>

141. Ішков В. В. Якісна характеристика амфіболітів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Пащенко Павло Сергійович, Лозовий Андрій Леонідович // New ways of creating scientific ideas for implementation : with the Abstracts of I International Scientific and Practical Conference, September 18-20, 2023, Varna, Bulgaria. – Varna, 2023. – Pp. 49-65. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164645>

142. Про особливості розподілу та зв'язку германію з нікелем та берилієм у вугільному пласті с1 шахти «Дніпровська» / О. І. Чернобук, В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. С. Дрешпак, М. А. Козар // Технології і процеси в гірництві та будівництві : збірка тез науково-практичної конференції. – Луцьк : ДВНЗ «ДОННТУ», 2023. – С. 74-80. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164616>

143. Ішков В. В. Водоносний горизонт четвертинних відкладів Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Scientific opinions on modern methods of solving problems : with the Abstracts of III International Scientific

and Practical Conference, October 02-04, 2023, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 63-79. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165009>

144. Ішков В. В. Водоносний горизонт пліоценових відкладів Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Scientific opinions on modern methods of solving problems : with the Abstracts of III International Scientific and Practical Conference, October 02-04, 2023, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 46-62. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165008>

145. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с7н шахти «Павлоградська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Барташевський Станіслав Євгенович, Чечель Павло Олегович // Problems of creating scientific ideas about world development : with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference, (October 03-06, 2023) Ottawa, Canada. – Ottawa, 2023. – Pp. 58-77. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164992>

146. Ішков В. В. Деякі геоструктурні особливості району розташування унікального Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Creation of new ideas of learning in modern conditions : with the Abstracts of the II International Scientific and Practical Conference, September 25-27, 2023, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2023. – Pp. 53-69. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164950>

147. Ішков В. В. Про значення буровугільних родовищ України генетично пов'язаних зі соляними діапировими структурами / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Creation of new ideas of learning in modern conditions : with the Abstracts of the II International Scientific and Practical Conference, September 25-27, 2023, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2023. – Pp. 36-52. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164949>

148. Статистичний зв'язок між вмістами германію та марганцю у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Барташевський Станіслав Євгенович // Young scientists and methods of improving modern theories : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (September 26-29, 2023) Milan, Italy. – Milan, 2023. – Pp. 36-55. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164912>

149. Деякі особливості формування буровугільних родовищ північно-західних околиць Донбасу, що структурно та генетично пов'язані із соляними діапірами / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Пащенко Павло Сергійович, Стрілець Олександр Петрович, Чечель Павло Олегович // Young scientists and methods of improving modern theories : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (September 26-29, 2023) Milan, Italy. – Milan, 2023. – Pp. 16-35. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164911>

150. Ішков В. В. Загальні відомості про буровугільні горизонти Ново-Дмитрівського родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Пащенко Павло Сергійович // Science, people and the latest technologies : with the Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference, October 09-11, 2023, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2023. – Pp. 65-83. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165193>

151. Ішков В. В. Геоструктурна характеристика пласта III2 Ново-Дмитрівського буровугільного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Science, people and the latest technologies : with the Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference, October 09-11, 2023, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2023. – Pp. 47-64. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165191>

152. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с7н шахти «Павлоградська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Стрілець Олександр Петрович, Чечель Павло Олегович // The world of modern technologies and inventions : with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference, (October 10-13, 2023) Vienna, Austria. – Vienna, 2023. – Pp. 83-104. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165204>

153. Зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с7н шахти «Павлоградська» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Scientific projects on improving the environment : with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference, (October 17-20, 2023) Brussels, Belgium. – Brussels, 2023. – Pp. 48-69. – URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165205>

154. Деякі структурні та мінеральні особливості великих уролітів мешканців міста Павлоград / В. В. Ішков, Є. С. Козій, К. С. Баранник, Д. В. Владик // Сучасні проблеми гірничої геології та геоєкології : збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 28-29 листопада 2023 р.). – Київ, 2023. – С. 45-49. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165338>

155. Ішков В. В. Особливості розподілу та зв'язку германію та кобальту у вугільному пласті с1 шахти «Благодатна» / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук // Сучасні проблеми гірничої геології та геоєкології : збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції (Київ, 28-29 листопада 2023 р.). – Київ, 2023. – С. 18-22. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165339>

156. Про зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с8н шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Integration of science as a mechanism of effective development : with the Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference, (November 28 - December 01, 2023) Helsinki, Finland. – Helsinki, 2023. – Pp. 74 - 96. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165340>

157. Нові дані про зв'язок вмістів германію із концентраціями токсичних елементів у вугільному пласті с5в шахти «Тернівська» / Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Пащенко П. С. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 21-26. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165352>

158. Основні геолого-структурні закономірності у формуванні буровугільних родовищ північно-західних околиць Донбасу та їх класифікація / Ішков В. В., Козій Є. С., Пащенко П. С., Чернобук О. І., Малюга В. Д. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 34-38. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165353>

159. Аналітичний огляд впливу геоструктурних особливостей зарубіжних вугільних родовищ на прояви гірських ударів / Ішков В. В., Пащенко П. С., Козій Є. С., Лазарев Р. П. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 75-79. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165354>

160. Будова та мінеральний склад залізістих кварцитів Горішне-Плавнинсько-Лавриківської ділянки / Ішков В. В., Дрешпак О. С., Березняк О. О., Козій Є. С., Пащенко П. С., Чечель П. О. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 84-88. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165355>

161. Основні особливості гранітоїдів Демуринаського комплексу та плагіогранітоїдів Саксаганського комплексу в районі Горішне-Плавнинсько-Лавриківського родовища залізістих кварцитів / Ішков В. В., Дрешпак О. С., Березняк О. О., Козій Є. С., Пащенко П. С., Чечель П. О. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 90-95. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165356>

162. Про особливості мінерального складу дрібних сечевих конкрементів мешканців міста Нікополь / Ішков В. В., Бараннік К. С., Козій Є. С., Владик Д. В. // Геотехнічні проблеми розробки родовищ : матеріали XXI міжнародної конф. молодих вчених (26 жовтня 2023 року, м. Дніпро). – Дніпро : ІГТМ ім. М. С. Полякова НАН України, 2023. – С. 176-178. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165357>

163. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Development trends and improvement of old methods : with the Proceedings of the 13th International Scientific and Practical Conference, (December 12-15, 2023) Warsaw, Poland. – Warsaw, 2023. – Pp.154-177. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165437>

164. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с8н шахти «Благодатна» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *New integrations of modern education in universities : with the Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference, (December 05-08, 2023) Amsterdam, Netherlands. – Amsterdam, 2023. – Pp. 92-115. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165438>*

165. Ішков В. В. Про особливості формування пісковикових уранових родовищ Малі-Нігерської синеклізи / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Modern ways of development of science and the latest theories : with the Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference, December 11-13, 2023, Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 96-115. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165439>*

166. Ішков В. В. Про особливості формування пластово-ролових уранових родовищ Чехії та Румунії / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *Youth, education and science through today's challenges : with the Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference, November 04-06, 2023, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2023. – Pp. 88-107. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165441>*

167. Альохін В. І. Особливості складу і деформацій пісковиків поля шахти «Капітальна» (Донбас) / Альохін Віктор Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Лисенко Сергій // *Youth, education and science through today's challenges : with the Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference, November 04-06, 2023, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2023. – Pp. 108-114. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165442>*

168. Особливості зв'язку між вмістами германію та фтору у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *World trends, realities and accompanying problems of development : with the Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference, (December 19-22, 2023) Copenhagen, Denmark. – Copenhagen, 2023. – Pp. 108-131. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165477>*

169. Ішков В. В. Деякі особливості металогенії Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // *People and the world: global problems of human development : with the Abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference, December 18-20, 2023, Prague, Czech Republic. – Prague, 2023. – Pp. 78-99. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165478>*

170. Ішков В. В., Козій Є. С., Бараннік С. І. Деякі морфоструктурні та мінеральні особливості дрібних уролітів мешканців Кривого Рогу // *Геолого-мінералогічний вісник Криворізького національного університету. – 2022. – Т. 24. – №. 2. – С. 5-17. – Режим доступу : <http://repo.dma.dp.ua/id/eprint/8678>*

171. Ішков В. В. Особливості евлізітова формація Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович,

Чечель Павло Олегович // Distance learning: problems, ways of development and the latest technologies : with the Abstracts of the XV International Scientific and Practical Conference, December 25-27 2023, Munich, Germany. – Munich, 2023. – Pp. 88-109. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165573>

172. Трофименко Л. П. Мінеральний склад та будова патогенного біомінерального утворення – уроліту одинадцятирічного хлопчика зміста Дніпро / Трофименко Любов Петрівна, Ішков Валерій Валерійович, Агафонов Ілля Сергійович // Distance education as the main problem of young people : with the Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference, (December 26-29, 2023) Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 62-72. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165578>

173. Особливості статистичного зв'язку між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Distance education as the main problem of young people : with the Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference, (December 26-29, 2023) Madrid, Spain. – Madrid, 2023. – Pp. 73-97. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165579>

174. Чернобук, О. І., Ішков, В. В., Козій, Є. С., & Козар, М. А. (2023). ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКУ ВМІСТУ ГЕРМАНІЮ ІЗ КОНЦЕНТРАЦІЯМИ ТОКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА ЇХ РОЗПОДІЛ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С5 ШАХТИ «БЛАГОДАТНА». Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки, 28(2(43)), 184–195. [https://doi.org/10.18524/2303-9914.2023.2\(43\).292747](https://doi.org/10.18524/2303-9914.2023.2(43).292747)

175. Про особливості статистичного зв'язку між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Advanced technologies for the implementation of new ideas : with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, (January 09-12, 2024) Brussels, Belgium. – Brussels, 2024. – Pp. 50-74. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165745>

176. Ішков В. В. Особливості кондалитової та мармур-кальцифірованої формації Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Current methods of improving outdated technologies and methods : with the Abstracts of the I International Scientific and Practical Conference, January 08-10, 2024, Bilbao, Spain. – Bilbao, 2024. – Pp. 119-141. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165746>

177. Ішков В. В. Про деякі особливості формації кварцитів та високоглиноземистих порід Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Research work in the system of training teachers in technological fields : with the Abstracts of II International Scientific and Practical Conference, January 15-17, 2024,

Berlin, Germany. – Berlin, 2024. – Pp. 105-127. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165956>

178. Західно-Харківцівське нафтогазоконденсатне родовище (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович, Пащенко Олександр Анатолійович, Пащенко Павло Сергійович // Innovations in education: prospects and challenges of today : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (January 16-19, 2024) Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 51-78. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165960>

179. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с42 шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Innovations in education: prospects and challenges of today : with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference, (January 16-19, 2024) Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 79-104. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165963>

180. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень metabазальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Intellectual education of students and schoolchildren of the new generation : with the Abstracts of the III International Scientific and Practical Conference, January 22-24, 2024, Paris, France. – Paris, 2024. – Pp. 53-75. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166054>

181. Зв'язок між вмістами германію та потужністю вугільного пласту с42 шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Technologies in education in schools and universities : with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (January 23-26, 2024) Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 111-136. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166053>

182. Геолого-технологічні особливості Малосорочинського нафтогазового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович, Пащенко Олександр Анатолійович, Пащенко Павло Сергійович // Technologies in education in schools and universities : with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (January 23-26, 2024) Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 78-110. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166025>

183. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Качалівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Problems of integration of education, science and business in globalization : with the Abstracts of the V International Scientific and Practical Conference, February 05-07, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 89-119. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166115>

184. Зв'язок між вмістами германію та марганцю у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern technologies and processes of implementation of new methods : with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference (February 06 - 09, 2024) Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Pp. 92-118. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166113>

185. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких олівінових мета базальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Problems of integration of education, science and business in globalization : with the Abstracts of the V International Scientific and Practical Conference, February 05-07, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 66-88. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166114>

186. Зв'язок між вмістами германію та свинцю у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Old and new technologies of learning development in modern conditions : with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference (February 13-16, 2024) Berlin, Germany. – Berlin, 2024. – Pp. 78-104. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166159>

187. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких серіцитових кристалосланців Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Theory and practice of the development of technical sciences : with the Abstracts of the VI International Scientific and Practical Conference, February 12-14, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 70-93. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166160>

188. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Кибинцівського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Theory and practice of the development of technical sciences : with the Abstracts of the VI International Scientific and Practical Conference, February 12-14, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 94-125. – Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166161>

189. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Professional development: theoretical basis and innovative technologies : with the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference (February 20-23, 2024) Paris, France. – Paris, 2024. – Pp. 97-123. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166277>

190. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких піроксен-амфіболових кристалосланців Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій

Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Information technologies in education, technology and industry : with the Abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference, February 19-21, 2024, Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Pp. 45-68. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166292>

191. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Матлахівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Information technologies in education, technology and industry : with the Abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference, February 19-21, 2024, Madrid, Spain. – Madrid, 2024. – Pp. 69-100. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166295>

192. Зв'язок германію із зольністю та «токсичними» елементами у вугіллі на прикладі пласта с5 поля шахти Благодатна Західного Донбасу / О. І. Чернобук, В. В. Ішков, Є. С. Козій, М. А. Козар, П. С. Пащенко, О. С. Дрешпак // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер.: Гірничо-геологічна. – 2023. – Вип. 2 (30). – С. 68-79. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166297>

193. Зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Priority areas of research in the scientific activity of teachers: with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference (February 27 – March 01, 2024) Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Pp. 30-57. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166311>

194. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких карбонатизованих олівінових metabasaltів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Information technologies and automation of learning in modern conditions : with the Abstracts of the VIII International Scientific and Practical Conference, February 26-28, 2024, Munich, Germany. – Munich, 2024. – Pp. 50-74. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166312>

195. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Монастирищенського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Information technologies and automation of learning in modern conditions : with the Abstracts of the VIII International Scientific and Practical Conference, February 26-28, 2024, Munich, Germany. – Munich, 2024. – Pp. 75-108. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166313>

196. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович Theoretical and practical aspects of the development of science and education : with the Proceedings of the 9th International

Scientific and Practical Conference (March 05-08, 2024) Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 51-79. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166372>

197. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких кумінгтонітових кристалосланців Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Questions regarding the problems of higher education : with the Abstracts of the IX International Scientific and Practical Conference, March 04-06, 2024, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2024. – Pp. 81-105. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166373>

198. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Новомиколаївського (Мовчанівського) нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Коровяка Євгеній Анатолійович, Хоменко Володимир Львович // Questions regarding the problems of higher education : with the Abstracts of the IX International Scientific and Practical Conference, March 04-06, 2024, Bordeaux, France. – Bordeaux, 2024. – Pp. 106-139. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166374>

199. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с9 шахти «Благодатна» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Problems and prospects of modern science and education : with the Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference (March 12-15, 2024) Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Pp. 76-104. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166408>

200. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких карбонатизованих піроксен-олівінових metabazaltів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Global achievements and current trends in the development of science : with the Abstracts of the X International Scientific and Practical Conference, March 11-13, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 53-77. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166409>

201. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Advanced technologies for the implementation of educational initiatives : with the Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference (March 19-22, 2024) Boston, USA. – Boston, 2024. – Pp. 50-79. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166464>

202. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких серпінизованих піроксен-олівінових metabazaltів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Quality management in education and industry: experience, problems and prospects : with the Abstracts of the XI

International Scientific and Practical Conference, March 18-20, 2024, Florence, Italy. – Florence, 2024. – Pp. 69-94. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166465>

203. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та хрому у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern thoughts on the development of science: ideas, technologies and theories : with the Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference (March 26-29, 2024) Amsterdam, Netherlands. – Amsterdam, 2024. – Pp. 38-67. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166500>

204. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких метадіабазів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern education – accessibility, quality, recognition and problems : with the Abstracts of the XI International Scientific and Practical Conference, March 25-27, 2024, Helsinki, Finland. – Helsinki, 2024. – Pp. 63-88. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166502>

205. Ishkov V.V., Kozii Ye.S. (2024). Geochemistry features of mercury in oils from the deposits of the Dnipro-Donetsk depth. Mining Machines. Vol. 42. Issue 1. pp. 12-29. <https://doi.org/10.32056/КОМАГ2024.1.2>

206. Чернобук О.І., Ішков В.В., Козій Є.С., Козар М.А., Пащенко П.С., Дрешпак О.С. (2023). Зв'язок германію із зольністю та «токсичними» елементами у вугіллі на прикладі пласта с5 поля шахти Благодатна Західного Донбасу. Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: «Гірничо-геологічна». 2(30). С. 68-79. <https://doi.org/10.31474/2073-9575-2023-2-30-68-79>

207. Трофименко Л. П. Дослідження стану вивітрювання гірських порід укш на відслоненнях правого берега р. Дніпро та Монастирського острова (м. Дніпро) / Трофименко Любов Петрівна, Ішкова Євгенія Валеріївна, Ішков Валерій Валерійович // Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education : with the Abstracts of the XIII International Scientific and Practical Conference, April 01-03, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 162-168. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166601>

208. Ішков В. В. Про зв'язок між германієм та меркурієм у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Коваль Світлана Олександрівна // Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education : with the Abstracts of the XIII International Scientific and Practical Conference, April 01-03, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 135-161. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166600>

209. Ішков В. В. Результати петрографічних досліджень деяких хлоритизованих базальтів Середнього Побужжя (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович //

Social ways of training specialists in the social sphere and inclusive education : with the Abstracts of the XIII International Scientific and Practical Conference, April 01-03, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 108-134. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166598>

210. Зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович

211. Про зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Actual problems of personality psychology in the modern world : with the Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference (April 09-12, 2024) Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 65-95. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166619>

212. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Перекопівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // The latest opportunities for learning, broadcasting and social developmen : with the Abstracts of the XIV International Scientific and Practical Conference, April 08-10, 2024, Graz, Austria. – Graz, 2024. – Pp. 72-100. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166620>

213. Чернобук О. І. Про статистичний зв'язок між германієм та арсеном у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович // The latest opportunities for learning, broadcasting and social developmen : with the Abstracts of the XIV International Scientific and Practical Conference, April 08-10, 2024, Graz, Austria. – Graz, 2024. – Pp. 101-127. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166621>

214. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Прокопенківського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Trends in the development of science and teaching methods : with the Abstracts of the XVI International Scientific and Practical Conference, April 22-24, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 61-88. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166739>

215. Чернобук О. І. Зв'язок між германієм та марганцем у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович // Trends in the development of science and teaching methods : with the Abstracts of the XVI International Scientific and Practical Conference, April 22-24, 2024, Sofia, Bulgaria. – Sofia, 2024. – Pp. 89-116. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166740>

216. Про зв'язок між вмістами германію та сірки загальної у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр

Станіславович, Чечель Павло Олегович // Innovations in education: problems, prospects and answers to today's challenges : with the Proceedings of the 16th International Scientific and Practical Conference (April 23-26, 2024) Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Рр. 82-113. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166735>

217. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та свинцю у вугільному пласті с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // New knowledge: strategies and technologies for teaching young people : with the Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Conference (April 16-19, 2024) Lisbon, Portugal. – Lisbon, 2024. – Рр. 95-126. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166747>

218. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Прилуцького нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Innovative technologies in the field of human services : with the Abstracts of the XV International Scientific and Practical Conference, April 15-17, 2024, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Рр. 67-95. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166748>

219. Чернобук О. І. Зв'язок між германієм та марганцем у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович // Innovative technologies in the field of human services : with the Abstracts of the XV International Scientific and Practical Conference, April 15-17, 2024, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Рр. 96-123. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166749>

220. Про зв'язок між вмістами германію та марганцю у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // The latest technologies in the development of science, business and education : with the Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Conference (April 30-May 03, 2024) London, Great Britain. – London, 2024. – Рр. 97-128. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166809>

221. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Радченківського нафтогазового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern problems of the environment, youth and the new generation : with the Abstracts of the XVII International Scientific and Practical Conference, April 29-May 01, 2024, Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Рр. 102-131. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166810>

222. Чернобук О. І. Про зв'язок між германієм та потужністю у вугільному пласту с8в шахти «Західно-Донбаська» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Мандрікевич Василь Миколайович // Modern problems of the environment, youth and the new generation : with the Abstracts of the XVII International Scientific and Practical Conference, April 29-May

01, 2024, Zagreb, Croatia. – Zagreb, 2024. – Pp. 132-160. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166812>

223. Про зв'язок між вмістами германію та кобальту у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Modern challenges: trends, problems and prospects development : with the Proceedings of the 18th International Scientific and Practical Conference (May 07-10, 2024) Copenhagen, Denmark. – Copenhagen, 2024. – Pp. 78-110. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166852>

224. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Розпашнівського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Actual scientific ideas of the development of the latest technologies : with the Abstracts of the XVIII International Scientific and Practical Conference, May 06-08, 2024, Lisbon, Portugal. –Lisbon, 2024. – Pp. 68-97. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166853>

225. Чернобук О. І. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та меркурію у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Пащенко Павло Сергійович // Actual scientific ideas of the development of the latest technologies : with the Abstracts of the XVIII International Scientific and Practical Conference, May 06-08, 2024, Lisbon, Portugal. –Lisbon, 2024. – Pp. 98-126. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166854>

226. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Середняківського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Introduction of new technologies to improve education : with the Abstracts of the XIX International Scientific and Practical Conference, May 13-15, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 89-119. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166865>

227. Зв'язок між вмістами германію та нікелю у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Creative business management and implementation of new ideas : with the Proceedings of the 19th International Scientific and Practical Conference (May 14- 17, 2024) Tallinn, Estonia. – Tallinn, 2024. – Pp. 74-106. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166864>

228. Чернобук О. І. Про зв'язок між вмістами германію та фтору у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Чернобук Олександр Іванович, Ішков Валерій Валерійович, Пащенко Павло Сергійович // Introduction of new technologies to improve education : with the Abstracts of the XIX International Scientific and Practical Conference, May 13-15, 2024, Rome, Italy. – Rome, 2024. – Pp. 120-149. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166866>

229. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та ванадію у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій

Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Козар Микола Антонович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Trends in the development of quality training of future specialists : with the Proceedings of the 20th International Scientific and Practical Conference (May 21-24, 2024) Oslo, Norway. – Oslo, 2024. – Pp. 79-112. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166930>

230. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Солохівського газоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Дрешпак Олександр Станіславович, Чечель Павло Олегович // Problems of solving global problems of humanity : with the Abstracts of the XX International Scientific and Practical Conference, May 20-22, 2024, Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 120-150. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166934>

231. Ішков В. В. Про статистичний зв'язок між вмістами германію та берилію у вугільному пласті с10в шахти «Сташкова» (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Чернобук Олександр Іванович, Пащенко Павло Сергійович // Problems of solving global problems of humanity : with the Abstracts of the XX International Scientific and Practical Conference, May 20-22, 2024, Athens, Greece. – Athens, 2024. – Pp. 151-180. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/166938>

232. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Тростянецького нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Problems with distance learning and ways to solve them : with the Abstracts of the XXV International Scientific and Practical Conference, June 24-26, 2024, Prague, Czech Republic. – Prague, 2024. – Pp. 89-120. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167221>

233. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Турутинського нафтового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Innovations in modern education: local and global context : with the Abstracts of the XXVI International Scientific and Practical Conference, July 01-03, 2024, Stockholm, Sweden. – Stockholm, 2024. – Pp. 37-68. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167226>

234. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Хухрянського нафтогазоконденсатного родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олена Олександрівна, Чечель Павло Олегович // Scientific research: a paradigm of innovative development of society : with the Abstracts of the XXVII International Scientific and Practical Conference, July 08-10, 2024, Lisbon, Portugal. – Lisbon, 2024. – Pp. 30-61. – Режим доступу : <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167297>

235. Ішков В. В. Геолого-технологічні особливості Червонозаярського газового родовища (Україна) / Ішков Валерій Валерійович, Березняк Олександр Олександрович, Чечель Павло Олегович // Development of science in the conditions of deepening European integration processes : with the Abstracts of the XXVIII International Scientific and Practical Conference, July 15-17, 2024, Rome, Italy. –

Rome, 2024. – Pp. 78-108. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167336>

236. Ішков В.В., Баскевич О.С., Козій Є.С., Дрешпак О.С., Пащенко П.С., Козар М.А., Кас'яненко Т.М. (2024). Особливості зміни тонкої кристалічної структури кварцу Синявського родовища гранітів під впливом буровибухових робіт. Збірник наукових праць НГУ. № 76. С. 142-157. <https://doi.org/10.33271/crpnmu/76.142>

237. Ішков В.В., Козій Є.С., Чернобук О.І., Пащенко П.С., Козар М.А., Дрешпак О.С. (2024). Просторовий розподіл германію у вугільному пласті с7н поля шахти «Павлоградська». Збірник наукових праць НГУ. № 76. С. 158-172. <https://doi.org/10.33271/crpnmu/76.158>

238. Особливості розподілу та зв'язку германію, зольності та берилію у вугіллі пласта с5 поля шахти «Благодатна» / В. В. Ішков, Є. С. Козій, О. І. Чернобук, М.А. Козар, П. С. Пащенко, О. С. Дрешпак // Технології і процеси у гірництві та будівництві : збірка тез науково-практичної конференції. – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2024. – С. 9-17. – Режим доступу : <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167503>

239. Вплив буровибухових робіт на розміри елементарної комірки кристалічної ґратки кварцу Синявського родовища гранітів / В. В. Ішков, О. С. Баскевич, Є. С. Козій, О. С. Дрешпак, Т. М. Кас'яненко // Технології і процеси у гірництві та будівництві : збірка тез науково-практичної конференції. – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2024. – С. 22-31. – Режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/167504>

НАПРЯМИ РЕКОДИФІКАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Вереша Роман Вікторович

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
завідувач кафедри кримінального та
адміністративного права
Академії адвокатури України

В останні роки тема рекодифікації законодавства привертає все більше уваги правників-теоретиків в Україні та світі. Питання оновлення законодавства в різних галузях обумовлене появою нових видів правовідносин, а також стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій [1; 2]. Усе це потребує адекватного юридичного реагування, створюючи передумови для перегляду не тільки правових норм, а й часом досить об'ємних елементів системи нормативно-правових актів, зокрема кодексів. Кембриджський тлумачний словник визначає термін рекодифікації (recodification) як акт або процес повторного упорядкування чогось, наприклад, законів або правил, в ту або іншу систему. В юриспруденції термін «рекодифікація» для більшої змістової визначеності зазвичай використовується у словосполученні («рекодифікація законодавства», «рекодифікація кодексу» або схожим чином). У широкому розумінні рекодифікація законодавства – це процес перегляду існуючих законів та правил з метою спрощення, систематизації та покращення їх розуміння й застосування. Цей процес може передбачати об'єднання декількох законів в один, видалення застарілих або суперечливих положень, а також додавання нових норм для поліпшення регулювання певної сфери суспільних відносин [3].

Рекодифікація зазвичай проводиться з загальною метою підвищення ефективності правової системи, покращення доступності правових норм для громадян та бізнесу, а також для забезпечення актуальності правових механізмів та відповідності сучасним потребам суспільства. Цей процес, як правило, може бути ініційований урядом, парламентом або іншими суб'єктами законодавчої ініціативи, і ініціюється як з суто технічною метою (оновлення законодавства по причині необхідності адаптації правового регулювання до нових соціальних, економічних та інших умов), так і з політичних причин (наприклад, вступ до міжнародних організацій, блоків, що потребує адаптації законодавства до міжнародних вимог) [4]. Розглядаючи рекодифікацію як самостійний об'єкт дослідження, останню можна визначити в трьох вимірах: національному, міжнародному (наднаціональне регулювання), а також як правове явище права зарубіжних країн (у порівняльній перспективі).

Євроінтеграційна спрямованість України виступає сьогодні, мабуть, найсуттєвішим чинником реформ в усіх сферах суспільства. Стратегічний курс держави на вступ до ЄС, зближення українського законодавства із європейським обумовлює необхідність перегляду багатьох вітчизняних нормативно-правових

актів в різних галузях, як по суті, так і щодо форми (перегляд систематизаційних підходів). Що стосується рекодифікації, то основна увага серед правників наразі сконцентрована майже виключно на питаннях рекодифікації цивільного законодавства, про що свідчить огляд профільних наукових праць. Разом із тим сам по собі термін «рекодифікація» наразі ще не отримав чіткої юридичної формалізації, хоча суттєві розбіжності щодо його розуміння також відсутні. Так, у працях українського науковця, професора А. Довгерта, присвячених реформуванню цивільного законодавства, термін «рекодифікація» вживається у значенні системних суттєвих змістовних і структурних новацій кодексу (або групи кодексів та законів), без створення нового [3]. Згідно з Концепцією оновлення Цивільного кодексу України, євроінтеграційний аспект виступає однією з основних складових процесу рекодифікації, що у значній мірі визначає необхідність проведення цього процесу та обумовлює його змістове наповнення. Підписавши і ратифікувавши Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, Україна взяла на себе зобов'язання щодо гармонізації свого національного законодавства із правом ЄС [5]. Разом з тим, реформування цивільного законодавства – не єдине, що обумовлює інтерес до питання рекодифікації – актуальність останнього виходить далеко за межі цивільного права як галузі права, так і науки. На сьогодні в Україні завершився процес підготовки нової редакції Кримінального кодексу [6], здійснюються ініціативи щодо рекодифікації господарського законодавства [7], а також за деякими іншими напрямками. Сучасні дослідження, що стосуються різних аспектів проведення рекодифікації в Україні і світі, присвячені таким питанням, як: аналіз основних чинників і передумов для ініціювання рекодифікації Цивільного кодексу України [3], перспективи удосконалення низки юридичних категорій в галузі українського приватного права [8], рекодифікація Цивільного кодексу України і принцип правової визначеності [1], перспективи рекодифікації військового законодавства України [9], питання регламентації окремих аспектів діяльності штучного інтелекту в контексті процесів рекодифікації в Україні, поточний стан робіт з рекодифікації приватного права Словаччини та його перспективи, рекодифікація податкового законодавства у Словаччині, сучасні проблеми рекодифікації в Бельгії, перегляд підходів щодо кодифікації конституційного права у Сполученому Королівстві, розгляд суперечностей пов'язаних з окремими аспектами рекодифікації законодавства в галузі оподаткування та фінансового регулювання США, перегляд окремих механізмів міграційного законодавства ЄС. Цілі даної роботи передбачають визначення перспективних напрямів розвитку процесу рекодифікації законодавства в Україні в контексті міжнародного та зарубіжного досвіду. Також в роботі окреслюється розширений погляд на поняття рекодифікації законодавства в Україні на фоні новітніх викликів та перспектив в сфері нормотворчості та підготовки нормативно-правових актів.

Методологічна основа сучасної рекодифікаційної діяльності може бути представлена методом політико-правового аналізу, а також методом вторинного дослідження (контекст-аналізу). Згадані методи можуть використовуватись для

вивчення політико-правових заходів різних країн пов'язаних з рекодифікацією чинного законодавства, релевантних наукових джерел, що описують різні аспекти проведення рекодифікації законодавства, а також суміжні питання, пов'язані з її реалізацією. З метою визначення актуальних тенденцій у сфері рекодифікації та правових реформ у необхідно здійснити системний огляд наукових досліджень щодо різних зовнішніх аспектів, що сприяють, або навпаки перешкоджають рекодифікації в Україні та за кордоном. Зокрема, розглянути питання термінологічних розбіжностей в розумінні терміну «рекодифікація», політико-правові аспекти рекодифікації в Україні та в зарубіжних країнах, питання мобільності правотворчого процесу. Частина перспективних розвідок може бути присвячена розгляду питань використання інноваційних методів дослідження в сучасних умовах, мобільності правотворчості та стратегій ефективної комунікації в правничому середовищі в контексті рекодифікації.

Список літератури:

1. Венецька М. В. Рекодифікація цивільного кодексу України і принцип правової визначеності. *Правова держава*. 2022. № 33. С. 446-455. http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/pravova-derjava.vipusk-33-_2022_.pdf#page=446
2. Baranov O. Digital transformation as a source of renovation of the paradigm of recodification and updating of legislation: Review of problems. *Law Ukr.: Legal J.* 2022. № 2022. P. 28. https://heinonline.org/hol-cgi-bin/get_pdf.cgi?handle=hein.journals/lawukrai2022§ion=107
3. Довгерт А. Рекодифікація цивільного кодексу України: основні чинники і передумови для старту. *Law of Ukraine/Pravo Ukraini*. 2019. № 1. https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&profile=ehost&scope=site&auth_type=crawler&jrnl=10269932&AN=134923547&h=dfX4OkLfILZB%2Bf1livO3By6vFwWc4So0FSL575ny6O7WpE2vrphDcIJn5x073m%2BxEq5ojFFy%2FTBIw0YddXq8Jw%3D%3D&crl=c
4. Rocheton J. Creating a Fertile Ground for Codification / The Genesis of Nineteenth-Century Civil Codes in the United States. Brill Nijhoff, 2014. 123-169 p. <https://brill.com/display/book/9789004689978/BP000007.xml>
5. Довгерт А. С., Кузнєцова Н. С., Хоменко М. М., Буяджи Г. В., Захватаєв В. М., Калакура В. Я., Капіца Ю. М., Кот О. О., Кохановська О. В., Майданик Р. А., Стефанчук, Р. О. Рекодифікація цивільного законодавства України. Концепція оновлення Цивільного кодексу України, 2020. <https://pravo.ua/wp-content/uploads/2021/01/Proekt-Koncepcii-onovlennja-Civilnogo-kodeksu-Ukraini.pdf>
6. Новий Кримінальний кодекс. Текст проекту нового Кримінального кодексу України/Draft of the new Criminal Code of Ukraine, 2024. <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code>
7. Осетинська Г. Чи є доцільним скасування Господарського Кодексу України?, 2022. <https://unba.org.ua/publications/7706-docil-nist-skasuvannya-gospodars-kogo-kodeksu-ukraini.html>

8. Довгерт А. С. Рекодифікація цивільного права: питання загальної частини пандектної системи у діалозі з німецькими вченими. Нове українське право. 2023. № 1. С. 20-27. <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/421>
9. Коломієць В. М., Зайцев М. М., Чунаков Р. В. Перспективи кодифікації військового законодавства України у реаліях сьогодення, 2021. https://er.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/11/34-_Kolomiyets-Zajtsev-CHunakov.pdf

ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРЯМОЇ ТА ЗВОРотної РЕЛОКАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Данилюк Олександр Григорович,

здобувач вищої освіти ОР
"доктор філософії" за спеціальністю "Менеджмент"
Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля

Семенюк Роман Віталійович

здобувач вищої освіти ОР
"доктор філософії" за спеціальністю "Менеджмент"
Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля

Релокація підприємства, особливо в умовах війни, є складним і багатофакторним процесом, що вимагає ретельного планування та ефективного управління. Військові конфлікти додають значних викликів і загроз, які потребують швидких і злагоджених дій. Основні особливості релокації включають безпекові виклики, швидкість реагування, юридичні та адміністративні аспекти, фінансові виклики, кадрові аспекти, інформаційні технології та гуманітарні аспекти. Врахування основних особливостей релокації дозволяє мінімізувати ризики, забезпечити безпеку і безперервність бізнес-процесів, зберегти кадровий потенціал і створити умови для подальшого розвитку підприємства на новому місці.

Одним з головних викликів релокації є забезпечення фізичної безпеки співробітників, обладнання та майна. В умовах війни важливо розробити і впровадити заходи захисту, які зменшать ризики втрат і пошкоджень. Логістика також стає критично важливою, оскільки необхідно організувати безпечні маршрути для переміщення активів і персоналу, забезпечуючи при цьому мінімальні затримки.

Швидкість реагування є ключовим фактором успішної релокації. В умовах війни ситуація може змінюватися дуже швидко, тому підприємства повинні бути готові до оперативного аналізу ситуації та прийняття рішень. Це включає готовність до швидкого переміщення ресурсів і адаптації до нових умов, що вимагає високої мобільності.

Юридичні та адміністративні аспекти також набувають особливої ваги. Військові конфлікти можуть спричинити значні зміни у законодавстві та регуляторному середовищі, до яких підприємства мають адаптуватися. Адміністративні бар'єри, такі як отримання дозволів і документів, можуть стати серйозними перешкодами, тому важливо мати підтримку експертів у цій сфері.

Фінансові виклики включають забезпечення фінансування для релокації та

підтримки операційної діяльності. В умовах підвищених ризиків та невизначеності підприємства мають оптимізувати витрати та знаходити нові джерела фінансування. Контроль витрат і ефективне управління фінансовими ресурсами є критично важливими для успішної релокації.

Кадрові аспекти охоплюють збереження ключових співробітників і адаптацію нових кадрів. Важливо забезпечити психологічну підтримку працівників, створити умови для їхньої роботи та проживання у нових умовах. Мотивація і стимулювання співробітників також є важливими для збереження кадрового потенціалу.

Інформаційні технології відіграють важливу роль у релокації підприємства. Це включає впровадження сучасних ІТ-рішень для підтримки бізнес-процесів, посилення заходів кібербезпеки, а також забезпечення можливості дистанційної роботи для співробітників. Сучасні технології дозволяють підвищити ефективність управлінських рішень і забезпечити безперебійність діяльності підприємства.

Гуманітарні аспекти включають забезпечення допомоги співробітникам і їхнім сім'ям у процесі релокації. Взаємодія з місцевими громадами та організаціями також є важливою для вирішення соціальних питань і забезпечення сприятливих умов для роботи підприємства у новому регіоні.

Формування організаційного механізму розвитку підприємства є складним процесом, особливо в умовах релокації, коли необхідно швидко та ефективно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики. Такий механізм включає стратегічне планування, оптимізацію організаційної структури, ефективне управління ресурсами, кадрову політику, впровадження сучасних інформаційних технологій та систематичний моніторинг і оцінку результатів.

Оптимізація бізнес-процесів є важливим етапом для підвищення ефективності. Це включає перегляд і реорганізацію існуючих процесів з метою підвищення їх продуктивності та зниження витрат. Використання методів управління якістю, таких як Lean та SixSigma, допоможе виявити та усунути неефективні процеси, скоротити витрати та підвищити якість продукції чи послуг.

Управління ресурсами є ключовим аспектом підвищення ефективності. Ефективне використання фінансових, матеріальних, людських та інформаційних ресурсів дозволяє досягти високих результатів при мінімальних витратах. В умовах релокації особливу увагу слід приділити логістиці та управлінню запасами, щоб уникнути перебоїв у постачанні.

Впровадження інновацій є важливим кроком для підвищення конкурентоспроможності релокованого підприємства. Це може включати впровадження нових технологій, автоматизацію виробничих процесів, розвиток нових продуктів чи послуг. Використання сучасних інформаційних технологій, таких як системи управління підприємством (ERP), системи управління ланцюгами постачань (SCM) та системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), дозволяє підвищити ефективність управління та забезпечити високу оперативність у прийнятті рішень.

Мотивація та розвиток персоналу є важливими факторами успіху релокованого підприємства. В умовах релокації важливо зберегти ключових співробітників, створити сприятливі умови для їхньої роботи та забезпечити можливості для професійного розвитку.

Також важливим аспектом для успішної адаптації релокованого підприємства є взаємодія з місцевими громадами та органами влади. Це включає налагодження партнерських відносин, участь у місцевих економічних та соціальних проектах, а також дотримання місцевих законів та регуляцій. Активна участь у житті місцевої громади допоможе підприємству швидше інтегруватися в нове середовище та отримати підтримку з боку місцевих жителів та органів влади.

Діяльність релокованих підприємств в Україні має свої специфічні особливості, обумовлені економічними, соціальними та політичними умовами, а також наслідками військового конфлікту. Релокація підприємств стала актуальною через військову агресію, що змусило багато компаній переміститися з небезпечних регіонів у безпечніші зони. Основні особливості діяльності релокованих підприємств в Україні включають правові, економічні, кадрові, логістичні та соціальні аспекти.

Правові аспекти діяльності релокованих підприємств в Україні включають необхідність дотримання місцевого законодавства та регуляторних вимог. Підприємства стикаються з необхідністю отримання нових ліцензій, дозволів та реєстрації в нових регіонах. Це потребує значних зусиль з боку юридичних служб підприємств для забезпечення відповідності всім правовим нормам та уникнення штрафів або інших санкцій.

Економічні аспекти включають адаптацію до нових ринкових умов, пошук нових постачальників та клієнтів, а також забезпечення фінансової стабільності. Військовий конфлікт та релокація створюють значні фінансові навантаження на підприємства, пов'язані з переміщенням обладнання, переобладнанням виробничих приміщень та забезпеченням безпеки активів. Доступ до фінансування може бути обмеженим, тому підприємства часто змушені шукати нові джерела інвестицій або кредитування.

Кадрові аспекти діяльності релокованих підприємств включають забезпечення належного рівня мотивації та підтримки співробітників, які переїхали разом з підприємством, а також найм нових кадрів на місцевому ринку праці. Підприємства стикаються з проблемами адаптації персоналу до нових умов, забезпечення їх соціального захисту та створення сприятливих умов для роботи. Важливо також забезпечити навчання та перекваліфікацію співробітників, щоб відповідати новим вимогам виробництва або ринку.

Логістичні аспекти включають організацію безперебійного постачання сировини та матеріалів, а також дистрибуції готової продукції. Підприємства змушені перебудовувати свої логістичні ланцюги, знаходити нових постачальників і перевізників, а також адаптуватися до нових логістичних маршрутів, які можуть бути більш тривалими та складними. Важливо також враховувати можливі перебої в постачанні через військові дії та забезпечити

наявність резервів для безперервного виробництва.

Соціальні аспекти діяльності релокованих підприємств включають взаємодію з місцевими громадами та владою, участь у місцевих соціальних проектах і програмах підтримки. Підприємства, що релокувалися, повинні активно інтегруватися в нове середовище, створюючи робочі місця для місцевого населення, підтримуючи соціальні ініціативи та дотримуючись високих стандартів корпоративної соціальної відповідальності. Це сприятиме позитивному іміджу підприємства та допоможе отримати підтримку з боку місцевих громад.

Загалом, діяльність релокованих підприємств в Україні характеризується необхідністю швидкої адаптації до нових умов, високим рівнем гнучкості та здатністю оперативно реагувати на виклики. Успішна релокація та подальша ефективна діяльність вимагають комплексного підходу, що включає правове забезпечення, економічну стабільність, кадрову політику, логістичну підтримку та соціальну відповідальність. Лише за умови дотримання цих принципів підприємства можуть забезпечити свою стійкість і розвиток на новому місці.

Зворотна релокація підприємств, тобто повернення підприємств на їхні початкові місця розташування після тимчасового переміщення, може мати сенс залежно від кількох ключових факторів. Це питання слід розглядати з огляду на безпекові, економічні, соціальні та інфраструктурні аспекти, а також стратегічні цілі підприємства.

Передусім, безпека є найважливішим фактором у прийнятті рішення про зворотну релокацію. Підприємства повинні оцінити стабільність регіону, до якого планують повернутися. Якщо безпекова ситуація стабілізувалася, зменшилися ризики військових дій або інших загроз, тоді зворотна релокація може бути виправданою. Однак, підприємства повинні мати чіткі плани дій на випадок повторного загострення ситуації, щоб уникнути повторних втрат і збитків.

Економічні аспекти також відіграють значну роль у прийнятті рішення про зворотну релокацію. Повернення на початкове місце розташування може бути доцільним, якщо це сприятиме зниженню витрат на виробництво, транспортування та логістику. Крім того, підприємства можуть скористатися перевагами вже наявної інфраструктури, зв'язків з постачальниками та клієнтами, що дозволить швидше відновити нормальну операційну діяльність. Важливо також враховувати можливі фінансові стимули або підтримку з боку держави та місцевих органів влади, спрямовані на відновлення економічної активності у постраждалих регіонах.

Соціальні аспекти включають врахування інтересів співробітників та місцевої громади. Зворотна релокація може позитивно вплинути на працівників, які бажають повернутися до своїх домівок і працювати в рідному регіоні. Це може підвищити мотивацію та лояльність персоналу. Однак, підприємства повинні забезпечити належні умови праці та соціальний захист співробітників під час і після релокації. Важливо також враховувати вплив на місцеву економіку і громаду, адже повернення підприємства може сприяти відновленню

економічної активності та створенню нових робочих місць.

Інфраструктурні аспекти є ключовими для успішної зворотної релокації. Підприємства повинні оцінити стан інфраструктури в регіоні, до якого планують повернутися, включаючи доступність енергетичних ресурсів, транспортних мереж, комунікаційних систем та інших критичних елементів. Відновлення інфраструктури після військових дій може вимагати значних інвестицій і часу, тому підприємства повинні бути готовими до цих викликів.

Стратегічні цілі підприємства також визначають доцільність зворотної релокації. Якщо повернення на початкове місце розташування відповідає довгостроковим планам розвитку, підвищує конкурентоспроможність та забезпечує доступ до ключових ринків, тоді це може бути виправданим кроком. Підприємства повинні враховувати можливість впровадження нових технологій та модернізації виробництва під час повернення, що дозволить підвищити ефективність і якість продукції або послуг.

Зворотна релокація підприємств має сенс за умови ретельного аналізу всіх перелічених факторів та наявності чіткої стратегії. Підприємства повинні зважити всі ризики та переваги, розробити детальний план дій і бути готовими до викликів, пов'язаних з поверненням на початкове місце розташування. Лише за цих умов зворотна релокація може стати успішним кроком до відновлення та розвитку бізнесу.

Список літератури

1. Корчинський І.О., Щадило М.І. Стратегія реалізації безпекових механізмів підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-04-02>.

2. Омельчак Г. Особливості формування конкурентоспроможності підприємств в умовах воєнного стану. Економічний простір. 2023. № 184. С. 114–117. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/184-19>

3. Міністерство економіки України. Програма релокації підприємств. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=3e766cf9-f3ca-4121-8679-e4853640a99a&title=ProgramaRelokatsiiPidprimstv>

USE OF THE CERVICAL COLLAR TO STABILIZE THE CERVICAL SPINE IN MAMMOPLASTY IN THE «SITTING» POSITION

Ignatieva Anastasia

Plastic Surgeon, Ph.D. Student
Shupyk National University of Health Care of Ukraine,

Byshovets Serhii

Ph.D., Associate Professor
Shupyk National University of Health Care of Ukraine,

Yurchyshyn Sofia

Plastic Surgeon
International Clinic for Plastic and Reconstructive Surgery, Kyiv, Ukraine

Mammoplasty in the «sitting» position is a fairly common technology for the aesthetic correction of the mammary glands. One of the problematic issues is the stabilization of the patient, especially the cervical spine, during transfer and being in the appropriate position. Anaesthesia of the above-mentioned type of mammoplasty is general anaesthesia (hypnotic/analgesic effects, muscle relaxation), which is accompanied by the patient's loss of control over his body in space. The most unstable area is the cervical spine. A sticky tape (plaster) is routinely used to fix the head, and the neck is not stabilized at all.

A cervical collar is a medical orthopaedic product designed to stabilize the cervical spine and head in a functionally advantageous position. The scope of application is for all types of diseases of the cervical spine, injuries of the cervical vertebrae and soft tissues of the neck, injuries from sudden or sharp movements of the head and neck.

The purpose of our research is to improve the technique of fixing the patient on the operating table during mammoplasty in the «sitting» position by applying a cervical collar.

For this, the neck collar was applied as follows. After preoperative preparation, co-induction to anaesthesia, tracheal intubation was performed or a laryngeal mask was installed, and prosthetics of the respiratory function of the lungs was started. Next, a standard neck collar was put on the patient and the head was fixed in the forehead area with a strip of adhesive tape (plaster). (in Fig. 1.). After appropriate preparation of the operating field, the patient was transferred to the «sitting» position and the operation began.

46 patients (age – 34.4 ± 2.2 years, body weight – 63.8 ± 2.8 kg, body mass index – 24.8 ± 1.1 kg/m², I-II ASA) were operated on using this improved technology. Stabilization of the cervical spine and head was reliable. Any complications or difficulties that could be the consequences of using a cervical collar were not noted.

Conclusion

Applying a cervical collar to stabilize the cervical spine and head during mammoplasty in the «sitting» position effectively improved the technique of fixing the patient on the operating table.

Figure 1. Use of the cervical collar to stabilize the cervical spine in mammoplasty in the «sitting» position

ОЧІКУВАНА ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Єна Марина Сергіївна

канд. біол. наук, доцент, старший викладач
кафедри фізіології, медичної біології
та біологічної фізики
ПВНЗ «Київський медичний університет»

Асадов Шахбала Асад огли

канд. біол. наук, старший науковий
співробітник лабораторії
професійно-трудової реабілітації
Інститут Геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова

Вступ. Очікувана тривалість життя є критично важливим показником загального здоров'я та добробуту нації, що відображає середню кількість років, яку людина може очікувати прожити на основі поточних показників смертності. Останнім часом у зв'язку зі збільшенням тривалості життя людини, помітно зросла зацікавленість геронтологічними проблемами [1-3]. Число літніх людей у всьому світі зростає, а проблеми старості й старіння стають глобальними [1]. За даними WHO (2023) [4] очікувана тривалість життя у світі становить в середньому 73 роки, порівняно з 30 роками в 1870 році [5]. Розуміння факторів, які впливають на очікувану тривалість життя, має вирішальне значення для людей, які прагнуть покращити результати громадського здоров'я та усунути глобальні диспропорції в охороні здоров'я.

Мета роботи: визначити основні закономірності детермінанти очікуваної тривалості життя в різних країнах у 2024 році, оцінити фактори впливу, провести статистичний аналіз даних.

Методи дослідження: Аналіз світової та вітчизняної наукової літератури, статистична обробка даних.

Результати дослідження. Дослідження даних «World Population Review and Study of Global Health Insights: Triumphs & Trials Unveiled, 2024», яка містить всебічний аналіз глобальних тенденцій очікуваної тривалості життя, спираючись на дані Організації Об'єднаних Націй надав сучасні відомості для з'ясування факторів, що впливають на довголіття серед населення [4, 6].

Аналізуючи фактори очікуваної тривалості життя в різних країнах є життєво важливою сферою досліджень, яка може допомогти усунути глобальні диспропорції у здоров'ї та покращити загальне громадське здоров'я. Отже, це дослідження може забезпечити всебічне розуміння факторів, що впливають на очікувану тривалість життя у 2024 році.

Очікувана тривалість життя у світі, за даними WHO у 2023 році становила 70,8 років для чоловіків і 76,0 років для жінок, в середньому 73,4 роки.

Розбіжності в очікуваній тривалості життя були очевидними: починаючи від 57,7 років у Західній Африці, до 82,7 років у Західній Європі. Дослідження підкреслило позитивну глобальну тенденцію, зазначивши збільшення середньої тривалості життя на 5,5 років між 2000 і 2016 роками. Причиною такої тенденції сприяло покращенню показників виживання дітей і розширенню доступу до антиретровірусного лікування ВІЛ/СНІДу [4, 7].

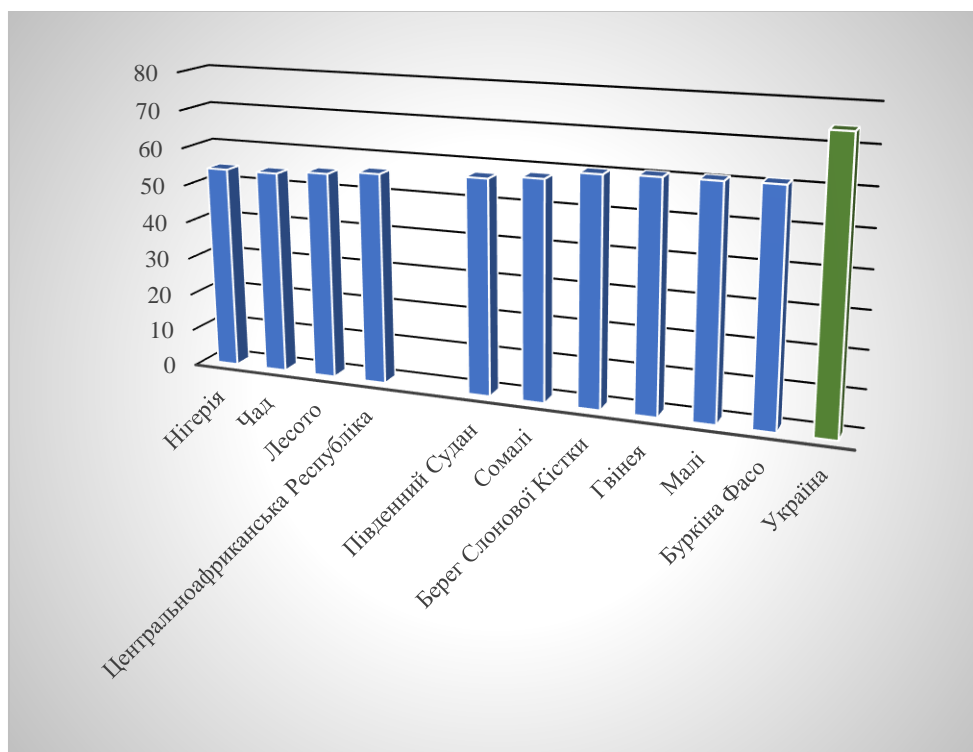

Рис. 1. Країни з найкоротшою тривалістю життя у порівнянні з Україною за даними WHO (2023)

Нижча очікувана тривалість життя (рис. 1) в африканських країнах пояснюється такими проблемами, як відсутність продовольчої безпеки, поширеними захворюваннями, включаючи ВІЛ/СНІД і малярію, а також специфічними проблемами зі здоров'ям, такими як кір, холера та віспа мавп. Проте спостерігаються позитивні тенденції: в Африканському регіоні WHO за період з 2000 по 2016 рік очікувана тривалість життя збільшилася на 10,3 років завдяки вдосконаленню методів лікування ВІЛ та малярії [4, 8, 9]. Очікувана тривалість здорового життя [7, 10] має тенденцію бути значно меншою за загальну очікувану тривалість життя через погіршення стану здоров'я в наступні роки. Країни з найвищою очікуваною тривалістю життя (рис. 2) часто демонструють різноманітні фактори, що сприяють їхньому довголіттю, наприклад середземноморська дієта та фінансована державою охорона здоров'я в Монако, швидкий економічний розвиток і низька дитяча смертність у Гонконзі, а також дієта, багата фруктами, овочами та морепродуктами. в Японії [4]. Організація економічного співробітництва та розвитку [2] визначає очікувану тривалість життя при народженні як середню тривалість життя, яку може передбачити новонароджена дитина, припускаючи, що поточні показники

смертності залишаться незмінними. Збільшення очікуваної тривалості життя при народженні пояснюється підвищенням рівня життя, більш здоровим способом життя, покращенням освіти та розширеним доступом до високоякісних медичних послуг [5, 12].

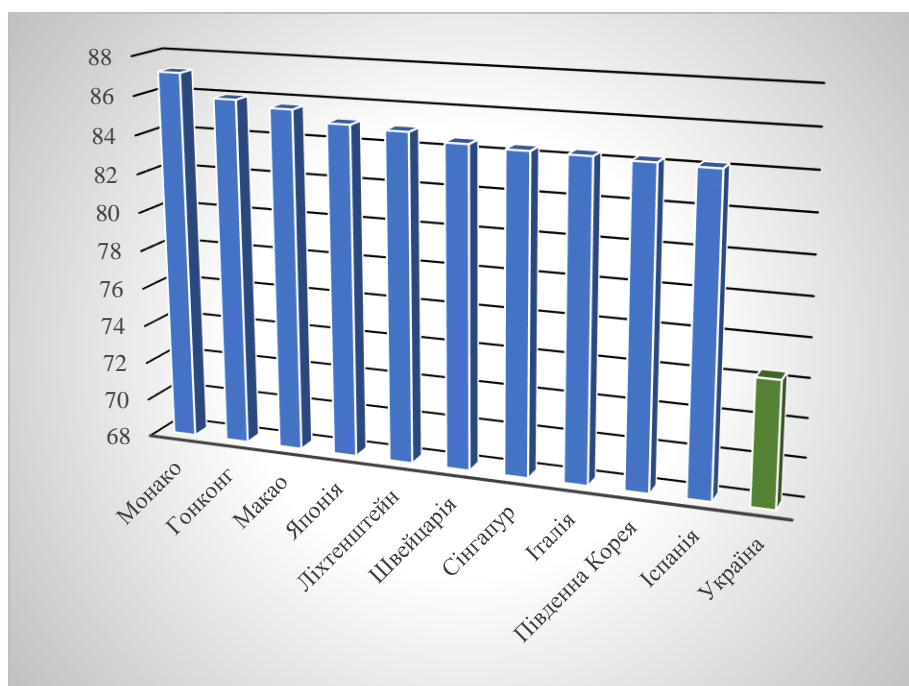

Рис. 2. Країни з найдовшою тривалістю життя у порівнянні з Україною за даними ООН (2023)

Досліджуючи очікувану тривалість життя в Україні можна побачити, що ця величина непостійна, згідно рисунків 1-2. Статистично виявлено, що очікування тривалості життя, згідно даних WHO за 2024 рік, у чоловік становила 70,19, а у жінок – 80,23 [2, 4]. Тобто, очікувана тривалість життя у жінок вища, ніж у чоловіків на 10 років. Ці показники визначаються й у минулому, але особливо помітним стало в останні десятиліття [3, 12].

Загалом, Україна знаходиться приблизно на 173 місці у світі за рівнем очікуваної тривалості життя, це пояснюється такими проблемами, як військова агресія РФ проти України, масовою зайнятістю у шкідливих і небезпечних умовах, потрапляння у ДТП, зловживання шкідливими звичками (алкоголь, тютюнопаління, психотропні речовини), недостатність інформування населення про навички здорового способу життя, низькою доступністю та якістю медичної допомоги в сільських місцевостях, низьким рівнем доходу та підвищення рівня бідності. Проте спостерігаються позитивні тенденції у збільшенні тривалості життя, що пов'язано з розробкою якісних вакцин, поліпшенням медичної допомоги, успіхами у боротьбі з раком, серцево-судинними захворюваннями та іншим.

Аналізуючи глобальні тенденції очікуваної тривалості, наданих WHO, було проведено ретельний аналіз тенденцій, відмінностей і факторів впливу. Аналіз виявив широкий спектр очікуваної тривалості життя в різних країнах,

підкреслюючи значні відмінності, що відображають відмінності в доступності медичних послуг, соціально-економічних обставинах і загальному добробуті суспільства. Діапазон очікуваної тривалості життя коливався в широких межах: від 54,5 років у Нігерії до 89,11 років у Монако для жінок і від 52,29 років у Лесото до 85,29 років у Монако для чоловіків. У межах дослідження спостерігалася регіональна кластеризація, що пояснює регіональні закономірності, коли країни в певних регіонах демонструють подібні тенденції до тривалості життя. Загалом, Африка на південь від Сахари зазвичай мала нижчу очікувану тривалість життя порівняно з Європою чи Східною Азією, хоча існували винятки, такі як Південна Африка. Чітко спостерігалася кореляція між рівнем доходу та очікуваною тривалістю життя. Країни з високим рівнем доходу зазвичай мають вищу тривалість життя, тоді як країни з низьким рівнем доходу, особливо в Африці на південь від Сахари, стикаються з нижчою очікуваною тривалістю життя через такі фактори, як обмежений доступ до медичної допомоги, більш висока поширеність інфекційних захворювань і вкорінена бідність. При дослідженні низки країн спостерігалися очевидні, стійкі гендерні розбіжності, причому в багатьох країнах жінки постійно переживали чоловіків, хоча ступінь розбіжностей був різним. Це підкреслює важливість вирішення гендерних проблем зі здоров'ям і забезпечення справедливого доступу до медичної допомоги для всіх статей.

Отже, отримані результати підкреслюють складну взаємодію між соціально-економічними детермінантами, доступністю медичної допомоги та політикою охорони здоров'я у формуванні глобальних результатів очікуваної тривалості життя. Щоб пом'якшити диспропорції, потрібні багатогранні стратегії, зокрема:

1. поліпшення інфраструктури охорони здоров'я – покращення закладів та послуг охорони здоров'я для забезпечення широкого доступу;
2. подолання бідності: звернення до соціально-економічних факторів, які впливають на результати здоров'я;
3. інклюзивні, гендерно-чутливі ініціативи в галузі охорони здоров'я: впровадження політики охорони здоров'я, спрямованої на конкретні потреби представників різних статей;
4. усунення розбіжностей і впровадження цільових ініціатив у сфері охорони здоров'я може значно збільшити тривалість життя та сприяти глобальному добробуту.

Висновки. Дослідження робить висновок, що очікувана тривалість життя є багатограним показником, на який впливає складна взаємодія факторів, включаючи соціально-економічні умови, доступність медичної допомоги, генетичну схильність і вибір способу життя. Зберігаються значні глобальні відмінності в очікуваній тривалості життя, особливо між країнами з високим і низьким доходом. Для усунення цих розбіжностей слід прийняти заходи, що спрямовані на покращення інфраструктури охорони здоров'я, покращення профілактичних заходів охорони здоров'я та вирішення ширших соціальних детермінантів здоров'я, які в подальшому можуть покращити показники

здоров'я та збільшити очікувану тривалість життя, сприяючи глобальній справедливості у сфері охорони здоров'я та сталому розвитку.

Список літератури:

1. Писарук А.В., Шатило В.Б., Антонюк-Щеглова І.А., Кошель Н.М. Біологічний вік і профіль старіння людини (регресійні та нейромережні моделі). К.: «Фенікс», 2023. – 217 с.

2. United Nations. (2023). World Health Statistics 2023: Monitoring Health for the SDGs. World Health Organization. Retrieved from <https://www.who.int/data/gho/publications/world-health-statistics>

3. Гуменна І. С., Погоріла І. О. Тривалість життя та проблеми довголіття // «Біологічні дослідження – 2014»: Збірник наукових праць V Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених і студентів. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С 320-323.

4. World Health Organization (WHO). (2023). Global health estimates: Life expectancy and healthy life expectancy. Retrieved from <https://www.who.int>

5. Andrew J. Scott The economics of longevity – An introduction // The Journal of the Economics of Ageing 24 (2023) 100439

6. World health statistics 2024: monitoring health for the SDGs, Sustainable Development Goals <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/376869/9789240094703-eng.pdf?sequence=1>

7. Eileen M. Crimmins Lifespan and Healthspan: Past, Present, and Promise // The Gerontologist, 2015, Vol. 55, No. 6

8. Lawal, N. A., Opeloyeru, O., & Omobolanle, A. (2023). The relationship between public healthcare expenditure, life expectancy, and economic growth in Nigeria. Journal of Health Economics and Policy, 33(4), 421-437. doi:10.1016/j.jhealeco.2023.05.002

9. Lawal, T. M., Opeloyeru, E. A., & Omobolanle, M. A. (2023). The impact of life expectancy on economic growth: Evidence from Nigeria. Journal of Health Economics and Policy, 35(2), 123-145.

10. Kavita Roy, Khritish Swargiary Global life expectancy trends: influencing factors, disparities, and policy implications in 2024 DOI:10.13140/RG.2.2.30065.45922/2

11. Vaupel JW, Zhang Z, van Raalte AA. Life expectancy and disparity: an international comparison of life table data // BMJ Open 2011;1:e000128. doi:10.1136/bmjopen-2011-000128

12. David de la Croix, Omar Licandro Life expectancy and endogenous growth // Economics Letters, Volume 65, Issue 2, November 1999, Pages 255-263

ЄДИНИЙ МЕДИЧНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ: СУЧАСНА МОДЕЛЬ ТА ВЗЄМОДІЯ ЙОГО СКЛАДОВИХ

Кириченко Алла Григорівна

доктор медичних наук, професор,
директор ДНП «Український науково-дослідний
інститут медико-соціальних проблем інвалідності
МОЗ України» (м. Дніпро, Україна)

Тітов Герман Іванович

доктор медичних наук,
професор кафедри внутрішньої медицини
Європейський медичний університет (м. Дніпро, Україна)

Широков Олександр Васильович

кандидат медичних наук,
доцент кафедри внутрішньої медицини
Європейський медичний університет (м. Дніпро, Україна)

Вступ: Ефективне функціонування системи охорони здоров'я України вимагає від кожного медичного працівника закладів охорони здоров'я різного відомчого підпорядкування розуміння суті взаємодії основних її елементів як підсистем, що входять до єдиного медичного простору держави [1].

Актуальність дослідження значною мірою підсилюється реалізацією стратегії та основних принципів військово-медичної доктрини України [2].

Цілком зрозуміло, що реалізація військово-медичної доктрини України в межах єдиного медичного простору держави не можливо без розуміння суті взаємодії основних її елементів лікарським складом закладів охорони здоров'я різного відомчого підпорядкування.

З урахуванням викладеного можна констатувати, що наукові роботи з питань обґрунтування сучасної системи охорони здоров'я України з позиції уніфікованої моделі єдиного медичного простору України слід вважати актуальними, що й дозволило визначити мету проведеного дослідження.

Мета дослідження полягає у відображенні сучасної моделі єдиного медичного простору України.

Об'єктом дослідження визначені матеріали, що відображають концепцію єдиного медичного простору України, а предметом дослідження – підсистеми системи охорони здоров'я України.

Матеріали та методи. Дослідження проводилося із використанням класичних соціально-гігієнічних методів: бібліосемантичного, системного аналізу, безпосереднього спостереження.

Матеріалами дослідження слугували документи з питань функціонування системи охорони здоров'я України.

Результати та їх обговорення.

Цілком зрозуміло, що сучасні підходи до формування політики у секторі охорони здоров'я України забезпечується реалізації положень Конституції, законів та інших нормативних документів. З урахуванням викликів сьогодення, можна констатувати, що виконання функцій держави у секторі охорони здоров'я можливо лише через системне об'єднання наявних потужностей закладів охорони здоров'я різного відомчого підпорядкування [3, 4].

Проведений аналіз складових системи охорони здоров'я України дозволяє констатувати, що вона складається з декількох підсистем, а саме: закладів Міністерства охорони здоров'я України; закладів Академії медичних наук України; закладів військової медицини (військово-медичних підрозділів (ВМП): Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України; Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, тощо); закладів відомчої медицини (заклади Міністерства внутрішніх справ України, заклади Державного Управління справами та ін.); закладів приватної медицини; закладів соціальної медицини (хоспіси, медико-соціальні експертні комісії, тощо).

Можна констатувати, що ефективне функціонування закладів охорони здоров'я різного відомчого підпорядкування, як підсистем єдиної системи охорони здоров'я України можливо лише у межах єдиного медичного простору, модель якого наведена на рис. 1.

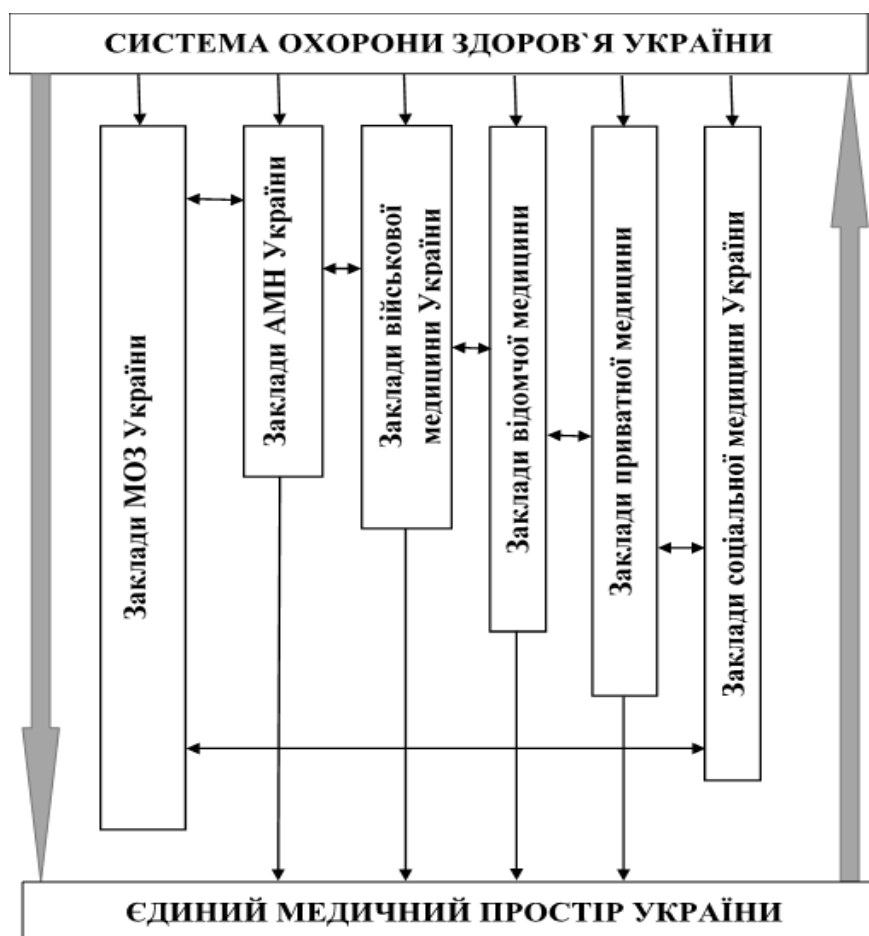

Рис 1. Уніфікована модель єдиного медичного простору України.

Висновок: Проведений аналіз системи охорони здоров'я України дозволив визначити її кожену складову та їх організаційно-функціональну взаємодію з графічним відображення уніфікованої моделі єдиного медичного простору України.

Список літератури

1. Тітов Г.І. Наукове обґрунтування оптимізації системи профілактики інвалідизуючих захворювань у військовослужбовців Служби безпеки України: автореф. дис. канд. мед. наук: 14.02.03 / Г.І. Тітов; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л. Шупика. – К., 2008. – 20 с. – укр.
2. <https://zakon.rada.gov.ua/go/910-2018-%D0%BF>
3. Жаховський В.О. Функціонально-організаційна модель медичного забезпечення сил оборони на засадах єдиного медичного простору /В.О. Жаховський, В.Г. Лівінський, С.О. Петрук, О.В. Жаховська // «UKRAINIAN JOURNAL OF MILITARY MEDICINE» (3. 2022, Vol. 3) 35-47.
4. Тітов Г.І. Роль і місце медичної служби СБ України в системі єдиного медичного простору / Г.І. Тітов // Медичні перспективи. – 2012. – № 2 (том XVII) – С. 104-109.

ММП-7 ТА ММП-9 - ДІАГНОСТИЧНО- ПРОГНОСТИЧНІ МАРКЕРИ ХРОНІЧНОГО РИНОСИНУСИТА?

Островська Дар'я Андріївна,
Аспірант кафедри оториноларингології
НМУ імені О.О.Богомольця,

Дєєва Юлія Валеріївна
Професор, д.мед.н.,
НМУ імені О.О.Богомольця,

Актуальність

Хронічний риносинусит (ХРС) є поширеним захворюванням, на яке хворіє до 12% населення світу, та що характеризується хронічним запаленням слизової оболонки носа та приносових пазух. В останні роки дослідження були зосереджені на розумінні ролі різноманітних біомаркерів у визначенні певного ендотипу захворювання, проте більшість таких досліджень мало демонстрували роль процесу ремоделювання тканин, обумовленим матричними металопротеїназами (ММП), зокрема ММП-7 та ММП-9 [1, 4].

Згідно з оглядом Кіжона Лі та ін., ХРС поділяється на два основні фенотипи: ХРС з носовими поліпами (ХРСзНП) та ХРС без носових поліпів (ХРСбезНП). Дослідження показали, що різні типи запальних реакцій (тип 2 Th2-залежне імунне запалення та тип 1 Th1/Th17-залежна імунне запалення) можуть сприяти погіршенню перебігу ХРС [4]. ММП-9 грає ключову роль у розщепленні колагену та інших компонентів позаклітинного матриксу, сприяючи тканинному ремоделюванню та підтримці хронічного запалення, яке в кінці кінців виникає як наслідок хибного кола патогенезу [1].

У дослідженні Лукас та інші, (2021 року), було показано, що підвищений рівень ММП-9 корелює з наявністю носових поліпів і інтенсивністю запального процесу в пацієнтів з ХРС. Високі рівні ММП-9 також асоціюються з важкою формою захворювання, що підтверджує його роль як прогностичного маркера [2].

У публікації Лі та ін. (2010) було вивчено експресію TGF- β , матричних металопротеїназ та їх інгібіторів у пацієнтів з ХРС. Результати показали, що ММП-7 також відіграє важливу роль у патогенезі ХРС, сприяючи розщепленню компонентів позаклітинного матриксу та підтримці запального процесу, проте такий процес був менш виражений порівняно із пацієнтами, в яких був підвищений рівень ММП-9 [3].

Загалом, дослідження підтверджують, що ММП-7 та ММП-9 відіграють ключову роль у розвитку та прогресії ХРС. Підвищені рівні цих ферментів асоціюються з більш тяжкими формами захворювання, що робить їх потенційними діагностичними та прогностичними маркерами. Тому, для подальшого розуміння їхньої ролі в патогенезі ХРС необхідні додаткові

дослідження, які допоможуть розробити нові терапевтичні підходи для лікування цього захворювання.

Мета

Визначити роль маркерів ремоделювання тканин ММП-7 та ММП-9 при хронічному риносинуситі з назальним поліпозом.

Матеріали і методи

В дослідженні добровільно прийняли участь 21 пацієнт (підписана добровільна письмова згода на участь в дослідженні) з ХРСЗНП, які проходили хірургічне лікування в умовах стаціонарного відділення отоларингології. Для визначення рівнів ММП-7 та ММП-9 нами було використано стандартні набори Elisa kit, виробництва Німеччини. Для опрацювання розробленої бази даних використовувалось програмне забезпечення IBM SPSS Statistics Version 22.

Результати

Розподіл пацієнтів з ХРСЗНП за статтю показав, що більшість хворих були чоловіки - 13 осіб, (61,9%), в той час як кількість жінок становила 8 осіб, (38,1%). Такий розподіл є подібним до світової статистики. При цьому, перевірка на статистично достовірну різницю між групами за статтю (використовувався Хі-квадрат), продемонструвала значення p на рівні 0,033, тобто за статтю кількість чоловіків була достовірно вищою. Однак, варто врахувати, що з невеликою кількістю спостережень, статистичні розрахунки можуть бути лише умовно достовірні, особливо порівнюючи окремі підгрупи досліджуваних осіб. Також, було визначено середній вік досліджуваних, який становив $42,7 \pm 9,2$ років.

При визначенні рівнів ММП-9 та ММП-7 було виявлено певні кореляційні взаємозв'язки між металопротеїназами, однак визначення такого зв'язку не було метою цього дослідження. Таким чином, середній рівень ММП-9 у пацієнтів становив $36,04 \pm 16,03$, а ММП-7 - $23,67 \pm 11,89$ мкг/мл. При цьому, за нашими спостереженнями, у пацієнтів із вищим рівнем ММП-9 була більш виражена симптоматика захворювання. Дані симптоматики були підтверджені при проведенні опитування перед хірургічним втручанням з використанням шкали SNOT-22. За даними анкетування, середній бал для пацієнтів із ХРСЗНП досягав $43,4 \pm 3,5$. Зважаючи на можливу кореляцію між вираженістю симптомів захворювання та рівнем ММП-9 нами було проведено визначення кореляційних зв'язків з використанням тесту Спірмена. Так, коефіцієнт кореляції становив 0,77, а p -value 0,0001. Тобто, між отриманими сумарними балами SNOT-22 та рівнем ММП-9 був виявлений сильний позитивний кореляційний зв'язок - вищий сумарний бал анкети відповідає вищому рівню ММП-9. В протиположності цьому, визначення, таких взаємозв'язків для ММП-7 показало наявність слабого кореляційного зв'язку, який не є суттєвим, $p=0,81$. Однак, як зазначалося вище, для більш статистично достовірних результатів необхідні подальші дослідження із залученням більшої кількості популяції з ХРСЗНП.

Висновки

Результати проведеного дослідження надають нам можливість стверджувати, що ММП-9 відіграє надзвичайно важливу роль в розвитку та активності запальних процесів при ХРСЗНП. Дослідження продемонструвало

сильний кореляційний зв'язок між рівнем ММП-9 та клінічною вираженістю ХРС. Так, вищий сумарний бал анкети SNOT-22 відповідає вищому рівню ММП-9. Зважаючи на це, можна констатувати, що ММП-9 є прогностично важливим маркером ХРСзНП, а від його рівня залежить активність запального процесу та ремоделювання тканин - слизової оболонки носа. Водночас діагностична роль матричних металопротеїназ наразі залишається дискусійною та потребує проведення додаткових досліджень.

Використана література:

1. Lee K, Tai J, Lee SH, Kim TH. Advances in the Knowledge of the Underlying Airway Remodeling Mechanisms in Chronic Rhinosinusitis Based on the Endotypes: A Review. *Int J Mol Sci.* 2021 Jan 18;22(2):910. doi: 10.3390/ijms22020910. PMID: 33477617; PMCID: PMC7831322.
2. Lucas BR, Voegels RL, do Amaral JB, Bachi ALL, Pezato R. BMP-7, MMP-9, and TGF- β tissue remodeling proteins and their correlations with interleukins 6 and 10 in chronic rhinosinusitis. *Eur Arch Otorhinolaryngol.* 2021 Nov;278(11):4335-4343. doi: 10.1007/s00405-021-06722-8. Epub 2021 Mar 13. PMID: 33715043.
3. Li X, Meng J, Qiao X, Liu Y, Liu F, Zhang N, Zhang J, Holtappels G, Luo B, Zhou P, Zheng Y, Lin P, Liu S, Bachert C. Expression of TGF, matrix metalloproteinases, and tissue inhibitors in Chinese chronic rhinosinusitis. *J Allergy Clin Immunol.* 2010.
4. Peter AT, Kato A, Zhang N, Conley D, Suh L, Tancowny B, Carter D, Carr T, Radtke M, Hulse KE, Seshadri S, Chandra R, Grammer LC, Harris KE, Kern R, Schleimer RP. Evidence for altered activity of the IL-6 pathway in chronic rhinosinusitis with nasal polyps. *J Allergy Clin Immunol.* 2010.

THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN DEVELOPING SENIOR SCHOOL STUDENTS' ACADEMIC WRITING SKILLS

Nurzhan Aida

Master's degree student, 1 year
Abai Kazakh National Pedagogical University,

Ivatov Serik

Ph.D., Acting Associate Professor
Abai Kazakh National Pedagogical University,

Abstract

The article begins with an overview of artificial intelligence and its possible use in education. The findings of this paper suggest that AI has the potential to significantly improve the skills of English language learners by providing a personalized and interactive learning experience. However, further research is necessary to study the long-term effects and optimal integration of artificial intelligence into the language learning environment. This article highlights the transformative role of artificial intelligence in English language teaching and its potential to meet the diverse needs of senior school students. By understanding the current state of research and exploring the opportunities and challenges AI presents in language learning, teachers can make informed decisions to take advantage of artificial intelligence technology and maximize its impact on the development of effective academic writing skills of senior school students.

Keywords: Academic writing (AW), artificial intelligence (AI), senior school, foreign language teaching (FLT), AI-supported learning, writing skills, AI-powered tools.

Introduction

In today's globalized world, the growing need for knowledge of English has highlighted the need for good language acquisition and well-structured writing skills. The exponential growth of artificial intelligence (AI) is truly transformative, affecting many aspects of our lives. In writing, the impact has been revolutionary, offering enormous benefits that range from increased efficiency and speed to improving the overall quality of the written word. Thornbury and Aladini argue that writing is a means of clearly and directly expressing our ideas and messages to listeners [1, 2]. In our highly competitive Information Age, writing is not just a mere option, but a necessity. This has become a basic requirement in civil life and in the global community.

With the development of technology, AI has become an effective aid in the education field, including language learning. In the education area, the opportunities provided by AI writing tools are vast and game-changing. Undoubtedly, there are concerns about the misuse of these technologies, but when applied responsibly, the benefits for students can be transformative. From refining essays and rephrasing complex sentences to restructuring entire paragraphs for greater clarity, these tools can

be used in various ways to improve learning outcomes. The purpose of this article is to review existing research and literature on the use of AI-based technologies in the English language learning environment.

Methods

This article used the descriptive-qualitative research design [3] as it focused on the process of developing senior school students' academic writing skills using AI. Specifically, it applies a systematic approach to locate and analyze relevant studies on the role of AI in developing English language learners' academic writing skills. The SWOT analysis was conducted in order to define the opportunities and weaknesses of AI in academic writing and the whole education as well.

Result and discussion

The significance of academic writing

Writing texts is a complex process primarily because it requires a combination of skills. Writing depends on good functions of fine motor skills, visual-motor planning, attention, sequence of actions, thinking, memory, as well as knowledge of grammar, sentence structure, vocabulary and the purpose of writing [4]. Moreover, the social and cultural background of ESL students avert them from writing on topics that they consider taboo. In addition, ESL learners may experience lexical, syntactic and morphological difficulties under the influence of their native language. Interestingly, good writing is much more than just the right spelling. It does not simply mean writing that includes no errors of grammar, punctuation or spelling, but also responds to the interests of readers [5]. It should clearly state the purpose, set out a certain viewpoint, should be supported by specific, clearly related and organized pieces of information, should use appropriate words. Sentences should be concise, expressive and correct.

Flower and Hayes hypothesize a cognitive process theory of writing, which states a writing as a set of processes [6, p. 367-368]. This shows that writers organize ideas while composing. Writing processes are hierarchical, not linear, they have a built-in organization in which any process can be embedded in any other. To them, writing is goal-oriented. It is guided by the writer's own growing network of goals.

Lynch and Anderson stated that academic writing focuses on grammar, spelling, coherence, organizing ideas and punctuation [7]. One significant feature that improves writing and interrelated with is logical thinking. This type of thinking is a process where a person consistently uses reasoning to come to a conclusion. Problems or situations that require logical thinking need structure, relationships between facts, and chains of reasoning that "make sense." It is done through writing.

EAP Foundation stated that academic writing involves conveying ideas, information and research to the wider academic community [8]. It includes two main categories: the student's academic writing, which serves as a method of assessment at the university level and preparation for higher education while studying at school. Secondly, expert academic writing intended for publication in academic journals or books. Both types of academic writing (student and expert) adhere to the same standards, which can create difficulties for students to comprehend.

Academic writing activities involve various elements, including the role of the author, content, reader, and the appropriate language style that is commonly used.

Academic writing is characterized by its structured, formal and objective nature, often using abstract and complex language. Furthermore, writers should have knowledge of particular discipline vocabulary so that students can take on the role of writers and have the ability to harmoniously combine these competencies.

AI in education

AI is an umbrella term to describe an automated device that can control the processes of human intelligence, such as learning, reasoning and self-correction [9]. One of the essential goals of AI is to develop automated devices that can analyze the environment and perform a task in the same way that humans do.

Where AI is combined with highly individualized learning paths and new self-education forms, new opportunities for automated analysis and evaluation of learning processes and teaching improvement reveal. Virtual interaction expands the base of informative communication, makes language immersion and language culture more engaging. Thanks to a unified information intellectual, educational environment, persons interested in acquiring knowledge already interact virtually, stimulating the development of electronic, distance and mobile education [10].

Technologies open up many new opportunities for language learning, and AI has a tremendous potential [11]. AI-based technologies such as speech recognition systems, chatbots, virtual tutors and language learning apps have become innovative tools that can provide students with an interactive and immersive learning experience. These technologies offer features such as real-time feedback, adaptive assessment, and personalized content that can potentially speed up students' language acquisition process. Moreover, the use of AI in language teaching potentially contributes to student autonomy, since students can independently access resources and feedback anytime, anywhere. AI can also facilitate individualized learning paths that adapt to students' progress, preferences, and learning style. Integrating artificial intelligence into a language learning environment helps meet the diverse needs and challenges faced by students, including limited access to native speakers, lack of immediate feedback and individual attention.

How AI programs improve academic writing skills

AI-assisted programs are associated with writing and computer-assisted writing, functioning in various ways. For instance, suggesting possible words to replace spelling mistakes, translating text into various languages, or providing more context for choosing words. AI writing tools as Blog Topics allow students to automatically generate ideas by simply entering keywords relevant to their niche. In addition, AI programs include inflections and meanings of vocabulary needed for students. Thus, the vocabulary is easily recalled, and it is expanded as much as possible to include a huge amount of vocabulary, in addition to sentences and essays. When writing better introductions and conclusions, the goal is to provide the reader with all the accessible information to help him form an idea of what he is about to read. In order to do this, students enter keywords, and the writing tools, such as WordHero, will provide students with a set of introductions and conclusions. Students can request feedback from AI about their writing, which help them in the creative process. [12-14].

New writing applications, potentially offering flexible and time-saving additions to the writing curriculum, are integrated to provide AES, AWE and AWCF functions in one integrated application [15]. Computer-based applications are increasingly becoming alternatives to facilitate writing, using Automated Written Work Assessment (AWE), Automated Essay Scoring (AES), and Automated Written Corrective feedback (AWCF). For AES to be effective, it must be combined with AI-supported automatic feedback. Using machine learning systems to provide automatic feedback to students and improve their writing skills is another prevailing application [16]. AWE tools, such as Criterion, MY Access!, or WriteToLearn, have been used for some time in several educational institutions, which is promising in terms of the availability of a large number of studies about them. Synchronous text editors based on AI have appeared relatively recently than asynchronous ones. Examples of such applications are Grammar, ProWritingAid and Writing Mentor, which are gaining popularity for educational, professional and personal purposes. While Grammarly provides feedback and suggestions on already written text, AWCF tools such as Grammarly can continuously and simultaneously make corrections and suggestions while the authors compose the text. Other well-known AWCF tools, besides Grammarly, include ProWritingAid and Ginger [17]. AWCF tools mainly focus on lower-level spelling errors such as lexical and grammatical, leaving structural and organizational errors unprocessed. Writing tools based on AI and available on mobile devices are promising tools to help students develop writing skills that are difficult to master in traditional teaching. Through technology advances, AI creates new teaching and learning experiences in assessment, tutoring, content creation, and feedback for them. Perhaps the greatest contribution of digital means of writing is determined throughout the formative feedback and evaluation. Moreover, new applications with AI provide a comprehensive educational practice and a plagiarism detection component that can help ESL in research writing process [18].

Strengths and weaknesses of using AI in academic writing

One of the most common methods for evaluating the complexity of internal and external factors influencing the development of a specific product is the SWOT analysis. For a more detailed analysis of the use of AI in education, we present a SWOT analysis in four categories: strengths, weaknesses, opportunities, and threats.

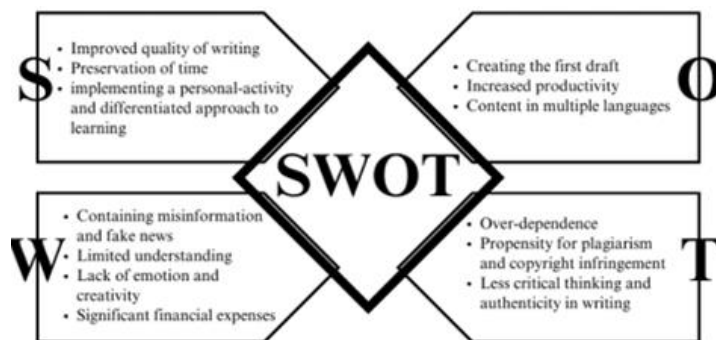

Figure 1. SWOT analysis of AI in writing

AI-enabled writing tools can reduce the need for critical thinking by providing automatic suggestions and corrections, which can potentially lead to a decrease in the

development of critical thinking skills [19]. Dependence on content created by AI may limit the ability of individuals to engage in independent analysis and evaluation of information, which are essential components of critical thinking.

Writing with AI increases the efficiency of the writing process, allowing students to create content faster and easier. It can improve idea generation by providing suggestions and hints, helping students overcome writing difficulties and explore new perspectives. Scanning with AI tools helps to improve the overall quality of writing by offering grammatical and spelling corrections, ensuring accuracy and professionalism.

Ultimately, the decision to use AI-based writing tools for academic work is up to each individual student. Although they can offer numerous advantages, it is also essential to consider the disadvantages. With proper and moderate use, these tools can significantly improve the quality of your writing and productivity. Nonetheless, it is important to remember that they are just tools, and not a replacement for original thinking, creativity and a human approach.

Conclusion

Being a promising field of applied linguistics, AI technology allows students to acquire and practice the necessary professional skills of the 21st century. This is an area that teachers desperately need if we want AI programs to become the invaluable tool that they can potentially become. The introduction of AI into online English language teaching has already proved its effectiveness.

The integration of AI into the language learning environment provides pedagogical advantages by personalizing learning and encouraging students' autonomy. Adaptive learning platforms and programs based on AI provide personalized feedback, practice opportunities and individual learning paths, which leads to increased engagement and language proficiency.

However, it is impossible to fully robotize the educational process for several reasons. The fact is that in educational process, the teacher plays not only the role of an information carrier, but also a mentor, before whom students always feel a sense of responsibility. Furthermore, it is more convenient for a person to develop the right reactions to various life situations than for a machine that chooses the right action not intuitively, but after analyzing thousands of probable options. This is a scientific paradox: we strive to make a machine out of a man, and a machine out of a man.

Therefore, people should consider AI as a useful assistant of a teacher who is engaged in high quality analytics and personification of the educational process. Secondly, we should not forget that AI is well trained, but he can learn both good and bad, thus it is necessary to strictly limit the scope of his influence on students. Moreover, if you do not control the educational process, the question arises about who will be responsible for the mistakes of AI, which can harm not only the assimilation of the curriculum, but also the human qualities of the student. Finally, the teacher forms a personality, attitude to any things and events and has a significant impact on each student's worldview.

References:

1. Thornbury S. An A-Z ELT // Macmillan publishing. – 2018.

2. Aladini A., Alrantisi M., Wahdan M. Employing Technological Innovations to Develop 9th graders' English Grammar Skills // *Specialusis Ugdymas*. – 2022. – Vol. 1(43). 10978-10993.
3. Regoniel P. Exploring Phenomena: A Brief Guide to Conducting Descriptive Qualitative Research. *Simplyeducate.me*. – 2023. <https://simplyeducate.me/2023/04/10/descriptive-qualitative-research/>.
4. Graham S., Harris K., Larsen L. Prevention and intervention of writing difficulties for students. – 2001. <https://goo.gl/Rma3fR>.
5. Nordquist, R. What are the characteristics of good writing? // *ThoughtCo*. – 2012. <https://www.thoughtco.com/characteristics-of-good-writing-1692848>.
6. Flower L., Hayes J.R. A cognitive process theory of writing. // *College Composition and Communication*. – 2009. – Vol. 32, No. 4. – P. 365-387. <http://kdevries.net/teaching/teaching/wp-content/uploads/2009/01/flower-hayes-81.pdf>
7. Lynch, T. and Anderson, K. Grammar in Academic writing. // Independent materials. University of Edinburgh. – 2013.
8. EAP Foundation. Academic writing. – 2023. <https://www.eapfoundation.com/writing/what>.
9. Popenici S.A.D., Kerr S. Exploring the impact of artificial intelligence on teaching and learning in higher education. // *Research and Practice in Technology Enhanced Learning (RPTeL)*. – Vol. 12(1):22. – P. 1-13.
10. Chernyshkova N.V. SMART technologies in teaching a foreign language. // *Philological Sciences. Questions of theory and practice*. – 2018. – Vol. 2(80). – P. 211-214.
11. Fryer L., Carpenter R. Bots as language learning tools. *Language, Learning and Technology*. // *Intellias Intelligent Software Engineering*. – 2006. – Vol. 10(3) – P. 8-14. <https://www.intellias.com/how-ai-helps-crack-a-new-language/>.
12. Alastal M. Aladini A., Jalambo M., Alattal H. The Impact Of Using The Padlet Application On Improving 7th Graders' English Speaking And Deductive Thinking Skills. // *European Journal of English Language Teaching*. – 2022. – Vol. 7 (2).
13. Yuting L. Design and Application of Smart English Classroom Teaching in Senior High School [D]. // *Kashgar University*. – 2019.
14. Chong D. Research on Artificial Intelligence-based English Writing Blended Teaching Mode. // *Journal of Physics: Conference Series*. – 2018. – 1852. 032018 IOP.
15. Koltovskaia S. Student engagement with automated written corrective feedback (AWCF) provided by Grammarly: a multiple case study. // *Assessing Writing*. – 2020. – Vol. 44(3). – P. 1-12.
16. García-Gorrostieta J. M., López-López A., González-López S. Automatic argument assessment of final project reports of computer engineering students. // *Computer Applications in Engineering Education*, - 2018. - Vol. 26(5). – P. 1217-1226.
17. Dale R., Viethen J. The automated writing assistance landscape in 2021. // *Natural Language Engineering*. – 2021. – Vol. 27(4). – P. 511–518.
18. Zawacki-Richter, O., Marín, V.I., Bond, M., Gouverneur, F., Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the

educators? // International Journal of Educational Technology in Higher Education 16(1). – 2019. – P. 1-27 .

19. Cardon P, Fleischmann C., Aritz J., Logemann M.K. The Challenges and Opportunities of AI-Assisted Writing: Developing AI Literacy for the AI Age. // Business and professional communication quarterly. – 2023. – Vol. 86. – P. 257-295.

TEACHING ENGLISH THROUGH BLENDED LEARNING IN THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION

Panchyshyn Svitlana

Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages
Lviv National Environmental University, Lviv, Ukraine

Opyr Mariana

Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages
Lviv National Environmental University, Lviv, Ukraine

Dobrovolska Svitlana

Candidate of Economic Sciences, PhD, Senior Lecturer of the Department of Foreign
Languages and Translation Studies
Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine

The rapid advancement of technology has transformed the educational sector, particularly in the field of language learning. When we talk about the classical educational system (face-to-face system) we usually refer to teachers teaching in front of a classroom full of students. This seemed to work for many years, however, the digital age has brought a lot of challenges, requiring changes in our current educational systems. Over the past years, educators have started increasingly incorporating innovative teaching & learning methods in their classrooms, one of them is the blended learning approach. Blended learning seeks to use the potential of new technology to offer more individualized teaching and direct instruction. It combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods. Blended learning is one of the main global trends shaping education environments and it has become increasingly important in education systems, especially higher education.

In English language teaching, these changes have introduced new methodologies and tools that enhance learning outcomes. Among these innovations, blended learning has gained prominence as an effective approach that integrates face-to-face teaching with online resources, offering a more flexible, engaging, and student-centred learning experience.

Many scientists have researched this question. Bonk and his colleagues concluded in a survey of higher education that respondents expected a dramatic rise in the use of blended learning approaches [3]. In an earlier survey, Arabasz and Baker revealed that 80% of all higher education institutions offered blended learning courses. One would imagine that figure to be near to 100% in 2012. [1] According to Garrison and Vaughan, “underlying this data is the increasing awareness that blended learning approaches and designs can significantly enhance the learning experience” [4]. Albrecht reports high student satisfaction with blended learning, and others have reported faculty satisfaction [7]. Garrison and Vaughan suggest that “the need to

provide more engaged learning experiences is at the core of the interest in blended learning” and it is no longer a matter of choosing between “conventional face-to-face and online learning” [4]. The use of blended learning clearly relates to changes in higher education from tutor-centred approaches to a focus on learners. Typical examples of tutor-centred learning and teaching activities include didactic lectures and also traditional computer-aided learning packages. There are a range of reasons why academics develop programmes incorporating blended learning, but a crucial one is to encourage interactivity and the active participation of learners. In comparison to many other disciplines, English studies has always encouraged such participation through the use of the seminar as a key mode of delivery. This may explain why academic teachers of English have not always seen blended learning as a priority. However, the point of blended learning is not to replace the seminar, but to provide other forms of interaction that can work alongside and enhance work done in the classroom. In the context of teaching English, blended learning can take many forms, ranging from fully integrated online courses with occasional face-to-face meetings to traditional classroom settings enhanced by digital resources.

The key components of blended learning in teaching English typically include:

➤ **Face-to-Face Instruction:** This remains a core element of language teaching, allowing for direct interaction between teachers and students. It is essential for practicing speaking, listening, and real-time communication skills.

➤ **Online Learning Resources:** These can include a wide range of digital materials such as videos, podcasts, interactive exercises, quizzes, and discussion forums. Online platforms provide students with access to a wealth of resources that can be tailored to their specific needs and learning pace.

➤ **Collaborative Tools:** Digital platforms often include tools that facilitate collaboration among students, such as discussion boards, shared documents, and group projects. These tools encourage peer learning and provide opportunities for students to practice language skills in a collaborative environment.

➤ **Assessment and Feedback:** Blended learning allows for continuous assessment through online quizzes, assignments, and peer reviews. Teachers can provide instant feedback, which is crucial for language acquisition [6].

The adoption of blended learning in teaching English offers numerous advantages, enhancing both the teaching process and the learning experience.

➤ **Flexibility and Accessibility:** Blended learning enables flexible learning through a combination of learning forms allowing students to access course materials at their own pace and from any location, making it easier for those with busy schedules to engage in language learning. This flexibility is particularly beneficial for adult learners and those with varied learning styles.

➤ **Personalization:** Blended learning allows for the personalization of the learning experience. Teachers can tailor materials to meet the specific needs and proficiency levels of individual students, which is particularly important in language learning where students often have different strengths and weaknesses.

➤ **Increased Engagement:** The use of multimedia and interactive content makes learning more engaging. Videos, interactive exercises, and gamified activities can

capture students' attention and make the learning process more enjoyable. This is especially important in language learning, where motivation plays a key role in success.

➤ **Continuous Learning:** Blended learning supports continuous learning by providing students with access to resources outside of classroom hours. This constant exposure to the language helps reinforce what has been taught in class and enables students to practice their skills in a variety of contexts.

➤ **Collaborative Learning:** Digital platforms used in blended learning encourage collaboration among students. Through group projects, discussion forums, and peer reviews, students can learn from each other, practice communication skills, and build a sense of community.

While the benefits of blended learning in teaching English are significant, there are also challenges that educators need to consider and think about the ways how to overcome them.

➤ **Technological Barriers:** Access to technology and the internet can be a significant barrier for some students, particularly those in remote or under-resourced areas. Ensuring that all students have the necessary tools and connectivity is crucial for the successful implementation of blended learning.

➤ **Teacher Preparedness:** Not all teachers are familiar with the digital tools and platforms used in blended learning. This requires professional development and training to ensure that teachers can effectively integrate technology into their teaching practices.

➤ **Student Motivation and Self-Discipline:** Blended learning requires a high level of self-discipline and motivation from students. Without the structure of a traditional classroom, some students may struggle to stay on track and complete assignments on time.

➤ **Quality of Online Content:** The effectiveness of blended learning largely depends on the quality of the online content. Developing high-quality, engaging, and relevant digital materials can be time-consuming and requires careful planning and expertise.

➤ **Balancing Online and Offline Components:** Finding the right balance between online and face-to-face components is critical in blended learning. Too much emphasis on one at the expense of the other can undermine the effectiveness of the approach.

Strategies for Effective Implementation

To successfully implement blended learning in English language teaching, several strategies can be employed:

➤ **Professional Development for Teachers:** Providing teachers with training on how to use digital tools and create engaging online content is essential. This can include workshops, online courses, and ongoing support to help teachers integrate technology into their teaching practices effectively.

➤ **Clear Communication:** Establishing clear guidelines and expectations for both the online and face-to-face components of the course can help ensure that students understand how to navigate the blended learning environment. This includes setting clear goals, deadlines, and instructions for online activities.

➤ **Engaging and Interactive Content:** The use of multimedia, interactive exercises, and gamification can make online learning more engaging for students. This helps maintain their interest and motivation, which is crucial for language learning.

➤ **Regular Assessment and Feedback:** Continuous assessment through quizzes, assignments, and peer reviews can help students track their progress and identify areas for improvement. Providing timely feedback is essential for helping students stay motivated and focused on their learning goals.

➤ **Support Systems:** Offering technical support for students and teachers can help address any issues related to technology use. Additionally, providing access to resources such as online tutorials and help desks can ensure that both students and teachers feel confident using the digital tools.

A range of tools and technologies can be used in constructing effective learning environments for blended learning, namely: technologies in the classroom that are commonly used in face-to-face learning situations, such as PowerPoint, interactive whiteboards and audience response systems; virtual communication tools that enable users to engage in discussions and activities over the internet, including audio files, discussion boards, e-lists, discussion groups, chat or conferencing, email, news groups, polling, questionnaires, web forms and videoconferencing; social-networking software, now extensively used by students and staff in their personal life, and becoming more prevalent in the context of learning and teaching, such as instant messaging and phone calls, podcasts, social networking sites, video clips, virtual worlds, weblogs and wikis; e-learning systems, that is, online environments that bring together a range of tools to support e-learning, such as VLEs, conferencing systems, group collaboration software and group sites; mobile learning using mobile phones, laptops and tablet PCs.

Blended learning has the potential to transform the teaching and learning of English in higher educational establishments by combining the strengths of traditional classroom instruction with the flexibility and accessibility of online resources. While there are challenges to its implementation, the benefits it offers such as increased engagement, personalized learning, and continuous access to resources make it a powerful tool in language education.

For successful implementation, educators must carefully plan and balance the online and face-to-face components, ensure that both teachers and students are adequately prepared, and continuously assess and refine their approaches. As technology continues to evolve, blended learning will likely play an increasingly important role in the future of English language teaching, offering new opportunities to enhance learning outcomes and meet the diverse needs of students.

References:

1. Arabasz, P., and Baker, M. (2003) Evolving campus support models for e-learning courses [online]. Educause Center for Applied Research Bulletin. Available from: http://www.educause.edu/ir/library/pdf/ecar_so/ers/ERS0303/EKF0303.pdf [1 June 2012]

2. Bielawski, L. and Metcalf, D. (2003). Blended eLearning: Integrating Knowledge, Performance, Support, and Online Learning. Available at: <https://www.amazon.com/Blended-eLearning-Integrating-Knowledge-Performance/dp/087425860X> (accessed 18.03.2019).
3. Bonk, C and Graham, C. The handbook of blended learning environments: Global perspectives, local designs. San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer, 2012
4. Garrison, D., and Vaughan, N. (2008) Blended Learning in Higher Education: Frameworks, Principles and Guidelines. San Francisco, CA: Jossey-Bass
5. Horn, M. and Staker, H. Blended: Using disruptive innovation to improve schools. San Francisco: JosseyBass, 2015
6. Lisetskyi K. Blended learning in the system of higher education. Available at: http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/lisetskyi_model.pdf (accessed 10.02.2019).
7. Vaughan, N., and Garrison, R. (2006) How blended learning can support a faculty development community of enquiry. Journal of Asynchronous Learning Networks 10 (4): 139-152

CRITERIA APPARATUS FOR THE STATE OF FORMATION OF POLYCOMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE TEACHER-CHOIR MASTER

Yu Qiutong

graduate student of the department of musical art and choreography
DZ «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushinsky»

The modern socio-cultural situation is characterized by broad integration processes in the field of education, which requires the actualization of a new generation of future specialists in the field of musical art – highly qualified and competitive individuals capable of finding non-standard solutions, ensuring effective pedagogical interaction, creating conditions for personal development and self-realization of a person in a modern, changing the world. The implementation of educational tasks necessitates the formation of primarily communicative competence of the future specialist in the field of musical art, where the ability to communicate and convey artistic information is a valuable acquisition in the creative development of the personality of the future specialist.

One of the types of musical activity in which communication plays the main role is the activity of a teacher-choirmaster. The multi-functionality of the activities of the leader of the choral group, the choral conductor is based on multi-functionality, multi-vector, multi-level forms of communication, which occur sequentially and simultaneously. Communication with the musical work and the composer through symbolic musical language, communication with the choir (performers, parts, the whole team) through the non-verbal language of the conductor's gesture, as well as with the listeners, the concertmaster, communication with oneself through a reflexive appeal to one's own consciousness in order to evaluate and correct one's own actions – this is an incomplete palette of the choirmaster's communicative activity in the performance process [1, c. 92].

The development of competence education led to the introduction of the concept of «communicative competence» into the scientific circulation of music pedagogy. Scientists (S. Melnychuk, E. Provorova, T. Tanko, Shi Jun-bo, etc.) identified the ability to create an artistic and creative environment in a musical environment as one of the main indicators of the formation of the communicative competence of the future teacher-musician, which focuses on achieving a certain result – the educational process.

In the context of conducting and choral activity, communicative aspects of professional skill were studied by N. Bilova, Wang Yajun, A. Ladny, O. Kedis, P. Kovalik, A. Kozyr, O. Prokulevich, Xie Lifen, and others.

The purpose of the article is to consider the criterion apparatus of the state of formation of polycommunicative competence in future teachers-choirmasters.

On the basis of a retrospective analysis of the development of the theory of communication (J. Arcy, D. Lewis, M. McLuhan, G. Maletskyi, K. Shannon, R.

Jacobson, etc.), it was found that communication is the basis of human life as a socially determined process of transmission information and exchange of thoughts, feelings between people in various spheres of cognitive, labor and creative activity.

Communication is an act and process of establishing contacts between subjects of interaction by developing the general content of transmitted and received information.

Musical communication is a complex system in which the following main cycles can be distinguished: musical creativity as an activity in the process of which life impressions reflected in musical material are reproduced; a musical work as a specific product of musical activity, subjectivized in the creative process; musical performance as a collaboration between composer and performer; musical perception as artistic and communicative interaction, etc. [2].

According to O. Prokulevich, choirmaster activity is based on communication and it is through it that trust is formed, favorable conditions for creativity are created, interaction and exchange of information and innovations takes place, an artistic image is grasped, and the performers are motivated for selfless work [2]. It should be noted that the complex artistic and communicative activity of a choirmaster can be defined as polycommunication, because it is the prefix «poly» that defines multiplicity, ambiguity and multi-vectority [1, c. 95].

Polycommunication, according to Xie Lifeng, is communication in various personal and creative planes of perception, interpretation and sound embodiment of the artistic and figurative content of a musical work, which is based on resonance between all participants in the artistic and creative process [3].

The analysis of scientific and pedagogical literature and the state of the researched problem in practice made it possible to determine the essence of the concept of «polycommunicative competence of the teacher-choirmaster» and to develop its component structure.

The components of polycommunicative competence of future choirmasters are defined as: emotional-volitional (aimed at stimulating, consolidating and directing the energy and spiritual flows of the choral team in the process of artistic and performing embodiment of musical works); interpretive-projective (aimed at interpretation, interpretation and decoding of the author's idea, verbal and non-verbal texts, sound architecture, dramaturgy); expressive and performing (determines the expression of verbal and non-verbal means of communication, the manifestation of artistic energy, the conductor's charisma in consolidating all members of the choir and listeners into a single spiritual and energetic flow); reflexive-corrective (directs communication to the constant monitoring of the persuasiveness of the intonation of the artistic and figurative embodiment of the performance concept of the works).

The emotional-volitional component corresponds to the intentional-mobilization criterion and the following indicators: the degree of desire for emotional and spiritual consolidation of the participants of creative interaction in order to achieve a common artistic and performing goal; the degree of personal motivation of orientations to the actualization of personal resources regarding the use of valuable and meaningful content of intersubjective artistic communication; a measure of empathy in relation to artistic identification in the process of interactive co-creative communication in the

process of producing artistic images.

The interpretive-projective component corresponds to the artistic modeling criterion, and the ability to virtual artistic communication with the author in the process of subject convincing interpretation of the artistic semantics and stylistics of choral works is chosen as the indicators; the ability to create artistic and performing concepts of choral works and their multi-genre performing and stage transcriptions based on the integration of auto-, virtual and intersubjective communication; a measure of the emotional and semantic persuasiveness of designing/modeling interactive artistic-communicative (rehearsal verbal-plastic-manual) strategies for the implementation of performance concepts of works on the basis of co-creative communication of members of the choir.

The creative-consolidation criterion corresponds to the expressive-performance component, and the degree of manifestation of spiritual-artistic energy, leadership qualities in the process of consolidation of the executive-volitional efforts of the participants of communication, identification with «others» – a person, a work of art in order to reproduce the artistic concept of a work are considered as indicators; the degree of expressiveness of verbal and non-verbal means of artistic-communicative interaction as a strategy for mobilizing spiritual and energy resources of communication participants to establish emotional contact and feedback; the degree of possession of the means of inspiration to stimulate creative inspiration, emotional uplift, etc.

The reflexive-corrective component corresponds to the diagnostic-predictive criterion, and the measures of the ability to systematically monitor the performance of artistic-performative interaction, to regulate one's own behavior in the context of a convincing intonation embodiment of the performance concept of the work are chosen as indicators; manifestation of the adequacy of reflexive and empathic assessment of intonation-auditory simultaneity productivity and succession in the process of overcoming intonation-performance deficiencies; measure of efficiency and adequacy of effective methods of artistic intonation correction and psycho-emotional regulation of the process of achieving a high-quality artistic and performance result; the ability to predict productive techniques and means of regulating one's own behavior in the process of artistic and communicative activity [4, c. 79].

So, we consider the polycommunicative competence of the choir master to be the most important component of professional skill and define it as a system of internal resources, which involves the ability of the choir master to organize, regulate, fill with emotional content and spiritual meaning the process of interaction of the members of the choir team, turning it into an artistic and polycommunicative creative act. The structural components of polycommunicative competence are defined as emotional-volitional, interpretive-projective, expressive-executive, and reflective-corrective components, the level of formation of which is diagnosed with the help of intentional-mobilization, artistic-modeling, creative-consolidation, diagnostic-predictive criteria and their corresponding indicators.

Список літератури

1. Білова Н. Методи формування художньо-комунікативної компетентності майбутніх викладачів-хормейстерів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 206. С. 91–97.
2. Прокулевич О. Основи хорового диригування: навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2016. 139 с.
3. Се Ліфен. Методика розвитку виконавської волі майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі диригентсько-хорової підготовки. Дис... доктора філософії. Одеса, 2021. 276 стр.
4. Юй Цютун. Сутність і зміст полікомунікативної компетентності в діяльності хормейстера. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 58. Том 2. 2023. С. 76–80.

МЕТОДОЛОГІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ МУЗИЧНО- ТЕОРЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МУЗИКАНТА

Галина Олексіївна Нагорна,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри соціальної педагогіки і психології,
професор кафедри теорії музики та композиції,
Одеська національна музична академія
імені А. В. Нежданової,

Учасники дослідно-експериментальної роботи уявляють професійну освіту як цілісний процес музично-теоретичного дослідження, віддзеркаленого в їх самокритичній діяльності, в якій вони займають суб'єктну позицію і створюють полісуб'єктні відносини в ході взаємодіявання. В контексті сказаного професійне мислення майбутнього музиканта представляється в таких трьох аспектах, як: умова досягнення професійної розумності особистості, що забезпечує реалізацію основоположного принципу раціональності і творчості у вигляді критичного і творчого мислення; система узагальнених розумових дій, опосередкованих факторами, що впливають на їх формування, і спрямованих на музично-теоретичне дослідження процесу розвитку музичного мистецтва; процес знаходження або створення загальних й особливих, простих і складних відношень предметів цілісного музично-теоретичного дослідження.

Уміння уявляти цілісний процес музично-теоретичного дослідження у простоті і складності як упорядковану систему логічних, референтних і реальних відношень об'єктів, суб'єктів, фактів, явищ, обставин розвитку музичного мистецтва, є ознакою творчого (синтетичного) професійного мислення здобувача. Дане мислення характеризується тим, що керується контекстом обставин і є чутливим до критеріїв, представлених у цих обставинах. Тому на перше місце у формуванні творчого професійного мислення музиканта виходить проблема знаходження або створення технології цілісного процесу музично-теоретичного дослідження, що викликає необхідність формування уміння виробляти технологічну тактику. Вона спрямована на урегулювання, узгодження, винахід респондентом упорядкованих систем у вигляді сукупності форм, методів, прийомів, засобів, що використовуються в ході творчої перетворюючої діяльності.

Уміння уявляти цілісний процес музично-теоретичного дослідження у формі професійних, опосередкованих і загальних ідей пов'язане з формуванням і розвитком критичного (аналітичного) професійного мислення майбутнього музиканта. Воно керується критеріями і чутливе до контексту обставин розвитку музичного мистецтва. Тому на перший план у цьому виді професійного мислення здобувача виступає розробка методології цілісного процесу музично-

теоретичного дослідження, що вимагає формування уміння виробляти методологічну тактику відношень цього процесу. Мета респондента полягає у послідовному створенні, новаторському відкритті наукових концепцій, що вносять ясність у питання, проблему на основі самокоректуючої діяльності.

Разом з тим привертає увагу той факт, що ні критичне, ні творче мислення майбутнього музиканта не існує у чистому вигляді. Творче професійне мислення, яке завжди ґрунтується на цінностях, зорієнтоване на критерії, тобто містить трохи критичного мислення. Так само, як і критичне мислення учасника дослідно-експериментальної роботи, базуючись на критеріях, ціннісно зорієнтовано, тобто містить хоча б трохи творчого мислення.

З огляду на сказане можна зробити висновок, що професійне мислення здобувача має комплексний характер, який проявляється у взаємодоповненні, взаємозалежності двох його видів – критичного і творчого. Ступінь комплексності даного мислення залежить від конкретної обставини розвитку музичного мистецтва, її змісту, який може бути інформаційним або стимулюючим за характером, простим або складним за контекстом. Проста інформаційна обставина вимагає простого або більш критичного (з домішкою творчого), або більш творчого (з домішкою критичного) професійного мислення музиканта. Проста стимулююча обставина – більш критичного професійного мислення особистості. Для дослідження складної інформаційної обставини необхідно більш творчого мислення здобувача. Для аналізу стимулюючої обставини – і критичного, і творчого комплексного професійного мислення учасника дослідно-експериментальної роботи.

Таким чином, професійне мислення майбутнього музиканта характеризується такими основними ознаками, як: «... послідовність, яка відображає його концептуальне багатство; узгодженість, яка закладена у відношеннях критичних і творчих ідей, суджень, умовиводів, що його утворюють; наступність, постійно дослідницький характер, виражений в його нескінченності, безперервності в часі і у просторі [1, С. 174].

Вироблення методологічних засобів дослідження процесу розвитку музичного мистецтва потребує реалізації принципу єдності особливого і загального. Це виявляється у тому, що, наприклад, один і той самий об'єкт пізнання, виражений загальною ідеєю респондента, може бути родом у порівнянні з об'єктами, на які він простирається, та видом у порівнянні з іншим об'єктом, представленим іншою, більш загальною ідеєю.

Мистецтво виробляти технологічну тактику цілісного процесу музично-теоретичного дослідження впливає на вироблення ціннісно-методологічної стратегії відношень, що забезпечує знаходження або творче створення упорядкованих систем, які мають велику внутрішню силу, динамізують взаємодію з предметами даного дослідження. Генезис цього мистецтва полягає в умінні визначати логічні, референтні і реальні зв'язки і роз'єднання об'єктів, суб'єктів, фактів, явищ, обставин розвитку музичного мистецтва.

Список літератури

1. Нагорна Г. О. Критичне і творче мислення як умова досягнення професійної розумності музиканта // «Intellectual Education of Students and Schoolchildren of the New Generation». Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Paris, France, 2024. – Pp. 173-174. URL: <https://eu-conf.com/events/intellectual-education-of-students-and-schoolchildren-of-the-new-generation/>

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Жигора Ірина Валеріївна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка,

Розвиток сучасної освітньої системи потребує впровадження нових методів навчання й виховання дітей молодшого шкільного віку. Педагогічна інноватика (лат. *innovatio* – оновлення, зміна) як нова галузь педагогічного знання займається відбором, теоретичним осмисленням, класифікацією педагогічних інновацій. Оскільки будь-яка новація передбачає творчість, неординарність, тому прогностичні розвідки, аналіз, оцінки конкретних реалій, особливості впровадження сучасних технологій, які вивчає педагогічна інноватика, спрямована насамперед на творчого вчителя й мають неабияку цінність для педагогічної практики.

За словами дослідниці новітніх технологій І. М. Дичківської, інновації в педагогіці зумовлені загальними процесами в суспільстві, світовими проблемами, інтеграційними процесами, що передбачає об'єднання в ціле окремих елементів. Сьогодні створюється нова педагогіка, якій властива інноваційність, тобто здатність до оновлення, відкритість новому [2, с. 3].

Продовжуючи окреслену думку, О. А. Дубасенюк зазначає, що освітня інноватика розглядається з різних позицій як окрема галузь наукового знання й предмет методологічного дослідження. Також досліджуються моделі управління, цілі, мотивації, інноваційні процеси в сучасній середній і вищій школі; Отже, освітня інноватика передбачає поєднання соціологічних, дидактичних, психологічних, акмеологічних, економічних та інших завдань, оскільки досліджує зміст, структуру й функції освітньої інноватики, суперечності інноваційної діяльності та способи їх розв'язання [3, с. 14–47].

Зауважимо, що аналіз і вивчення визначальних підходів до вивчення граматичних явищ в початковій школі засвідчує, що саме функціонально-семантичний підхід є таким. Притаманними рисами зазначеного підходу є увага до мовного знака, до його семантики, до мовного явища загалом; визнання провідним напрямком аналіз фактів мови «від функції (значення) до форми»; прагнення досліджувати мову в конкретній практичній реалізації під час спілкування та на письмі [1].

Використання функціонально-семантичного підходу до вивчення частин мови відповідає визначальним напрямкам сучасної шкільної освіти, зокрема тенденції до посилення мовної спрямованості шкільного курсу, пов'язаної з вивченням мови як засобу спілкування. У сучасній мовній освіті отримала обґрунтування система принципів мовного розвитку, з-поміж яких пріоритетним

визнається комунікативний.

Вивчення будь-якого мовного матеріалу орієнтоване формування комунікативної компетенції молодшого школяра, його розвиток як мовної особистості. Комунікативна спрямованість навчання розкриває перед школярами мовну перспективу в навчанні, підвищує практичну цінність досліджуваних граматичних знань, зокрема з частин мови, поглиблює уявлення про мовну грамотність в цілому.

До того ж, важливим принципом сучасної мовної освіти є принцип наступності. Організація навчального процесу при вивченні морфології в початковій школі за окресленим принципом дозволяє:

1) побудувати систему вивчення частин мови з урахуванням вікових психолінгвістичних закономірностей розвитку учнів 1–4 класів;

2) забезпечити єдиний підхід до вивчення мовних граматичних явищ на суміжних етапах шкільного навчання в початковій школі з перспективою продовження навчання в середній та старшій школах;

3) підвищити ефективність засвоєння розділу «Морфологія» в початковій школі (у початкових класах цей термін не подається) і забезпечити умови для формування мовних компетентностей, зокрема частиномовної, для інтенсивного розвитку мовленнєвих здібностей учнів.

Важливим складником досягнення необхідного рівня готовності молодших школярів до вивчення морфології є реалізація системного підходу до вивчення граматичних понять, починаючи з 1 класу.

Початковий курс граматики передусім передбачає засвоєння морфологічної термінології, формування багатьох найважливіших граматичних понять. Як засвідчують дослідження, вивчення наукових понять саме в молодшому шкільному віці має високу ефективність, сприяє розвитку вищих психічних процесів, чим забезпечує готовність до переходу на стадію логічного теоретичного мислення, що властиво учням основної ланки школи.

Відтак вивчення наукових понять стає успішним і результативним лише за умови, якщо враховуються особливості та закономірності їх засвоєння, що, зі свого боку, зумовлено специфікою наукових понять, їх складністю. Необхідною умовою міцного, усвідомленого засвоєння граматичних понять стає вивчення понять у взаємозв'язку, у системі.

Під час засвоєння специфічних морфологічних ознак слів різних частин мови відбувається розширення змісту визначальних, системоутворювальних морфологічних понять, які на початковому етапі навчання засвоюються школярами в найзагальніших рисах. Ознайомлення з новими ознаками частин мови дозволяє учням початкових класів поступово доповнювати визначення виучуваної частини мови, розкривати істотні ознаки досліджуваних мовних явищ, поступово поглиблювати свої знання, удосконалюючи частиномовну компетентність, формуючи морфологічну нормативність.

Зрозуміло, так кожне нове морфологічне поняття в загальній граматичній системі дозволяє вивчати поняття не ізольовано, а у взаємозв'язку. Через порівняння, зіставлення їх за певними основними ознаками встановлюється

порядок ознак поняття, відшукуються логічні взаємозв'язки між новими й раніше засвоєними знаннями як компонентами єдиної системи. Так забезпечується послідовність і цілісність у сприйнятті та усвідомленні учнями початкової школи структури морфологічної системи української мови.

Зауважимо, що важливим показником сформованості наукового поняття є не тільки засвоєння його змісту, обсягу, істотних зв'язків з іншими поняттями системи, а й оволодіння умінням оперувати їм у розв'язанні різноманітних мовних завдань. Під час вивчення частин мови необхідно використовувати наочні посібники як орієнтир, опорні записи при виконанні мовних завдань, що значно полегшує оволодіння найважливішими мисленнєвими операціями (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, класифікація).

Для цього вчитель має навчити молодших школярів робити короткі, записи у вигляді схеми, алгоритму аналізу слова як частини мови, формуючи навички для майбутніх дій, зміст яких буде ускладнюватися. Оскільки засвоєння морфологічних ознак частин мови в початковій школі відбувається поступово, то й оволодіння прийомом морфологічного аналізу здійснюється не відразу, а поетапно, починаючи з 1–2 пунктів аналізу (у 2–3 класі), закінчуючи повної, усебічної характеристикою слова деяких частин мови в кінці 4-го класу.

Таке поетапне засвоєння послідовності дій морфологічного аналізу дозволяє уникнути попереднього механічного заучування порядку виконуваних операцій, що забезпечує усвідомленість і міцність виробленого досвіду й пов'язаних з ним умінь розпізнавати, порівнювати морфологічні ознаки слів різних частин мови, упізнавати слова різних лексико-граматичних класів на підставі семантико-граматичних особливостей слів.

Проблемам формування морфологічної компетентності, удосконаленню морфологічних норм присвячено низку публікацій (М. Вашуленко, Л. Варзацька, Н. Веніг, О. Петрук, І. Гудзик, В. Мельничайко, О. Хорошковська, Н. Лесняк та ін.), застосування функціонально-комунікативного підходу до вивчення української мови вивчали О. Лобанюк, С. Омельчук, О. Петрук, К. Пономарьова, використання мультимедійних технологій у початковій школі досліджували А. Ашерев, В. Биков, І. Булах, Р. Гуревич, О. Довгялло, К. Доулінг, М. Жалдак, Ю. Жук, Г. Кедрович, Ж. Меншикова та ін.), питання впровадження інтерактивних технологій на уроках української мови в початковій школі вивчали О. Бурім, С. Іванішена, І. Кратасюк, Г. Коберник, О. Комар, А. Лисенко, Н. Лесняк, О. Мельничайко, Н. Побірченко, С. Цінько). Цікавими для пропонованої роботи є методичні напрацювання О. Бурім, О. Мельничайко та Н. Лесняк, В. Садової, у яких опубліковано матеріали для інтерактивної роботи, проте завдання для вдосконалення морфологічної нормативності подано без певної системи.

Сучасним засобом формування граматичних умінь можуть слугувати завдання із застосуванням *мультимедіа* (візуальне проєктування на дошці), які допомагають надати будь-якому мовному завданню або вправі комунікативної спрямованості, до того ж об'єднати мовну, мовленнєву, соціокультурну та діяльнісну змістові лінії [4].

Мультимедійні засоби навчання, що використовуються на уроках української мови з вивчення частин мови сприяють збільшенню мотивації до навчання; активізації навчальної діяльності учнів як змога обирати послідовність вивчення морфологічного матеріалу, визначення особливості допомоги тощо); індивідуалізації процесу навчання, використання основних і допоміжних навчальних впливів, розширенню меж самостійної діяльності школярів; урізноманітненню форм подання інформації, навчальних завдань; створенню освітнього середовища, що залучає учня в уявний світ морфології; використання ігрових прийомів; забезпечення зворотного зв'язку, змога рефлексії.

Вироблення граматичних умінь та навичок учнів початкових класів оптимізується вправами мультимедійного супроводу. Методика проведення мовних мультимедійних вправ дозволяє використовувати їх на будь-якому етапі уроку.

Ефективними вправами для формування частиномовної компетентності можна назвати такі:

1. *Гра «Мікрофон»* (для повторення вивченого про іменник та прикметник, для розвитку зв'язного мовлення).

Учитель передає уявний мікрофон учню із запитанням: *Які частини мови вивчалися в попередніх класах і в цьому навчальному році? А далі «мікрофон» передається у вільному порядку чи почергово, школярі з'ясовують ознаки іменника, прикметника, їх роль у мовленні. Ситуація спілкування:*

– Уяви, що в школі працюють представники місцевого каналу телебачення, проводять зйомки проб на участь у лінгвістичному конкурсі учнів 3-х класів шкіл міста. Потрібно швидко й правильно відповісти на питання ведучого (відповідає один з учнів класу).

Орієнтовні запитання й відповіді дублюються на мультимедійній дошці після того, як учень дав чітку відповідь на запитання. Адресат – учні класу, працівники телебачення. Адресант – сам учень. Тема – частини мови, які раніше вивчалися. Мета – з'ясувати, які частини мови знають учні, виявити знання про особливості кожної з вивчених частин мови.

У процесі вивчення граматичного поняття потрібно звертати увагу на функціональне навантаження кожної частини мови, для чого використовуються дидактичні вірші, матеріали з цікавої лінгвістики тощо. Теоретичний матеріал, який супроводжується яскравим зображенням, слугує матеріальною опорою для побудови власних висловлювань мовознавчої тематики [4].

2. *Індивідуальна, парна або колективна форми роботи із мультимедійним зображеннями на дошці.*

– Як правильно вимовити й записати словами пропонувані сполучення іменника з числівниками? Про що тобі нагадують ці словосполучення? 7 год. 15 хв. (9 год. 45 хв.). Що ти в цей час робиш? Як можна ще сказати про те, коли ти прокидаєшся? Вибери ті числівники, які допоможуть тобі розповісти про свій розпорядок першої половини дня. Склади речення.

1). *Індивідуальна робота.* Учні отримують картки з числівниками, записаними цифрами, записують цифри словами, письмово складають речення,

а потім усно складають твір-розповідь.

2). Робота в парах. За аналогією учні складають запитання про розпорядок другої половини дня (5-6 запитань), ставлять їх сусіду по парті. Або ж пропонується обмін письмовим варіантом запитань, на які треба дати письмову відповідь, використавши різні способи називання числівників. Цей варіант завдання можна провести в ігровій формі, використавши технологію «Інтерв'ю». Початок запитань зображено на інтерактивній дошці, що служить опорою для складання його продовження.

3. *Розвиток усного монологічного мовлення (складання тексту з використанням вивчених частин мови).* До опису мовленнєвої ситуації додається опорний мультимедійний матеріал (словосполучення, ключові слова, завдання – інструкції, стимульовальні репліки). Усне складання розповіді в групах на тему «Золота осінь». На мультимедійній дошці зображено опорні слова для декількох груп:

I група: багрянец, осінь-чарівниця, золото, берези, плаче, холодний, барви, щедро, жовто-гарячий, дощ;

II група: торкнулася, вітер, зриває, клен, кружляє, землю, шаром, листя, гілками, чудова, зимувати, ковдра.

III група: вона, стали, між, м'яким, запашна, оселяться, туман, покривалом, сонце, застилають, куриться, птахи, осінь, гарна, багата, прощальні.

Потім капітани команд зачитують утворений текст. Водночас на мультимедійній дошці з'являються ілюстрації на пропоновану тему, що дає змогу учням не тільки словесно, а й візуально осягнути й сприйняти тему [4].

4. «Сенкан». Учитель пропонує ситуацію: – *Уяви, що ти поет, який складає сенкани, мешкаєш у країні Частин Мови. Тобі доручили скласти особливий вірш на честь Числівника, але це треба зробити так, щоб не образити інші частини мови.*

Пам'ятка висвітлюється на мультимедійній дошці:

Сенкан – це неримований вірш, що складається з п'яти рядків, мета якого висловлення вражень чи опис притаманних ознак якогось предмета, явища, особи.

1-й рядок – одне слово (іменник), у якому зосереджена суть теми (Числівник).

2-й рядок – опис теми, який складається з двох слів – прикметників ...

3-й рядок – визначає дію, пов'язану з темою (три дієслова) ...

4-й рядок – речення, що складається з чотирьох слів, яке виражає ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного.

5-й рядок – одне слово або словосполучення, сутність теми, висновок [4].

Зрозуміло, мультимедійні комунікативні завдання у 4 класі доповнюють методичну систему вправ чинних підручників, сприяють реалізації особистісно орієнтованого підходу. Перспективним є подальше дослідження ролі мультимедійних комунікативних завдань у процесі формування морфологічної компетентності.

На різних етапах уроку з вивчення частин мови в третьому класі можна використати різні ігри, зокрема творчі. Під час такої ігрової діяльності учні

початкових класів шукають творчі шляхи виконання завдань, допомагають один одному, учаться правильно оцінювати свої ігрові дії, зіставляти з ігровими діями інших учнів. Молодші школярі вчаться моделювати, аналізувати та оцінювати дії партнерів по грі, водночас засвоюють граматичний матеріал.

Універсальними для вивчення морфологічного матеріалу є такі ігри, як «Ланцюжок», «Так чи ні», «Крокуй – говори», «Яке слово задумано?», «Знайди», «Засели будиночки – роди», «Словесний аукціон», «Хто зайвий?», «Що зайве?», «Засели будиночки» та інші.

«Ланцюжок»

Зміст цієї гри полягає в тому, що наступний гравець має сказати назву предмета, що починається тою ж буквою, якою закінчується назва предмета, наприклад, назву частини мови, запропонованого попереднім гравцем. Так гравці повинні виконувати почергово дії згідно з певним правилом. Ця гра може використовуватися на будь-якому етапі уроку, передусім для актуалізації знань, для закріплення знань та етапі мотивації.

«Так чи ні»

Учні плещуть у долоні, якщо учитель говорить правильно (наприклад, називає частини мови), якщо ні – мовчать. Роль учителя можуть виконувати учні.

«Крокуй – говори»

Доцільно проводити на уроках вивчення граматичного матеріалу, де багато таких понять, які можна було б перерахувати.

«Хто зайвий?», «Що зайве?»

На картках або на дошці треба записати назви предметів, явищ, дій відповідно до виучуваних частин мови із малюнками тощо. Потрібно закреслити (вибрати) зайве.

«Яке слово задумано?»

У таблицю з кишеньками діти вставляють пропущені букви й відгадують задумане слово, яке належить до певної частини мови.

«Знайди»

У тексті учням пропонується відшукати різні частини мови.

«Засели будиночки – роди» (завдання змінюю)

Для цієї гри виготовляються 3 будиночки з прорізами: чоловічий рід, жіночий рід і середній рід. Клас поділяється на 3 команди. Кожна команда отримує свій будиночок – рід. На столі у вчителя картки із надрукованими словами. Будиночки прикріплено до дошки. Учні почергово підходять до столу, вибирають картку зі словом і заселяють у будиночок. Перемагає та команда, яка швидше заселив свій будиночок (можна використовувати й для індивідуального навчання).

Особливості методики вивчення частин мови та формування морфологічної нормативності в початковій школі зумовлюються завданнями її вивчення. Морфологічні вправи закріплюють знання, отримані дітьми на уроці з вивчення частин мови, і є підґрунтям для формування не лише граматичних, а й орфографічних та пунктуаційних умінь і навичок. Для досягнення цієї мети в початковій школі використовують морфологічний аналіз частин мови; повний

або частковий морфологічний розбір слів; розрізнення частин мови в реченні або тексті; словотворення частин мови; утворення слова в заданій формі; добір слів тої чи тої частини мови, передбаченої програмою; групування слів за частиною мови; «упізнання» частини мови з-поміж інших; побудова словосполучення або речення з запропонованою частиною мови; спостереження за функціонуванням частин мови в реченнях та різних текстах; спостереження за взаємозв'язками між частинами мови в реченні; заповнення таблиць за вказаними ознаками.

У процесі вивчення морфології учні початкової школи вчать розуміти: 1) що позначає слово; 2) на які питання відповідає; 3) як змінюється, які має постійні категорії; 4) яким членом речення є; 5) які має закінчення; як утворюється.

Отже, для формування морфологічної нормативності важливим у вивченні частин мови в початкових класах є добір нестандартних завдань, вправ, мовних ігор, інших видів дидактичних ігор. Правильно дібрана система творчих завдань сприяє кращому розумінню нового граматичного матеріалу, його закріплення, удосконалює навички щодо морфологічної нормативності української мови.

Список літератури

1. Вашуленко М. С. Комунікативний підхід до засвоєння мови у 2 класі. Початкова школа. 1991. № 8. С. 46–48.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2012. 447 с.
3. Дубовик С., Євтушенко Я. Організаційно-методичний супровід роботи вчителя з опрацювання розділу «частини мови» в початковій школі, Молодий вчений: № 4 (116) (2023). С. 82–87.
4. Шпортун Н. М. Формування граматичних понять української мови у початкових класах засобами дидактичних ігор [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dorobok.edu.vn.ua/article/view/1565>.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ЕФЕКТИВНИХ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІНОЇ КУЛЬТУРИ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Мартін Аліна Миколаївна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира Винниченка

Заклад дошкільної освіти забезпечує становлення особистості дитини, її інтелектуальний, соціальний і фізичний розвиток. Умовою ефективності освітнього процесу є результативність пізнавальної діяльності, від якої залежить цілеспрямованість розумової активності, розвиток інтелектуальної рефлексії та творчих здібностей дітей. Однією з ефективних технологій, що сприяють модернізації освітньої системи, є проєктування.

Процес модернізації змісту дошкільної освіти спрямовується на розвиток дошкільника як активного, свідомого і компетентного суб'єкта життєдіяльності, виховання уміння жити у злагоді з довкіллям і згоді з собою, формування фізичної та психологічної готовності до навчання у школі. Тому проєктна діяльність дітей у закладі дошкільної освіти – вимога часу, спрямована на забезпечення сучасного освітнього процесу та його результатів до вимог суспільства.

Відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти, МСКО (International Standard Classification of Education, ISCED), нульовий рівень освіти (level 0 – Early childhood education) – «освіта дітей раннього віку» охоплює два стратегічно важливих для усього подальшого життя людини періоди: ранній вік (від народження до трьох років) і дошкільний вік (від трьох до шести/семи років), у якому особливе місце посідає передошкільний період, що збігається зі старшим дошкільним віком. Виходячи з вищевикладеного, окреслено нові орієнтири і цінності дошкільної освіти: цінності гуманізму, людяності, толерантності, соціальної відповідальності; особистісний, діяльнісний та компетентнісний підходи; дитиноцентрична модель освітнього простору.

Для результативності в роботі мають бути правильно розставлені акценти, тому визначимо аксіологічні домінанти дошкільної освіти як передумови повноцінного подальшого розвитку людини на всіх етапах її життя: визнання самоцінності раннього і дошкільного дитинства; щасливе проживання дошкільного дитинства; фізичне, психічне та соціальне здоров'я дитини; повага до дитини та особливостей її розвитку [1].

Проєктна діяльність – один із найперспективніших складників освітнього процесу, тому що створює умови творчого саморозвитку та самореалізації дошкільника, формує всі необхідні життєві компетенції: полікультурні, мовленнєві, інформаційні, політичні та соціальні. Самостійне здобування знань,

систематизація їх, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему і приймати рішення відбувається саме через метод проєкту [2].

Характерною рисою сучасної екологічної освіти є її спрямованість на гармонізацію взаємодії суспільства і природи, розв'язання екологічних проблем та сталий розвиток суспільства й природи. Цілі, завдання екологічної освіти визначаються з урахуванням напряму національної екологічної політики.

Екологічна освіта поєднує такі компоненти, як екологічні знання, екологічне мислення, екологічний світогляд, екологічна етика та екологічна культура. Стратегічним завданням екологічної освіти є розроблення наукових положень освіти, поетапне її реформування з урахуванням позитивних національних і світових традицій взаємовідносин з природою, з урахуванням положень Стратегії освіти в інтересах сталого розвитку; виховання поколінь з високим рівнем екологічної культури.

Екологічне виховання дошкільників – це система навчальних і виховних процесів, які забезпечують сприйняття взаємовідносин з живою природою, дають можливість гармонійно існувати в природному середовищі без шкоди для себе та для нього, формувати у дітей гармонійні відносини з довкіллям. Основне завдання дошкільної екологічної освіти – сформувати в дитини перші уявлення про довкілля, почуття поваги й відповідальності за все живе, що її оточує. Перевагу при цьому надають емоційно-естетичному сприйняттю природи, розвитку естетичних, інтелектуальних, гуманістичних почуттів та етичних норм ставлення до природи.

Одним з основних методів екологічного виховання дітей дошкільного віку є проєктний метод навчання. Проєктна діяльність активно сприяє екологічній освіті, формує відповідну екологічну культуру дошкільників, готує їх до реалій життя, раціонального і творчого використання природних і людських ресурсів.

Шляхом інноваційних підходів до змісту і форм методичної роботи, зокрема через впровадження проєктного методу в роботі закладу дошкільної освіти реалізуються актуальні задачі зростання професійної майстерності педагогів.

Використання проєктної діяльності у закладі дошкільної освіти є ефективним тоді, коли в освітньому процесі поставлено певне дослідницьке, творче завдання, для розв'язування якого потрібні інтегровані знання з різних галузей. Важливо, що вміння користуватися методом проєктів – показник високої кваліфікації вихователя його прогресивної методики навчання і розвитку дітей. Освітній простір, у якому вихователь ефективно застосовує проблемне навчання, є таким, що навчає дитину навчатися. Така діяльність стимулює розвиток дитини [3].

Основними завданнями екологічних проєктів є: навчити дітей самостійно набувати необхідні знання, вміло застосовувати їх на практиці для розв'язання екологічних проблем; критично мислити, уміння бачити труднощі у вирішенні екологічної проблеми, бачити шляхи її подолання; самостійно працювати над розвитком власного інтелекту, над підвищенням рівня свого екологічного виховання; при вирішенні конкретної екологічної проблеми, бачити глобальність екологічної тематики в цілому.

Метод проєктів можна представити як спосіб організації педагогічного процесу, заснований на взаємодії педагога і вихованця, спосіб взаємодії з навколишнім середовищем, поетапна практична діяльність по досягненню поставленої мети.

Застосування методу проєктів у закладі дошкільної освіти має на меті стимулювання інтересу дітей до певних проблем і розв'язання їх через діяльність, а також практичне застосування набутих знань та розширення можливостей дітей у самореалізації.

Упровадження проєктної діяльності в освітній процес закладу дошкільної освіти є перспективним напрямом роботи, адже сприяє вихованню самостійної творчої особистості, здатної приймати рішення, ставити цілі, планувати свою діяльність і прогнозувати її результати.

Таким чином, проєктування може стати засобом соціального й інтелектуально-творчого саморозвитку всіх суб'єктів дошкільної освіти (дітей, вихователів, батьків), а в більш вузькому розумінні – засобом розвитку проєктних здібностей.

Список літератури

1. Воронов В. А., Гавриш Н. В., Канішевська Л. В., Піроженко Т. О., Рейпольська О. Д., Сисоєва С. О. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку (проєкт) (2020). НАПН України. Київ. <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/1763/>

2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проєкту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богінич, В. М. Вертугіна [та ін.] ; наук. ред. Г. В. Беленька; Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка. К.: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.

3. Формування базових якостей особистості дітей старшого дошкільного віку в ДНЗ: монографія / за ред. О. Рейпольської. Харків: Мадрид, 2015. 330 с.

GRUNDLAGEN DER ERSTELLUNG DES „MATHEMATISCHEN FACHWÖRBERBUCHS DEUTSCH-UKRAINISCH“

Kiyko Svitlana

Prof. Dr. phil., Institut für Sprache und Kommunikation,
Technische Universität Berlin

Die rasante informationstechnische Entwicklung der Gesellschaft sowie die Stärkung der wirtschaftlichen und wissenschaftlichen Beziehungen zwischen der Ukraine und Deutschland machen die Erstellung von Übersetzungswörterbüchern in verschiedenen Bereichen der Wissenschaft und Technik erforderlich. Die Entstehung neuer mathematischer Disziplinen sowohl innerhalb der Mathematik als auch an ihrer Peripherie aufgrund des Eindringens mathematischer Konzepte und Methoden in verschiedene Bereiche der Wissenschaft, Wirtschaft und Kultur hat einen beispiellosen Zuwachs der mathematischen Terminologie im Deutschen verursacht. Die Erforschung der Fachterminologie, der Prozesse der wissenschaftlichen Nominierung im Bereich der Mathematik und der Wiedergabe wissenschaftlicher und technischer Errungenschaften mit eigenen Wortbildungsressourcen werden zweifellos zur Entwicklung und Aufrechterhaltung moderner High-Tech-Produktionsprozesse beitragen.

Das „Mathematische Fachörterbuch Deutsch-Ukrainisch“ soll das System von Fachausdrücken und Fachwendungen der deutschen Fachsprache der Mathematik darstellen, die Sprachkompetenz von Fachleuten beeinflussen und wissenschaftliche und technische Informationsquellen zugänglich machen, das gegenseitige Verständnis zwischen deutschen und ukrainischen Muttersprachlern und das vertiefte Studium der deutschen Sprache fördern. Das Fachwörterbuch richtet sich in erster Linie an Fachleute auf diesem Gebiet, an Übersetzer von Fachliteratur, an Lehrkräfte und Studenten der mathematischen und technischen Fakultäten von Universitäten. Im Allgemeinen soll das Fachwörterbuch dem Benutzer bei der Arbeit mit wissenschaftlicher und technischer Literatur im Bereich der Mathematik helfen.

Der wichtigste Faktor bei der Erstellung des deutsch-ukrainischen mathematischen Übersetzungswörterbuchs war die Lösung einer Reihe von Fragen, nämlich des Registers und der Kategorien von Registerwörtern und -begriffen, der optimalen Anzahl von Lemmata sowie der Struktur und des Inhalts eines Wörterbucheintrags. An das lexikalische Material eines Wörterbuchs für Übersetzungsterminologie werden eine Reihe von Anforderungen gestellt:

- (1) das Wörterbuch sollte einen angemessenen Umfang des Fachwortschatzes eines bestimmten Fachgebiets abdecken;
- (2) das Wörterbuch sollte alle notwendigen Informationen über Terminologie enthalten;
- (3) das Wörterbuch sollte keine unnötigen Informationen enthalten, die es umfangreicher machen und die Suche nach einem Wort erschweren.

Die Erstellung des „Mathematischen Fachwörterbuchs Deutsch-Ukrainisch“ begann mit der Auswahl von Begriffen aus verschiedenen Quellen (Monographien, Lehrbüchern, Handbüchern, Nachschlagewerken, wissenschaftlichen Artikeln, Industrieenzyklopädien, aus Sekundärdokumenten, z.B. Zusammenfassungen, Annotationen etc.). Zunächst wurden etwa 300 grundlegende deutsche mathematische Begriffe ausgewählt, die in direktem Zusammenhang mit dem Fachgebiet der Mathematik stehen und die Grundbegriffe der Funktionalanalysis, der algebraischen Geometrie und Topologie, der mathematischen Logik und Algorithmentheorie, der Theorie der Zufallsprozesse und der mathematischen Statistik, der Computermathematik und Programmierung, der Spieltheorie und der Informationstheorie bezeichnen.

Auf der Basis von mathematischen Grundbegriffen wurde mit dem Programm *BootCat* ein Textkorpus mit einem Umfang von ca. 15 Millionen Wortformen nach der Methodik von Sharoff (Sharoff 2006: 63-98) erstellt. Diese Methodik beinhaltet die Suche nach Texten auf der Basis von vier zufällig kombinierten Grundbegriffen, die die Organisation einer Stichprobe von thematisch verwandten Texten aus dem Internet (wissenschaftliche Artikel, Zeitungsberichte, Anleitungen etc.) gewährleistet. Die Anzahl der Abfragen sollte nach Sharoff (2006: 539-542) mindestens 1000 betragen, was eine vollständige Stichprobe von Fachtexten in einem bestimmten Bereich ergibt.

Einige Schwierigkeiten bei der Auswahl der terminologischen Einheiten ergaben sich in dem Teil der Terminologie, der an der Peripherie der mathematischen Wissenschaft liegt. Dabei handelt es sich um traditionelle Bereiche der Mathematik wie mathematische Physik, theoretische Mechanik, Astronomie, Kartographie, Geodäsie, Navigation usw. sowie um die neuesten Bereiche der Informatik, der mathematischen Linguistik, der mathematischen Ökonomie, der mathematischen Biologie usw. Die Grenzen zwischen der Terminologien jeder dieser Wissenschaften und der Mathematik sind fließend. So sind beispielsweise *Wellengleichung*, *Wärmeleitungsgleichung*, *Potentialenergie*, *Bewegungsgröße* nicht nur Begriffe der Physik und Mechanik, sondern auch der Mathematik. Es lassen sich eine Reihe von Überschneidungspunkten der mathematischen Terminologie mit der Terminologie der Wirtschaftswissenschaften feststellen, wie z.B.: *Prozent*, *Prozentsatz*, *Differenzierung*, *Index*, *Koeffizient*, etc. Die Frage, welche Begriffe der "benachbarten" Wissenschaften bereits in der Mathematik eingebürgert sind und welche nicht, ist schwer eindeutig zu beantworten, so dass sich die Auswahl an dem Prinzip der größtmöglichen Benutzerfreundlichkeit für ein breites Spektrum von Lesern unterschiedlicher Profile und Ausbildungsniveaus bei der Lektüre wissenschaftlicher Literatur in deutscher Sprache, die mathematische Terminologie verwendet, orientieren sollte.

Die Texte wurden mit dem Paradigmen- und Syntheseprogramm *Morphy* bearbeitet, das auf dem am Institut für Sprachverarbeitung der Universität Stuttgart entwickelten grammatischen Lexikon-Grammatik-System basiert (Lezius 2000: 619-623) und über ein Register von etwa 50.600 Lexemen verfügt. Dieses Programm ordnet jedem Wort in einem Satz automatisch alle möglichen grammatischen Kategorien zu und ermittelt nach einer syntaktischen Analyse eindeutige grammatische Kategorien von Wörtern für einen bestimmten Satz. Für jede der Wortformen in der Liste werden

die entsprechenden grammatischen Codes vergeben, d.h. die Bezeichnung von wortvariablen zeitlichen und sprachlichen Mustern von Wörtern.

Die von *Morphy* erhaltene Liste der Wortformen stellt einen Ausgangstext mit morphologischer Markierung seiner Einheiten dar. Aus dieser Liste wurden Duplikate, umgangssprachlich markierte Wörter, Archaismen, Historizismen und Eigennamen entfernt. Nach der Auswahl der Begriffe wurde ein Glossar der Terminologie (einfache und komplexe Begriffe, Begriffskombinationen und Abkürzungen) erstellt. Die daraus resultierende Liste enthielt etwa 22.000 Begriffe.

Nach der Erstellung der vorläufigen Begriffsliste wurde deren Vollständigkeit anhand von Lehrbüchern, Handbüchern und Nachschlagewerken überprüft. Lehr- und Handbücher zu mathematischen und mathematiknahen Fachgebieten sind für die Systematisierung und Vereinheitlichung der deutschen mathematischen Terminologie wichtig (Bosch 2023; Glaeser 2022; Gründemann 2022; Göllmann 2023; Höllig, Hörner 2023; Lehmann 2023; Merkl 2023; Müller 2023; Peren 2023; Plaumann 2023; Scherfner, Volland 2023). Zunächst wurden die Indizes überprüft, um die fehlenden Begriffe in die Hauptliste aufzunehmen. Die auf diese Weise vervollständigte Liste enthält insgesamt etwa 30.000 Begriffe.

Nachdem die endgültige Liste der Begriffe vorliegt, wird die Struktur des Wörterbucheintrags entwickelt. Die Hauptaufgabe in dieser Phase der Erstellung eines Fachwörterbuchs besteht darin, äquivalente Wörter in der Zielsprache bereitzustellen, die die Semantik des eingetragenen Wortes so genau wie möglich wiedergeben können; es soll sichergestellt werden, dass dieselben Kategorien von Konzepten und Begriffen für ihre Bezeichnung identisch definiert werden.

Der Korpus des Fachwörterbuchs besteht also aus Segmenten, von denen jedes eine bestimmte Registereinheit und einen entsprechenden Wörterbucheintrag enthält. Eine Registereinheit ist ein lexikalisches Element, das fett markiert ist. Unmittelbar nach dem registrierten Wort wird eine grammatikalische Bemerkung in Kursivschrift angeführt: eine Angabe des Geschlechts des Substantivs und seiner Zahlform (falls erforderlich). Jede Registereinheit hat eine ukrainische Entsprechung. Das Wörterbuch ist nach dem nestalphabetischen Prinzip aufgebaut, was zweifellos den Vorteil hat, dass es das System der Wortbildung widerspiegelt. In nestalphabetischen Wörterbüchern werden nicht-abgeleitete Wörter in Wortarten und innerhalb jeder Wortart in lexikalische und semantische Gruppen unterteilt. Die Semantik der Ableitungen erschließt sich einerseits aus der Bedeutung der motivierenden Wörter vor dem Hintergrund verwandter Bildungen und andererseits vor dem Hintergrund aller Wörter eines bestimmten Wortbildungstyps. Die Zusammenfassung von sinnverwandten Wörtern zu Wortbildungsnestern rückt die einer bestimmten Wortgruppe gemeinsame semantische und grammatische Basis in den Vordergrund und weist gleichzeitig auf verschiedene Modifikationen des gemeinsamen Bedeutungselements in einzelnen Ableitungen hin. Dies ermöglicht es, auf der Grundlage der Wortbildungsbedeutung Standarddefinitionen für ähnliche Ableitungen zu entwickeln. Der alphabetische Index ist in der Mitte angeordnet und zur Optimierung der Wortsuche fett gedruckt.

In der letzten Phase der Erstellung des „Mathematischen Fachwörterbuchs Deutsch-Ukrainisch“ wurde das Ergebnis verfeinert, redigiert und auf die Einhaltung der gesetzten Ziele überprüft.

Das Wörterbuch, das wir für diese Aufgabe erstellt haben, umfasst etwa 20.000 Lemmata im Bereich der Mathematik. Die deutschen Stichwörter sind in alphabetischer Reihenfolge angeordnet. Der Buchstabe β wird mit *ss* gleichgesetzt, die Buchstaben *ä, ö, ü* mit den entsprechenden Vokalen ohne Umlaut. Das Wort mit einem Kleinbuchstaben wird vor dem Wort mit einem Großbuchstaben angegeben. Fachwendungen mit demselben gemeinsamen Bestandteil werden zu Gruppen (Nestern) zusammengefasst, wenn sie im Alphabet nebeneinander stehen. Der erste Bestandteil der Fachwendung wird vollständig angegeben und in den folgenden Wörtern durch eine Tilde (~) ersetzt, zum Beispiel:

Addition *f* додавання; складання; **abgekürzte** ~ скорочене додавання; **algebraische** ~ алгебраїчне додавання; **binäre** ~ двійкове додавання; **dezimale** ~ десяткове додавання; **doppelte** ~ додавання чисел подвійної довжини; **elementweise** ~ поелементне додавання; **geometrische** ~ геометричне [векторне] додавання; **gliedweise** ~ почленне додавання; **komplementäre** ~ додавання в додатковому коді; **korrespondierende** ~ похідна пропорція, отримана додаванням членів; **logische** ~ логічне додавання; ~ **modulo** додавання за модулем; **natürliche** ~ природне додавання; **vektorielle** ~ векторне додавання; ~ **von Summen** додавання сум; **zyklische** ~ циклічне додавання

Substantive sind mit entsprechendem Geschlecht aufgeführt (*m, f, n*), z. B.:

Korrelation *f* кореляція

Korrelationsabhängigkeit *f* кореляційна залежність

Substantive, die nur Pluralform haben, sind mit *pl* gekennzeichnet, z.B.:

Analogdaten *pl* аналогові дані

Effektorkoordinaten *pl* ефекторні координати

Wörter, die in einem Fachausdruck im Plural verwendet werden, werden durch das Geschlecht gekennzeichnet:

rückwärtige Differenzen *fpl* низхідна різниця

Betriebsüberwachungsgeräte *npl* контрольно-вимірювальні прилади

Das deutsche Titelwort wird mit der häufigsten ukrainischen Übersetzung angegeben. Ähnliche ukrainische Entsprechungen des deutschen Wortes sind durch ein Komma getrennt, zum Beispiel:

absorbieren поглинати, абсорбувати, всмоктувати

Additionssystem n адитивна система обчислення, система обчислення на принципі додавання

Ein Semikolon trennt weiter entfernte Übersetzungen, z.B.:

Antwort f відповідь; реакція; підтвердження

Projektierung f проектування; конструювання

Außerdem trennt ein Semikolon Bedeutungsgruppen in einem Fachausdruck:

Achse f вісь; \sim **der Affinität** вісь афінного перетворення; \sim **eines Baumes** вісь дерева; **falsche** \sim фіктивна вісь; **feste** \sim нерухома вісь; **freie** \sim вільна вісь; **große** \sim велика вісь (*елінса*); **imaginäre** \sim уявна вісь; \sim **des Imaginären** уявна вісь; **instantane** \sim миттєва вісь; \sim **eines Kegelschnitt(e)s** вісь кінцевого перерізу; **kleine** \sim мала вісь (*елінса*); **momentane** \sim миттєва вісь; **Mongesche** \sim вісь Монжа; **optische** \sim оптична вісь; **polare** \sim полярна вісь; **reelle** \sim реальна вісь; **senkrechte** \sim вертикальна (перпендикулярна) вісь; \sim **einer Spiegelung** вісь симетрії; **ungekuppelte** \sim вільна вісь; **waagerechte** \sim горизонтальна вісь; **wirkliche** \sim дійсна вісь

Das Fachwörterbuch liefert keine direkten Hinweise auf die Besonderheiten der Verwendung mathematischer Terminologie. Diese Merkmale erhält der Leser aus dem Text, den er mit Hilfe des Wörterbuchs übersetzt. Das Wörterbuch dient also dazu, die Fachwortverbindungen im deutschen Text zu identifizieren und ihre ukrainischen Entsprechungen zu ermitteln.

Das „Mathematische Fachwörterbuch Deutsch-Ukrainisch“ richtet sich an ein breites Spektrum von Lesern deutschsprachiger wissenschaftlicher und technischer Literatur, vor allem aber an Studierende und Doktoranden an Hochschulen. Die didaktische Ausrichtung des Wörterbuchs besteht darin, dass vorrangig Begriffe aufgenommen wurden, die nicht nur den begrifflichen und terminologischen Apparat erweitern, sondern auch die Beeinträchtigung der Muttersprache bei der aktiven Verwendung deutscher Begriffe verhindern. Aus didaktischen Gründen enthält das Fachwörterbuch auch internationalisierte mathematische Begriffe. Damit verfügt der Benutzer des Wörterbuchs über ein bestimmtes sprachliches Modell der deutschen Fachsprache der Mathematik in ihrer äquivalenten Wiedergabe im Ukrainischen. Das Vorhandensein eines solchen Ausgangsmodells wird es dem Benutzer ermöglichen, wissenschaftliche Texte adäquat wahrzunehmen und somit seinen wissenschaftlichen und begrifflichen Apparat in Zukunft erfolgreich zu erweitern.

References:

1. Bosch S. (2023): *Algebra*. Berlin / Heidelberg: Springer.
2. Glaeser G. (2022): *Geometrie und ihre Anwendungen in Kunst, Natur und Technik*. Berlin / Heidelberg: Springer.

3. Gründemann H. (2022): *Geometrische Strukturen der Kontinuumsphysik. Raum-Zeit-Exkursionen von der Euklidischen zur Riemannschen Geometrie*. Berlin / Heidelberg: Springer.
4. Göllmann L. (2023): *Lineare Algebra im algebraischen Kontext*. Berlin / Heidelberg: Springer.
5. Höllig K., Hörner J. (2023): *Aufgaben und Lösungen zur Höheren Mathematik I*. Berlin / Heidelberg: Springer.
6. Lehmann R. (2023): *Geodätische und statistische Berechnungen*. Ein Lehr- und Übungsbuch. Berlin / Heidelberg: Springer.
7. Lezius W. (2000): Morphy – German Morphology, Part-of-Speech Tagging and Applications. In: Heid, Ulrich / Evert, Stefan / Lehmann, Egbert / Rohrer, Christian (eds.): *Proceedings of the 9th EURALEX International Congress*. Stuttgart: Universitätsverlag, 2000. Pp. 619-623.
8. Merkl F. (2023): *Analysis einer Veränderlichen prägnant erklärt. Mit logischen Grundlagen und Querverbindungen*. Berlin / Heidelberg: Springer.
9. Müller M. (2023): *Lehren und Lernen mit digitalen Mathematikwerkzeugen. Berücksichtigung von institutionellen, individuellen und sprachlich-kulturellen Bezügen der instrumentalen Genese*. Berlin / Heidelberg: Springer.
10. Peren F. W. (2023): *Formelsammlung Finanzmathematik. Wissen kompakt für Studierende und Praktiker*. Berlin / Heidelberg: Springer.
11. Plaumann D. (2023): *Algebra. Gruppen – Ringe – Körper – Zahlen*. Berlin / Heidelberg: Springer.
12. Scherfner M., Volland T. (2023): *Mathematik für das Bachelorstudium III. Funktionentheorie, Mannigfaltigkeiten und Funktionalanalysis*. Berlin / Heidelberg: Springer.
13. Sharoff S. (2006): A Uniform Interface to Large-Scale Linguistic Resources. *Proceedings of the 5th International Conference on Language Resources and Evaluation*. Genoa: ELRA. Pp. 539-542. [Интернет-ресурс]. Режим доступа: <http://corpus.leeds.ac.uk/serge/publications/lrec2006-cqp.pdf>
14. Sharoff S. (2006): Creating General-Purpose Corpora Using Automated Search Engine Queries. *WaCky! Working papers on the Web as Corpus*. Hrsg. von Baroni M., Bernardini S. Gedit: Bologna. Pp. 63-98. [Интернет-ресурс]. Режим доступа: <http://wackybook.sslmit.unibo.it/pdfs/sharoff.pdf>

ПРОБЛЕМА СТАНОВЛЕННЯ ІНТРЕМЕДІАЛЬНИХ СТУДІЙ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Писаченко Дмитро Леонідович

Аспірант кафедри англійської філології та лінгводидактики
Запорізького національного університету

У другій половині XIX століття стає особливо помітним розвиток порівняльного літературознавства. Напрями досліджень почали дедалі урізноманітнюватися, і постало питання про становлення порівняльного літературознавства як самостійної науки.

Франція відіграла важливу роль у розвитку цієї галузі. Традиції досліджень сягають кінця XVIII століття. Особливу увагу вчених привернули романо-німецькі літературні зв'язки, такі як поширення творів Данте та Шекспіра в Німеччині. Також досліджувалися літературні взаємини між Англією, Німеччиною, Італією та Францією.

В центр уваги потрапили проблеми спадкоємності, зокрема творчість Гете, Байрона та Міцкевича вивчалася саме у цьому контексті. Георг Брандес опублікував перше узагальнююче дослідження «Головні течії в європейській літературі XIX століття» [1]. У книзі він описав різні літературні напрями, такі як французький предромантизм, німецький романтизм (протиставляючи його датським романтикам), англійський натуралізм, романтичну французьку школу та «Молоду Німеччину». Крім того, в книзі були висвітлені деякі політичні події епохи.

Виникнення нових мистецтв пов'язане з впливом специфічних знакових систем – медіа, які одночасно транслюють інформацію та маніпулюють свідомістю реципієнтів. Цей вплив спричинив формування нового художнього простору, який характеризується яскравою міжмистецькою взаємодією, відомою як інтермедіальність. Поняття “інтермедіальність” було вперше введено романтиком С. Колліджем ще в 1812 році. У 1983 році німецький вчений О. Ханзен-Льове, відштовхуючись від культурологічної проблеми, вирішив цей термін від терміну «інтертекстуальний пласт» [2]. Термін “інтермедіальність” досі залишається неоднозначним. Вчені визначають його як взаємозв'язок, взаємодію та синтез мистецтв або перекодування одного виду мистецтва засобами іншого. Об'єднавши концепції кількох дослідників (А. А. Ханзен-Льове, І. Раєвські), можна виділити три види інтермедіальності:

1. Конвенційна інтермедіальність – це медіальне різноманіття форм художнього твору, таке як музичність живопису чи пластичність музики. До цього типу відносяться нетрадиційні форми, які не відповідають ідеї єдиного інтегрального медіуму, або мають особливий тип внутрішньотекстових взаємозв'язків у художньому творі, що базується на взаємодії художніх кодів різних видів мистецтв. Ірина Раєвська, провідний німецький дослідник, називала ці прояви медіа-обміном [3, с. 43].

2. Нормативна інтермедіальність – це створення цілісного поліхудожнього простору в системі культури, де один сюжет розробляється різними медіа, враховуючи нормативність початкового медіуму. У роботі І. Раєвськи цей вид інтермедіальності названо медіа-комбінацією [3, с. 43].

3. Референційна інтермедіальність – це явище, при якому в тексті одного медіуму цитується текст іншого медіуму, і один із медіумів виступає як референт. У західноєвропейському літературознавстві цей вид інтермедіальності відомий як “екфрасис”. Під цим терміном розуміють спроби одного медіуму в мистецтві описати форму та зміст іншого медіуму. Класичним прикладом є опис Гомером щита Ахілла в “Іліаді” або роман “Портрет Доріана Грея” О. Уайлда.

Однак, референційна інтермедіальність не обмежується лише екфрасисом. Це також може бути медіа-цитатністю, коли текст одного медіуму цитується іншим. Деякі випадки посилань та ремінісценцій також можуть бути прикладами медіа-цитатності. І тоді під такою інтермедіальністю маємо на увазі специфічну форму діалогу культур, що здійснюється за допомогою взаємодії мистецьких референцій. Подібні художні референції, за словами дослідників, можуть включати художні образи чи стилістичні прийоми, що мають для кожної конкретної епохи знаковий характер.

Референційна інтермедіальність, при широкому підході до проблеми її визначення, також може включати інші типи синтезу, які скоріше входять до категорії інтертекстуальних та не мають зв'язків між медіями (наприклад, авторське цитування власних робіт). Крім того, практично будь-яка нормативна інтермедіальність є референційною, як і багато випадків конвенційної інтермедіальності підтверджуються референціями. Отже, поняття інтермедіальності у сучасному літературознавстві розуміються доволі широко. Воно розкриває етапи міжмистецької взаємодії: перекодування тексту, взаємодія на семантичному та формальному рівнях. Важливо, аби у прикладних дослідженнях уточнювався зміст поняття

Список літератури:

1. Брандес Георг / Василь Івашків // Наукове товариство імені Шевченка: енциклопедія [онлайн]. Київ, Львів: НТШ, Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2015. Доступно: <https://encyclopedia.com.ua/entry-417>
2. Hansen-Löve A. Intermedialität und Intertextualität: Probleme der Korrelation von Wort und Bildkunst – am Beispiel der russischen Moderne / A. Hansen-Löve // Wiener Slawistischer Almanach. Wien, 1983, Sbd.11. s. 291-360, s. 291-292.
3. Rajewsky I. O. Intermediality, intertextuality, and remediation: A literary perspective on intermediality. *Intermedialités: Histoire et théorie des arts, des lettres et des techniques*. Montréal : Jasqou, 2005. P. 43–64.

NAVIGATING AXIOLOGICAL SHIFTS IN EDUCATION: THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES AND POSTMODERN TRANSFORMATIONS

Pedchenko M.,
Postgraduate student
Dragomanov Ukrainian State University,

The rapid advancement of digital technologies and the profound shifts associated with postmodern transformations have engendered significant changes in educational paradigms worldwide. As society becomes increasingly interconnected through digital networks, traditional social structures and values are being redefined. This phenomenon, often called the emergence of a «network society,» introduces new axiological priorities such as freedom of information, openness, collective creativity, and innovation. These changes challenge the universality and objectivity of established values, necessitating their re-evaluation in light of contemporary digital realities.

Marshall McLuhan posit the concept of media ecology, which provides a crucial theoretical framework for understanding the intricate relationships between technologies, social structures, and values. McLuhan and Innis argue that interactive media, particularly the Internet, foster a return to «oral culture,» where media function as environments for social interaction. This perspective allows for a deeper comprehension of how digital technologies influence communication and the formation of social identities [3].

Furthermore, scholars such as C. Anton the transformative potential of digital communication technologies in facilitating the development of new collective identities and participation in social movements [1]. Their work underscores the power of digital platforms in shaping political and social dynamics. Similarly, R. Logan examine the impact of digital technologies on social relations and the dissemination of information in online networks, emphasizing the changing nature of self-presentation and identity formation [2].

These axiological shifts are particularly salient in the context of Ukrainian education. The country is currently navigating a period of intense social and economic upheaval, exacerbated by ongoing conflict. The educational system must adapt to these challenges, preparing young people not only to function effectively in a modern, digital world but also to contribute actively to the reconstruction and development of their society. This necessitates the integration of digital technologies into the educational process, developing critical thinking and media literacy, and reinforcing ethical values and patriotism.

This conference is of utmost importance as it aims to explore these themes in depth, examining how the intersection of digital technologies and postmodern transformations is reshaping educational values and practices. By bringing together scholars, educators, and policymakers, we seek to develop a comprehensive understanding of these changes and formulate strategies to respond effectively to the evolving educational landscape.

The consequences of digital technologies and media ecology on media and human freedom are profound and multifaceted. As Marshall McLuhan famously stated, «The medium is the message» suggesting that the form of a medium embeds itself in the message, creating a symbiotic relationship by which the medium influences how the message is perceived (McLuhan, 1964). This principle highlights the pervasive influence of digital media on human cognition and social structures, fundamentally altering the nature of human interaction and the dissemination of information.

Digital technologies have democratized access to information, enabling unprecedented connectivity and participation in global discourse. This shift has significant implications for human freedom, as individuals can more easily access vast information, communicate across borders, and participate in social and political movements. The interactive nature of digital media fosters a return to an «oral culture,» where media serve as dynamic environments for social interaction, promoting a more participatory culture [3].

However, the proliferation of digital media also presents challenges to human freedom. The omnipresence of digital platforms raises concerns about privacy, surveillance, and the potential for manipulation. As digital platforms collect vast amounts of personal data, data security issues and the ethical use of information come to the forefront. The capacity for surveillance by both governmental and corporate entities can lead to infringements on individual privacy and freedom, as detailed by scholars such as Danah Boyd and Nicole Ellison [4].

Furthermore, the rapid spread of misinformation and the creation of echo chambers within digital environments can polarize societies and undermine democratic processes. Algorithms' ability to curate content based on user preferences can reinforce existing biases and limit exposure to diverse perspectives, thereby impacting critical thinking and informed decision-making.

In summary, the impact of digital technologies on media and human freedom is characterized by a complex interplay of opportunities and challenges. While digital media enhance access to information and foster global connectivity, they also raise critical questions about privacy, misinformation, and the ethical use of data. As we navigate this digital landscape, it is essential to balance the benefits of technological advancements with safeguards that protect human freedom and promote ethical media practices.

The prospects for research in media ecology and digital technologies are vast and multifaceted. Investigating the impact of digital media on cognitive processes and social behavior is crucial for understanding how technology shapes human interactions and learning. Ethical implications of data use and privacy concerns require extensive study to balance technological advancements with individual rights. Misinformation and media literacy are critical areas, focusing on mitigating the effects of false information and enhancing critical thinking skills. Digital communication technologies' role in social movements and collective identity formation offers insights into modern political activism. Integrating digital technologies in education is essential for developing effective, interactive learning environments that foster critical and creative thinking. Ethical and regulatory frameworks must be examined to protect user

rights while promoting innovation. Cross-cultural studies can reveal how different societies adapt to digital transformations, highlighting universal patterns and unique cultural responses. Interdisciplinary research is vital to navigating the digital age's complexities and promoting human well-being.

References:

1. Anton, C. (2016). On the roots of media ecology: A micro-history and philosophical clarification. *Philosophies*, 1(2), 126-132. <https://doi.org/10.3390/philosophies1020126>
2. Logan, R. K. (2018). What is space? A media ecology approach. *Cognitive Processing*, 19(Suppl 1), 109-114. <https://doi.org/10.1007/s10339-018-0880-7>
3. McLuhan, M. (1964). *Understanding media: The extensions of man*. McGraw Hill.
4. Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x>

INTERDISCIPLINARY APPROACH TO THE STUDY AND DEVELOPMENT OF IT EDUCATION: THEORETICAL FOUNDATIONS AND PRACTICAL IMPLICATIONS

Horianskyi Serhii,

Postgraduate student
Dragomanov Ukrainian State University,

The study of IT education has gained significant relevance in the contemporary world, which is characterized by rapid technological advancements and the globalization of information flows. The increasing demand for highly skilled professionals in information technology necessitates a thorough analysis of the methodological foundations that underpin effective educational processes in this domain. An interdisciplinary approach to IT education research allows for integrating diverse scientific perspectives, combining methods and concepts from pedagogy, sociology, philosophy, computer science, and other disciplines. This approach facilitates a deeper understanding of the complex interconnections between human and non-human actors that shape the educational environment in the era of digital transformations.

The methodological foundations of IT education research in an interdisciplinary dimension involve various methods and approaches that enable a comprehensive analysis of educational processes. The application of Actor-Network Theory (ANT) is one of the critical methodological tools that allows for exploring interactions between different actors, such as students, educators, technologies, and digital platforms. Additionally, quantitative and qualitative research methods play a crucial role in this methodology, providing data collection and analysis to identify trends and patterns in the development of IT education. Integrating these methods creates a holistic view of the educational process, considering its structural and dynamic aspects, which is essential for developing effective educational strategies in contemporary society.

Integrating interdisciplinary practices in IT education has become increasingly significant in contemporary academic discourse. Recent studies underscore merging various scientific disciplines to address complex educational challenges. One of the critical discussions in this area is the role of challenge-based learning in fostering students' critical thinking and problem-solving skills. According to recent research, educational frameworks incorporating interdisciplinary approaches are essential for creating effective learning environments that can adapt to the demands of the digital age [1].

Furthermore, integrating digital technologies in education is seen as a crucial element in enhancing the learning experience. Educators can create more engaging and effective teaching practices by employing interdisciplinary methods. This approach improves student engagement and promotes innovative educational practices [2].

Studies that examine the necessary frameworks and policies to support such collaborative efforts further explore the theoretical foundations of interdisciplinarity in

education. They argue that interdisciplinary collaboration leads to more holistic and sustainable educational practices, particularly in fields like environmental and social sciences [2].

Table 1.

Approach	Description	Sources
1	2	3
Challenge-Based Learning	Focuses on engaging students in real-world challenges to develop critical thinking and problem-solving skills. Emphasizes the integration of multiple disciplines to create effective learning environments.	Demharter et al. (2017)
Integration of Digital Technologies	Involves the use of various digital tools and platforms to enhance the educational experience. Encourages innovative teaching practices by integrating interdisciplinary methods.	Chapin et al. (2012)

Integrating interdisciplinary approaches in IT education has significant implications in the modern world. This approach focuses on engaging students with real-world challenges and developing critical thinking and problem-solving skills. It creates more effective and practical learning environments by emphasizing the integration of multiple disciplines. This is crucial in preparing students for the complexities of contemporary issues, ensuring they are equipped with the skills necessary to tackle diverse and multifaceted problems. Various digital tools and platforms enhance the educational experience by fostering innovative teaching practices. Educators can create more engaging and effective learning environments by incorporating interdisciplinary methods. This approach is essential for modern education, as it aligns with the digital transformation pervasive in all sectors of society, ensuring that students are proficient in the latest technologies and methodologies.

Overall, these interdisciplinary approaches in IT education are not just vital; they are the future. They are essential for developing a workforce that is adaptable, skilled in diverse methodologies, and capable of addressing the multifaceted challenges of the modern world. They ensure that education remains relevant and responsive to the needs of a rapidly changing global landscape, connecting students and educators to the current trends and future needs of the IT industry.

To implement these interdisciplinary approaches in IT education, start with a curriculum design incorporating real-world problems relevant to the IT industry. This involves developing courses that require students to apply interdisciplinary knowledge to solve complex challenges. Collaborative projects are essential, encouraging students from different disciplines to work together and fostering diverse perspectives and expertise. Establishing industry partnerships can provide real-world challenges through internships, hackathons, and project-based learning opportunities. Assessment methods should focus on evaluating problem-solving and critical thinking skills using case studies, project reports, and presentations.

Integration of digital technologies is another critical component that promises to revolutionize the learning experience. Ensuring the educational institution has the necessary technological infrastructure, such as high-speed internet and modern computer labs, is foundational. Providing digital literacy training for both students and educators through workshops and tutorials is essential. Implementing blended learning models that combine online digital media with traditional classroom methods allows for flexible and personalized learning experiences. Using interactive platforms and tools, such as learning management systems, virtual labs, and simulation software, enhances the learning experience by providing hands-on experience and facilitating remote learning, opening up new possibilities for education.

Creating interdisciplinary collaboration frameworks involves developing cross-departmental programs that integrate courses from different disciplines. Establishing interdisciplinary research centers can focus on collaborative projects, encouraging faculty and students from various fields to work together. Institutional policies that support interdisciplinary teaching and research are crucial, including funding for interdisciplinary projects and administrative support. Engaging the community and external stakeholders through guest lectures, community-based projects, and partnerships with local organizations further enriches the educational process. Organizing regular workshops and seminars that bring together experts from different disciplines promotes continuous learning and collaboration, inspiring everyone to contribute to the collective knowledge.

Monitoring and evaluation are vital to ensuring the effectiveness of these approaches. Establishing feedback mechanisms such as student surveys and focus groups helps to monitor and evaluate program outcomes. Using this feedback to continuously improve the curriculum, teaching methods, and support structures ensures that the interdisciplinary approaches remain effective and responsive to the evolving demands of the modern world.

References:

1. Demharter, S., Pearce, N., Beattie, K., Frost, I., Leem, J., Martin, A., Oppenheimer, R., Regep, C., Rukat, T., Skates, A., Trendel, N., Gavaghan, D., Deane, C. M., & Knapp, B. (2017). Ten simple rules for surviving an interdisciplinarity PhD. *PLoS Computational Biology*. doi: 10.1371/journal.pcbi.1005512
2. Chapin, F. S., III, Mark, A. F., Mitchell, R. A., & Dickinson, K. J. M. (2012). Design principles for social-ecological transformation toward sustainability: Lessons from New Zealand Sense of Place. *Ecosphere*, 3(5), art40. doi: 10.1890/ES12-00009.1

THE ROLE OF LANGUAGE IN THE NATIONAL DEVELOPMENT OF UKRAINIAN SOCIETY: A COGNITIVE PERSPECTIVE

Zaichko Vladyslava,

Postgraduate student
Dragomanov Ukrainian State University,

Language is a national identity and development cornerstone, profoundly shaping cognitive processes, social structures, and cultural narratives. In the context of Ukrainian society, the Ukrainian language serves as a medium of communication and a vital component of national cohesion and resilience. The resurgence of the Ukrainian language, particularly in the face of historical and ongoing political challenges, underscores its significance in fostering a unified national identity. Recent advancements in cognitive science highlight the role of language in shaping thought patterns, influencing social behaviors, and facilitating educational and technological progress. These insights provide a robust framework for understanding how the Ukrainian language can contribute to national development by enhancing cognitive flexibility, promoting social solidarity, and driving innovation.

The integration of the Ukrainian language into various domains of public life, including education, media, and technology, plays a crucial role in the nation's development trajectory. Language policies prioritizing the Ukrainian language help mitigate regional disparities, promote inclusivity, and ensure equitable access to opportunities. Furthermore, bilingualism and multilingualism in Ukrainian society offer cognitive advantages that spur creativity and problem-solving capabilities, which are essential for addressing complex national challenges. This paper delves into the cognitive underpinnings of language and its pivotal role in the national development of Ukrainian society, drawing on recent research to explore the multifaceted impact of language on identity formation, educational outcomes, and technological advancements.

Language plays a crucial role in shaping cognitive processes and influencing national development. Bialystok (2011) emphasizes the cognitive benefits of bilingualism, including enhanced executive function and cognitive flexibility [1]. These cognitive advantages are critical in fostering innovative thinking and adaptability, which are essential for addressing complex national challenges. In the Ukrainian context, promoting bilingualism, particularly the Ukrainian language, alongside other languages, can harness these cognitive benefits to drive national development. Bilingual individuals in Ukrainian society can navigate diverse cultural and linguistic landscapes more effectively, contributing to a more dynamic and adaptable workforce.

Boroditsky (2011) further illustrates how language shapes thought, impacting how individuals perceive and categorize their world [2]. This linguistic relativity suggests that the Ukrainian language, as a cognitive framework, can influence national

consciousness and identity. The narratives and values embedded in the Ukrainian language can reinforce cultural cohesion and shared national identity. Language policies that promote the use of Ukrainian in education and public life can thus enhance social solidarity and national pride, crucial for nation-building. Cummins (2001) supports this view, arguing that mother-tongue instruction improves cognitive development and strengthens cultural identity [3]. In Ukraine, integrating the Ukrainian language into the educational system ensures that younger generations are rooted in their cultural heritage while equipped with cognitive tools for global engagement.

The Ukrainian language is a vital component of social identity and plays a significant role in the historical and contemporary narratives of nation-building. Fishman (1991) discusses the importance of reversing language shifts to preserve threatened languages and maintain cultural continuity [4]. In Ukraine, efforts to revive and promote the Ukrainian language are crucial in resisting cultural assimilation and maintaining national identity. Language policies that support the Ukrainian language in public life, media, and education can mitigate regional disparities and foster inclusive national development. Grosjean (2010) highlights the sociolinguistic dynamics of bilingualism, noting that solid language policies can enhance social cohesion and national pride [5].

Pavlenko (2018) discusses the concept of super-diversity and its implications for language education [6]. Promoting the Ukrainian language alongside other languages in a multilingual society like Ukraine can create a more inclusive and cohesive society. Superdiversity emphasizes recognizing and valuing linguistic diversity, which can enhance social integration and national unity. This approach can help bridge linguistic and cultural divides in Ukraine, promoting a more harmonious and united national identity. By valuing and promoting the Ukrainian language alongside other languages, Ukraine can leverage its linguistic diversity to strengthen national cohesion and drive social and economic development.

Integrating the Ukrainian language into technology and digital platforms is another critical aspect of national development. Language policies that prioritize the Ukrainian language in technology can promote inclusivity and accessibility, ensuring that all citizens have equal access to digital resources and opportunities. This is particularly important in a knowledge-based economy, where technological proficiency is crucial for economic development. Research indicates that localized languages in technology improve user engagement and cognitive accessibility, which is essential for fostering a technologically adept society.

Educational development is also deeply intertwined with language. Cummins (2001) argues that mother-tongue instruction enhances cognitive development and academic achievement [3]. In Ukraine, integrating the Ukrainian language into the educational system can ensure that students are academically proficient and culturally rooted. This dual emphasis on cognitive and cultural development is crucial for producing well-rounded individuals who can contribute to national development. By promoting the Ukrainian language in education, Ukraine can foster a generation of cognitively proficient and culturally aware individuals, essential traits for national development in a globalized world.

In conclusion, the Ukrainian language plays a pivotal role in national development by shaping cognitive processes, reinforcing social identity, and promoting educational and technological advancement [7]. Bilingualism and multilingualism offer cognitive benefits that enhance innovative thinking and adaptability, which are crucial for addressing complex national challenges. Language policies that promote the Ukrainian language in education, public life, and technology can enhance social cohesion, national pride, and inclusivity, driving national development. By leveraging language's cognitive and social benefits, Ukraine can build a more cohesive, dynamic, and innovative society poised for sustainable development in an increasingly globalized world.

References:

1. Bialystok, E. (2011). Reshaping the mind: The benefits of bilingualism. *Canadian Journal of Experimental Psychology/Revue canadienne de psychologie expérimentale*, 65(4), 229-235. <https://doi.org/10.1037/a0025406>
2. Boroditsky, L. (2011). How language shapes thought. *Scientific American*, 304(2), 62-65. <https://doi.org/10.1038/scientificamerican0211-62>
3. Cummins, J. (2001). Bilingual children's mother tongue: Why is it important for education? *Sprogforum*, 19(7), 15-20.
4. Fishman, J. A. (1991). *Reversing language shift: Theoretical and empirical foundations of assistance to threatened languages*. Multilingual Matters.
5. Grosjean, F. (2010). *Bilingual: Life and reality*. Harvard University Press.
6. Pavlenko, A. (2018). Superdiversity and why it isn't: Reflections on terminological innovation and academic branding. *Slogonizations in language education discourse*, 142, 168.
7. Zaichko, V. (2021). Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. *Studia Warmińskie*, 58(58), 143-159.

ВЗАЄМИНИ НАУКИ І РЕЛІГІЇ У ПАРАДИГМІ ПІДОЗРИ

Мартиненко Олександр Петрович

Кандидат філософських наук
Асистент кафедри філософії та культурології
ЧНУ імені Ю. Федьковича

Історично склалося так, що світське та релігійне протиставлялося одне одному. У різні часи таке протиставлення мало різний наголос – то релігійне мало зверхню позицію, то світське. Уособленням релігії у західноєвропейській культурі стала християнська віра, передусім, у римо-католицькому сповіданні. Що стосується уособлення світського способу життя, то його почала виражати наука. Безумовно, взаємини науки і релігії в цій площині прочитуються як комунікація релігійної та світської культур.

Зауважимо, що історія взаємин науки і релігії починалася з їхньої єдності. Наука, як і філософія, свого часу були частиною західноєвропейського релігійного світогляду. Це була цілісна система, яка передбачала існування спільної ціннісно-нормативної основи. Пізніше ситуація змінилася: наука і філософія абстрагувалися від релігії. Згодом наука відсторонилася й від філософії – її метафізичної частини. Філософія стала проміжною ланкою між релігією та наукою, що інституалізувалися і почали суперечити одна одній. Домінантна роль перейшла до науки, а разом з нею – до світського секулярного дискурсу. З цього моменту слід почати розмову про світоглядні традиції (парадигми), які визначали стосунки між цими інституціями. Першою формою відносин, безумовно, був конфлікт – наука палко прагнула здобути самостійність і всіляко змагалася за свій суверенітет. Друга форма – підозра. Саме про неї піде мова в наших тезах.

Лінійний спосіб сприйняття світу – найбільш простий. Є й більш складні форми світогляду. Площина аномії, в якій нівелюються лінійні моделі світосприйняття, була виявлена в кінці XIX – початку XX століття та кодифікована парадигмою підозри. Парадоксально, але поетичний пафос К. Маркса у характеристиці релігії має значення не тільки стосовно укріплення парадигми конфлікту у поясненні взаємин релігії і науки. Вона також стосується «повороту», в якому ці взаємини постали у новому ширшому вигляді. П. Рікер називає К. Маркса, З. Фройда та Ф. Ніцше «філософами підозри» [6, с. 160] – людьми, що затіяли перегляд «філософського проекту» [там само]. На думку філософа, ця трійця – предтечі постмодернізму (стану знання у суспільстві, що характеризується підозрою щодо метаоповідей [4, с. 9]). Сам же постмодернізм, на думку О. Книша став попередником постсекулярної філософії [3, с. 7].

Підозра в першу чергу стосувалася розуму, як деякої трансцендентної потенції (наприклад, у І. Канта, розум – це здатність, що дає принципи апріорного знання) навколо якої була вибудована уся західноєвропейська

культура. В другу чергу, ця підозра торкнулася геть усіх трансценденцій, породжених цією потенцією, зокрема тих, що стосувалися уявлення про реальність. Відносно ніцшеанства «такою основою (або основами) стали, за визнанням Дерріда, два переліки мотивів Ніцше – систематична недовіра до метафізики як цілого, формальний (аналітичний. – *О.М.*) підхід до філософського дискурсу, концепція філософа-артиста, риторичне та філологічне питання, спрямоване до історії філософії, підозри щодо цінностей істини (“зручних конвенцій”), значення та Буття, значення буття, увага до економічних (таких, що економлять. – *О.М.*) феноменів сили, відмінностей сил тощо, а також радикалізація концепцій інтерпретації, перспективи, оцінювання, відмінності...» [1, с. 721]. Ще один мотив Ф. Ніцше зазначає Ж. Дельоз у своїй програмній статті «Платон і симулякр»: «Повернути платонізм догори дригом» [2, с. 225]. На думку Ж. Дельоза, «таким чином Ніцше визначав завдання філософії» і, навіть більше – «завдання філософії майбутнього» [там само]. Образно кажучи, філософія майбутнього постає в цьому образі апологією софістики.

Виразником підозри у марксизмі став діалектичний матеріалізм, який Т. Ойзерман характеризує так: «система філософських поглядів К. Маркса і Ф. Енгельса, яку Енгельс характеризував як діалектичний матеріалізм, протиставляючи його не тільки ідеалізму, а й усьому попередньому матеріалізму як заперечення філософії (у ролі. – *О.М.*) науки наук» [5, с. 656].

Зигмунд Фройд досягнувши 70-літньої межі, написав статтю «Майбутнє однієї ілюзії», в якій висловив таку позицію щодо релігії та філософії: «Коли йде мова про питання релігії, люди беруть на себе гріх вмілої оманливості та інтелектуальної некоректності. Філософи починають непомірно розширювати значення слів, доки майже нічого не залишається від первісного смислу. Якусь розмиту абстракцію, створену ними самими, вони називають “богом” і тим самим виступають перед усім світом деїстами, що вірують у бога, можуть хвалитися, що пізнали більш високе, чистіше поняття бога, хоча їхній бог – швидше порожня тінь, а зовсім не всемогутня особистість, як вчить релігія» [7, с. 147]. Отже, підозра, в загальному випадку – це аномія усіх ціннісних та когнітивних установок; в окремому – недовіра не тільки до однієї лише релігії, а й метафізики і філософії загалом.

В контексті аналізу смислових конотацій, пов’язаних із кон’юнкцією «наука і релігія» філософія займає особливе значення у цій підозрі. Зокрема, у Ж.-Ф. Ліотара філософія – це «метадискурс» науки, здатний перетворювати «Великі оповіді»¹ у метаоповіді, здатні легітимізувати «курс науки». Наука, що використовує метаоповідь для своєї легітимації – «модерна наука». Криза модерної науки починається з того, що ціннісно-нормативні положення співпадають з істинними відносно тої чи тої «Великої оповіді» [4, с. 10]. Отже, те, що починалося з критики релігії, переросло у критику метафізики, філософії, науки тощо і вилилося в загальну аномію та нігілізм.

Ситуація аномії траплялася і раніше в історії західноєвропейської культури. З точки зору лінійного світогляду, аномія – зниження темпів руху наукового

¹ Філософські системи

поступу, криза руху, творчий застій і стагнація. Такі кризи були і раніше в історії європейської культури та цивілізації, наприклад, розпад імперій. Зазвичай вони долалися за допомоги «метаоповідей», та їх функторів – «гранд-героя, грандіозних небезпек, грандіозних кругосвітніх плавань та грандіозної мети» [там само]. Але в ситуації тотальної підозри до будь-якого «метадискурсу», стан аномії почав тривати критично довго – встановлені раніше правила світового порядку опинилися під загрозою. Немає нічого дивного, що традиційні форми світогляду знову стали актуальними за таких умов – фундаменталізм, імперський реваншизм, фашизм тощо. Світ знову опинився під загрозою перерозподілу. До речі, нинішню постсекулярну ситуацію можна розглядати як критичну спробу перезапуску проекту модерн, відновлення його життєвих сил.

Форми руху інтелекту, що існують в межах площини парадигми підозри – броунівський рух [там само, с. 44] «денотативних, прескриптивних, дескриптивних та ін. частинок, кожна з яких несе прагматичну валентність *sui generis* (курсив. – Ж.-Ф. Л.)» [там само, с. 11] та дискурс – «Коли Вітгенштайн, починаючи з вивчення мови, зосереджує свою увагу на ефектах дискурсу², він називає різні види висловлювань (денотативних, прескриптивних, дескриптивних. – О.М.), які він виділяє у мовних іграх.

Різниця між цими видами руху очевидна – перший є хаотичним і безконтрольним, другий – підкоряється правилам, що діють на зразок фільтра. Мовні частки несуть у собі неактуалізовану потенцію, що при контакті з «фільтром» активується, розкриваючи свою прагматичну цінність. Тобто, результат взаємодії визначається типом мовної гри, що означає більше сценаріїв, ніж в лінійній методології.

Список літератури

1. Гурко Е.Н. Сила и означение (Force et signification). *Постмодернизм. Энциклопедия*. Мн.: Интерпрессервис; Книжный Дом. 2001. С. 714-725.
2. Делёз Ж. Платон и симулякр. *Интенциональность и текстуальность. Философская мысль Франции XX века* / Пер. Е.А. Наймана. Томск, 1998. С. 225-241.
3. Кныш Е.В. Понятие постсекулярной культуры: к вопросу о правомерности использования категории. *Человек в мире культуры*. 2015. № 4. С. 3-11.
4. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна / Пер. с фр. Н.А. Шматко. СПб. : Алетейя, 1998. 160 с.
5. Ойзерман Т.И. Диалектический материализм. *Новая философская энциклопедия. В 4 томах. Т.1*. Минск : Мысль, 2010. С. 100-101.
6. Рикёр П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике / Пер. с фр. вступ. ст. и коммент. И.С. Вдовиной. Москва : Академический Проект, 2008. 695 с.
7. Фрейд З. Будущее одной иллюзии / пер. В. Бибахин. *Вопросы философии*. 1988. № 8. С. 132-161.

² Цим терміном Л. Вітгенштайн показує, що різні категорії висловлювань повинні піддаватися найменуванню за правилами, що визначають їх властивості та відповідний їм спосіб вживання, так само як у шахах існує група правил, що визначають властивості фігур та відповідний спосіб їх руху» [4, с. 32].

A SYNERGISTIC APPROACH TO THE ANALYSIS OF BLACK PR OF ELECTION CAMPAIGNS

Priymych Andriy,
postgraduate student in the specialty 052 “Politology”
West Ukrainian National University,

A synergistic approach to the analysis of black PR of election campaigns opens up the possibility of understanding its development through self-organizing and synergistic patterns. This means that the process of formation and development of black PR cannot be explained by a simple sequence of events or linear relationships. Due to the fact that black PR is a complex system with many interacting elements, including people, organizations, information and the social environment, its development is determined not only by individual actions, but also by their interaction and joint impact.

In order to learn, design and find solutions, you need to be able to use the tools of systems thinking. In order to understand the dynamics of the modern multifaceted political reality, it is first necessary to identify cause and effect relationships.

The spread of perspectives for an adequate perception of systemic reality also depends on critical thinking, depth of analysis, logical and rational perception of reality, which can be considered as independent research options, as well as attributive elements of systemic thinking.

A synergistic approach takes into account that black PR can emerge spontaneously and evolve independently through internal dynamics and contradictions. This may include such phenomena as spreading rumours, manipulation of information, and abuse of power or resources. This approach helps to better understand the nature and dynamics of black PR, which can be useful for developing strategies to combat it or prevent its spread. It helps to understand how different elements of the system (for example, different methods of black PR) can work together to achieve a common goal. In the context of election campaigns, this may include analyzing the interaction between various groups, political parties, the media and the public to spread negative messages about competitors.

Here it is also worth remembering that the synergistic model of black PR of election campaigns is an approach to manipulating public opinion and influencing voters, which is based on the use of various communication channels and strategies in order to achieve certain political goals.

Modeling black PR of election campaigns using these approaches can help to better understand its nature, mechanisms of operation and possible consequences for the political process and society as a whole.

References:

1. Rutherford A. The Elements of Thinking in Systems: Use Systems Archetypes to Understand, Manage, and Fix Complex Problems and Make Smarter Decisions. Independently published, 2019. 270 p.
2. Cialdini Robert. Influence, New and Expanded: The Psychology of Persuasion. HarperCollins Publishers, 2021. 592 plink.....
3. Thorson Emily. The Invented State: Policy Misperceptions in the American Public. Oxford University Press, 2024. 184 p.
4. Scopol Theda and Newman Lainey. Rust Belt Union Blues: Why Working-Class Voters Are Turning Away from the Democratic Party. Columbia University Press, 2023. 328p.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА ПІД ВПЛИВОМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Бойко Яна Миколаївна

здобувачка вищої освіти спеціальності 053 Психологія
факультету здоров'я людини
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля,

Сербін Юрій Вікторович

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології та соціології,
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

Питання самовизначення професійного шляху для здобувачів вищої освіти є надзвичайно актуальним у сучасному суспільстві. Професійне самовизначення – це складний і багатогранний процес, який набуває особливого значення для майбутніх психологів. З одного боку, вони повинні глибоко розуміти себе, свої можливості та обмеження, щоб зробити правильний вибір професії. З іншого боку, специфіка роботи психолога потребує розвиненого емоційного інтелекту, який впливає на ефективність професійної діяльності. Непохитною основою для успішної кар'єри фахівця, психолога зокрема, виступають знання, уміння та навички, набуті під час навчання. Цей вирішальний етап формування фахівця інтегрує психологічні, когнітивні та особистісні компоненти, які мають значний вплив на вектор подальшого саморозвитку в професії.

В даний час існує досить велика кількість досліджень, пов'язаних з виявленням психологічних та особистісних особливостей навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, у тому числі психологів, які впливають на їхню майбутню професійну успішність, на специфіку їхнього професійного вибору та становлення.

Важливо своєчасно визначати та розвивати різні особистісні якості, щоб ефективно спрямовувати їх у процесі професійного самовизначення. Вважається, що серед ключових особистісних рис у юнацькому віці важливими є асертивність та емоційний інтелект. Молоді люди використовують ці якості у різних сферах свого життя, від повсякденного спілкування та навчальної діяльності до розв'язання повсякденних проблем. Дослідження цих аспектів особистості є особливо важливим у сучасному суспільстві, яке потребує впевнених, успішних та мотивованих індивідів.

Успіх майбутнього фахівця, включаючи психолога, нерозривно пов'язаний із знаннями, вміннями та навичками, які він здобуває під час навчання. Цей етап розвитку є особливо важливим, оскільки включає психологічні, пізнавальні та особистісні аспекти, що суттєво впливають на подальшу професійну

спрямованість. Успішність в професійній діяльності особистості не лише залежить від знань, вмінь, ерудиції та здатності до мислення, але також від розвинуеного емоційного інтелекту. Вміння розуміти власні та інших людей емоції відіграє важливу роль у сфері "суб'єкт-суб'єктних" відносин. Вивчення особливостей навчальної діяльності як передумови до професійної реалізації майбутніх психологів надає особливого значення емоційному інтелекту. У сучасній психологічній науці емоційний інтелект розглядається як здатність відстежувати власні та чужі почуття та емоції, розрізнити їх та використовувати цю інформацію для спрямування мислення та дій.

У сучасному світі емоційний інтелект стає ключовою якістю для багатьох професій, таких як педагоги, менеджери та соціальні працівники. Успішна кар'єра цих фахівців вимагає добре розвинуеного емоційного інтелекту, оскільки вони повинні ефективно керувати своїми емоціями та вміло взаємодіяти з емоційно зарядженими ситуаціями. Дослідження емоційного інтелекту тепер розглядає його не лише як особистісну якість, але й як ключову професійну компетенцію, необхідну для успіху в роботі. Для студентів-психологів емоційний інтелект стає особливо важливим у зв'язку з характером їхньої майбутньої професійної діяльності. Використання емоційного інтелекту як ключової якості, що визначає успішність навчальної діяльності, вимагає застосування інтегративного підходу у вивченні емоційного та пізнавального аспектів особистості студента. Це обґрунтовується необхідністю успішної взаємодії з людьми та розвитком міжособистісних навичок, які є ключовими у професійній діяльності психолога.

Результати проведеного дослідження рівня емоційного інтелекту вказують на те, що більшість осіб мають середній рівень його розвитку, але значна частина також демонструє і високий рівень. Це свідчить про те, що більшість осіб мають деякий рівень емоційної компетентності, яка дозволяє їм впоратися з емоційними викликами в повсякденному житті та професійній діяльності. Однак частка осіб із низьким рівнем розвитку емоційного інтелекту підкреслює важливість розвитку цієї якості у сучасному світі. Результати аналізу рівня розвитку емпатійних тенденцій вказують, що найбільша частка респондентів (40%) демонструє дуже високий рівень розвитку емпатії. Це означає, що вони проявляють великий інтерес до почуттів і потреб інших людей та виявляють здатність відчувати та розуміти їхні емоції. Окрема група респондентів (22%) має високий рівень розвитку емпатії, що також свідчить про високий рівень соціальної чутливості та співчуття. Деяка частка респондентів (16%) демонструє середній рівень розвитку емпатії, тоді як 22% респондентів мають низький рівень, що може вказувати на меншу здатність співчувати та відчувати емоції інших. Відсутність учасників із дуже низьким рівнем розвитку емпатії свідчить про те, що ніхто не показав абсолютно нульовий інтерес до почуттів і потреб інших людей, що дуже гарно.

Отже, формування професійного самовизначення майбутнього психолога значною мірою залежить від розвитку емоційного інтелекту, який виступає ключовим чинником у становленні його професійної ідентичності, ефективності

навчання та подальшої професійної діяльності. Емоційний інтелект сприяє усвідомленню студентом власних емоцій, їхньому управлінню та розумінню емоцій інших, що є критично важливим для формування професійної ідентичності та відчуття приналежності до професійної спільноти. Високий рівень емоційного інтелекту допомагає студентам краще адаптуватися до навчального процесу, справлятися зі стресом та встановлювати ефективні міжособистісні взаємини, що позитивно впливає на їх успішність у навчанні та підготовку до професійної діяльності. Розвиток емоційного інтелекту у майбутніх психологів сприяє їхній здатності ефективно керувати своїми емоціями та вміло взаємодіяти з емоційно зарядженими ситуаціями, що є ключовими компетенціями для успішної кар'єри в психологічній сфері.

Список літератури:

1. Кузнецов М.А., Діомідова Н.Ю. Емоційний інтелект як чинник психоемоційних станів студентів в умовах іспиту. Харків : Діса плюс, 2017. 189 с.
2. Прищак, М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2020. – 160 с.
3. Чебикін О. Я. Становлення емоційної зрілості особистості: [монографія] / О. Я. Чебикін, І. Г. Павлова. – О.: СВД Черкасов, 2009. – 232 с

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОМИСЛОВОГО РОЗВЕДЕННЯ РИБИ

Дацишин Сергій Борисович
аспірант

Національний університет водного
господарства та природокористування

Мічута Ольга Романівна

к.т.н., доцентка

Національний університет водного
господарства та природокористування

Експертна система — це програмне забезпечення, що імітує діяльність людського експерта в певній сфері. Вона використовує знання, правила та логічні висновки для прийняття рішень або надання рекомендацій. Основна мета таких систем — допомогти вирішувати складні завдання, що потребують спеціалізованого досвіду. У промисловому риборозведенні експертні системи дозволяють вирішувати важливі завдання, такі як діагностика захворювань, оптимізація виробничих процесів і моніторинг виробничих параметрів. Інноваційні підходи в риборозведенні сприяють сталому виробництву, підвищенню врожайності та зниженню впливу на довкілля, а впровадження експертних систем є ключовим кроком у цьому напрямку.

Експертні системи базуються на таких технологічних елементах, як база знань, механізм логічного виведення, штучний інтелект, машинне навчання та користувацький інтерфейс. Всі ці технології поєднуються для надання консультацій, рекомендацій та підтримки у прийнятті рішень.

Метод дослідження "кейс-стаді", який полягає у вивченні конкретного випадку, дозволяє глибоко аналізувати реальні ситуації, щоб зрозуміти складні процеси та знайти ефективні рішення. У риборозведенні експертні системи можуть включати автоматизоване управління водним середовищем, раціоном харчування, а також моніторинг здоров'я та продуктивності рибних популяцій.

Наприклад, перед внесенням азотно-фосфорних добрив у ставок потрібно визначити концентрацію амонійного азоту і фосфору у воді та розрахувати разову дозу добрив за формулою[2]:

$$D = \frac{(A-B)}{P} * h * 1000,$$

D — необхідна доза добрив, кг/га;

A — рекомендована концентрація біогену, мг/л;

B — фактична концентрація біогену у воді, мг/л;

h — середня глибина водойми, м;

P — вміст біогену в добриві, %;

1000 — розрахунковий коефіцієнт.

Інтеграція експертних систем у промислове виборозведення є важливим кроком для підвищення продуктивності та якості прийнятих рішень, що сприяє сталому розвитку галузі та збереженню ресурсів.

Список літератури

1. Zakharchenko V.I.
Application of expert systems at the stages of design decision making in the creation of organizational and technological systems / V.I. Zakharchenko, S.V. Oneshko // Economics: time realities. Scientific journal. – 2022. – № 3 (61). – P. 40-47.
2. Шерман І.М., Євтушенко М.Ю. Теоретичні основи рибництва: підручник – К.: , 2011. – 350 с.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЛЯ РОБОТИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

Довгань Ірина Артурівна,
фахівець

Харківський національний університет внутрішніх справ
м.Харків, Україна

У сучасному світі інформаційні технології відіграють все більш важливу роль у всіх сферах суспільного життя, включаючи правоохоронну діяльність. З розвитком цифрових технологій з'являються нові загрози, зокрема кіберзлочинність, яка стає все більш складною та витонченою. У зв'язку з цим, в Україні відбувається формування нової системи освіти. Яка передбачає створення умов для забезпечення високої якості освіти, розвиток навичок критичного мислення, самостійного навчання, а також здатності до швидкої адаптації та саморозвитку[1].

Основною метою підготовки фахівців для правоохоронних органів є володіння глибокими знаннями, які необхідні для ефективної роботи в умовах глобалізованого інформаційного суспільства. Для цього у навчальних закладах важливою складовою освітньої діяльності є створення цілісного інформаційного освітнього середовища та впровадження інформаційних технологій у навчальні та управлінські процеси.

Швидкий технологічний прогрес вимагає оперативної реакції освітян, які повинні створити навчальний процес, що відповідає всім викликам сучасності та майбутнього: компетентність у вирішенні завдань, забезпечення гармонійного розвитку та прийняття рішень, зв'язок наукових досліджень із практикою, удосконалення інструментів інноваційного розвитку[1].

В сучасних умовах феномен кібербезпеки носить бінарний характер, тобто з однієї сторони її розглядають як елемент національної безпеки, а з іншої - як транснаціональний, позаяк інформаційний простір не має чітко визначених кордонів. В свою чергу це означає, що питання підготовки кваліфікованих кадрів даної галузі носить глобальний характер, актуальний не лише для України, а й для всього світу [2].

Ефективна підготовка майбутніх спеціалістів до боротьби з кіберзлочинністю вимагає систематичної інтеграції кібербезпеки в освітні програми. Навчальні заклади повинні розробляти і впроваджувати навчальні курси, що охоплюють, як базові поняття кібербезпеки, так і спеціалізовані теми, які відображають сучасні загрози та виклики.

Одним з ключових аспектів підготовки спеціалістів є використання сучасних технологій. Створення симуляційних середовищ та кіберполігонів дає змогу студентам зануритися у реальні сценарії кібернападів, відпрацьовуючи навички реагування. Штучний інтелект та машинне навчання допомагають аналізувати,

передбачати кіберзагрози, що є незамінним для правоохоронних органів. Використання кейсів реальних кіберінцидентів допомагає розвивати аналітичні здібності та навички прийняття рішень. Гейміфікація та навчання на основі сценаріїв стимулюють активну участь студентів у навчальному процесі. Крім того, робота з великими даними (Big Data) дозволяє студентам аналізувати величезні обсяги інформації та виявляти закономірності, які можуть вказувати на потенційні загрози.

Сучасний освітній процес має бути орієнтований на практичну складову. Студенти повинні брати участь у реальних кібернавчаннях, що дає їм можливість застосовувати теоретичні знання на практиці. Міждисциплінарний підхід, що включає поєднання права, інформаційних технологій та криміналістики, дозволяє майбутнім фахівцям глибше зрозуміти особливості роботи у правоохоронних органах. Крім того, використання сценаріїв, які імітують реальні кіберінциденти, допомагає студентам готуватися до непередбачуваних ситуацій. Практична орієнтація навчання через співпрацю з індустрією та міжнародними партнерами забезпечує студентам можливість застосування набутих знань у реальних умовах.

Підготовка фахівців з кібербезпеки для правоохоронних органів є одним з найважливіших завдань сучасної освіти. Інтеграція новітніх технологій, сучасні підходи до навчання, орієнтація на практичні навички, співпраця з міжнародними партнерами є ключовими елементами цього процесу. У світі, де кіберзагрози постійно змінюються та розвиваються, необхідно постійно оновлювати знання та навички, щоб забезпечити ефективний захист держави та її громадян.

Список літератури

1. Криворучко, О., & Захаров, Р. (2024). Моделювання інформаційної технології формування компетентностей здобувачів освіти . Електронне фахове наукове видання «Кібербезпека: освіта, наука, техніка», 4(24), 196–204. <https://csecurity.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/594/474>
2. Діордіца, І. (2017). Система забезпечення кібербезпеки: Сутність та призначення. Підприємництво, господарство і право, (7),109–116

АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Дрозд Василь Валерійович

аспірант

Національний університет водного
господарства та природокористування.

Мічута Ольга Романівна

к.т.н., доцентка

Національний університет водного
господарства та природокористування

Автоматизація управління земельними ресурсами є критично важливою для органів місцевого самоврядування, оскільки вона сприяє оптимізації процесів розпорядження землею, контролю за її використанням та плануванням територіального розвитку. Вона включає такі аспекти, як ефективне використання ресурсів, моніторинг і контроль, планування територій, оптимізація адміністративних процесів та забезпечення доступу до інформації [1].

Після аналізу існуючих програм ми обрали QGIS (раніше відомий як «Quantum GIS») — безкоштовну крос-платформенну геоінформаційну систему. QGIS відома своєю функціональністю та зручністю, але через свою універсальність вона може бути громіздкою для звичайного користувача в органах місцевого самоврядування. Для адаптації QGIS до потреб цих органів можна створювати спеціальні плагіни.

На основі нашого досвіду роботи в державних органах та місцевому самоврядуванні, ми визначили такі вимоги до програмного забезпечення: простота та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, можливість експорту даних у таблиці, здійснення вибірок за параметрами, аналіз даних, актуальність інформації та робота в онлайн-режимі. Основний недолік наявних програм — відсутність можливості автоматичного оновлення бази даних в режимі онлайн.

Хоча перші дві вимоги можна вирішити за допомогою написання плагінів і створення спеціальних кнопок, третя і четверта вимоги можуть бути реалізовані лише частково. Інформація про земельні ділянки, їх цільове призначення, статус та власників зберігається у різних державних реєстрах. Оскільки ці дані містять персональну інформацію, їх використання вимагає врахування законодавства України. Вирішення питань обміну та оновлення даних можливе тільки після ухвалення відповідних нормативно-правових актів. Отже, у своєму дослідженні

ми зосередимось на технічних рішеннях, таких як розробка плагінів для програми QGIS (Quantum GIS)[2].

Список літератури

1. Юридичний науковий електронний журнал public administration functions of local governments in exercising state control over the use of land. УДК 342.9 DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-8/65>
2. QGIS User Guide https://docs.qgis.org/3.34/en/docs/user_manual/index.html
3. Закон України «Про захист персональних даних» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРО ЕНЕРГІЄЮ ПІДРОЗДІЛІВ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО НАКОПИЧУВАЧА ЕЛЕКТРО ЕНЕРГІЇ, ЩО ДОЗВОЛИТЬ ПІДВИЩИТИ БОЙОВУ ГОТОВНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК

Сатановський Р.Є.
Військовослужбовець

У сучасній армії є безліч способів та пристроїв призначених для живлення військової техніки чи пристроїв військового призначення, але виникає чимало проблем в процесі постійної експлуатації з відновленням необхідного ресурсу електроенергії, що потрібна для ефективного використання за призначенням.

В ході використання техніки чи пристроїв військового призначення відбувається активне використання електроенергії, зазвичай це акумуляторні батареї.

Акумуляторні батареї активно застосовуються, та є основним джерелом накопичення електроенергії для живлення та забезпечення необхідними параметрами різних зразків озброєння та пристроїв військового призначення, які мають власний ресурс використання, таку як напругу та ємність, що потребують заряджання для повернення їх в необхідні значення напруги та ємності для їх подальшої експлуатації .

На мою думку по сьогоднішній день лишається актуальним питання стосовно того, як підвищити готовність підрозділів до виконання завдань за призначенням навіть в тих умовах, в яких відновлення необхідних нам параметрів акумуляторної батареї неможливе, або є складним.

Основним критерієм є універсальність використання, надійність та ефективність, тому що це визначає актуальність та необхідність.

В сучасному світі є чимало способів отримання електроенергії з навколишнього середовища: сонячні панелі, генератори механічної дії зовнішнього середовища, термоелектричні засоби, динамо електричні пристрої та інші. Використання такого пристрою з широким спектром отримання електричної енергії дозволить підрозділам в тяжких умовах, чи умовах , що не дозволяють відновити необхідні параметри акумуляторів використовувати альтернативне джерело живлення широкого застосування з комбінованими способами заряджання в різних умовах навколишнього середовища. Створення пристрою, що буде поєднувати в собі всі перелічені засоби буде мати велике значення в військових підрозділах.

Scientific publications

MATERIALS

The XXXII International Scientific and Practical Conference
«Actual problems of professional education: experience and prospects»

Munich, Germany. 163 p.
(August 12-14, 2024)